Aanbiedingsbrief jaarstukken 2024

Aan: Gemeenteraden Aalten, Doetinchem, Montferland
Van: Dagelijks bestuur
Betreft: concept jaarstukken 2024 Laborijn met accountantsverklaring ter informatie
Datum: 18 april 2025

Inleiding

In dit verslag en de jaarrekening over 2024 blikken we terug op een jaar waarin wederom veel mooie resultaten zijn behaald. Onze professionals hebben met veel inzet een bijdrage geleverd aan het bieden van inkomenszekerheid en het ondersteunen en ontwikkelen van inwoners naar de best passende, zo regulier mogelijke, plek in de samenleving. Een prachtige opgave waar we, in nauwe samenwerking met tal van samenwerkingspartners, met veel plezier en toewijding aan werken. Ook afgelopen jaar hebben we, met gepaste trots, weer mooie 'ervaringsverhalen' in de media kunnen delen over inwoners die concrete stappen zetten in hun ontwikkeling richting bijvoorbeeld betaald werk, participeren, een opleiding of inburgering. Om goed in te spelen op een steeds veranderende vraag of ondersteuningsbehoefte ontwikkelen we onze dienstverlening actief door. Mooie voorbeelden daarvan zijn ons diagnostisch centrum Labowijzer en tal van nieuwe modules in ons trainings- en inburgeringsaanbod. Dat inwoners onze dienstverlening waarderen blijkt uit het betrouwbare continu klanttevredenheidsonderzoek. Daaruit bleek dat 80% aangeeft daadwerkelijk baat te hebben bij de dienstverlening van Laborijn.

In 2024 bedienden we vanuit al onze taken een toenemend aantal inwoners. Daarbij zien we de complexiteit van de problematiek toenemen. Dit vraagt meer dan voorheen om een meer integrale (wet overstijgende) aanpak. We bieden onze professionals veel ruimte om te werken volgens de bedoeling van de wet- en regelgeving. De genoemde toename van inwoners die met een meer complexe vraag om onze dienstverlening verzoeken, gecombineerd met het doorvoeren van noodzakelijke indexaties, heeft impact gehad op het proces om afgelopen jaar te komen tot een sluitende eerste gewijzigde begroting 2024, de begroting 2025 en de meerjarenraming. De meerjarige financiële situatie van onze deelnemende gemeenten (in lijn met het landelijke beeld) maakte dat Laborijn het verzoek kreeg haar uitvoeringskosten te beheersen en de gemeentelijke bijdrage niet verder te laten stijgen dan strikt noodzakelijk. Om dit mogelijk te maken zijn keuzes gemaakt om de intensiteit van onze dienstverlening voor een deel van de inwoners te beperken. Dit heeft geleid tot een aantal concrete besparingsmaatregelen. Een aantal maatregelen heeft al een direct financieel effect in 2024.

Tegelijkertijd bevatte de meicirculaire in 2024 ook een aantal financiële lichtpuntjes waardoor in het lopende jaar toch meer middelen beschikbaar kwamen dan aanvankelijk verwacht. Het illustreert de complexiteit in ons begroting- en beheersingsproces. In de genoemde circulaire viel met name de toename van het macrobudget Wsw op en leverde een belangrijke bijdrage aan ons positieve jaarresultaat. Het jaarresultaat 2024 is na de mutaties van de bestemmingsreserves € 627.000 positief. In financiële zin valt ook het positieve BUIG-resultaat van € 1,6 miljoen voor de gemeente Doetinchem op. Het aantal uitkeringen en de gemiddelde kostprijs daarvan ligt lager dan waar het Rijk in de toekenning van de BUIG-middelen van uitgaat. Het BUIG-resultaat van de gemeente Aalten valt ruim € 400.000 negatief uit. Dit is in lijn met waarmee rekening werd gehouden en baart ons tegelijkertijd ook zorgen. We zien hier een duidelijk voorbeeld dat de toedeling vanuit het macrobudget niet in de pas loopt met de aanzienlijke lokale opgave. We hebben extra ingezet op een projectmatige aanpak die moet bijdragen aan de beheersing van het BUIG resultaat. De BUIG wordt rechtstreek met onze deelnemende gemeenten afgerekend en vormt geen onderdeel van het Laborijn jaarresultaat. In de meicirculaire heeft het Rijk specifiek middelen beschikbaar gesteld voor de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze middelen heeft Laborijn ondergebracht in een bestemmingsreserve waaraan inmiddels, op grond van een door ons bestuur vastgesteld bestedingsplan, solide plannen en projecten zijn gekoppeld. Hiermee geven we de komende tijd een extra impuls aan de doorontwikkeling van Laborijn naar een robuust en toekomstbestendig sociaal werkontwikkelbedrijf voor een brede doelgroep. Het totale jaarresultaat 2024 bedraagt voor mutatie reserves € 1.410.000 positief.

Dit bestaat uit de afzonderlijke resultaten van de 5 geformuleerde programma's. Hieronder is weergegeven hoe dit resultaat per programma is onderverdeeld. Na mutaties van de reserves resteert een positief resultaat van € 627.000.

Overzicht baten en lasten per programma	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Inkomenszekerheid	30.871	30.739	26.911	30.762
Mensontwikkeling	6.194	6.148	7.629	5.421
Inburgering	3.613	3.856	-	-
Wsw	30.410	30.589	27.563	29.708
Algemene overhead	7.104	7.128	6.837	7.278
Totaal baten	**78.192**	**78.460**	**68.940**	**73.168**
Lasten				
Inkomenszekerheid	30.832	30.721	26.941	30.849
Mensontwikkeling	6.105	6.127	8.053	6.015
Inburgering	3.549	3.873	-	-
Wsw	24.979	25.016	24.130	24.956
Algemene overhead	11.316	11.204	10.969	10.499
Totaal lasten	**76.781**	**76.940**	**70.094**	**72.320**
Resultaat voor bestemming	**1.410**	**1.519**	**-1.154**	**849**
Mutatie bestemmingsreserve				
Toevoeging	-1.120	-1.095	-229	-451
Onttrekking	336	220	1.383	877
Mutatie algemene reserve				
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-
Resultaat na bestemming reserves	**627**	**644**	**-**	**1.276**

Voorstel resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 4 overeenkomstig vast te stellen en het positief resultaat van € 626.798 als volgt te bestemmen:

- € 116.571 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het project oudkomers Aalten;
- € 96.540 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het uitvoeren van de opdracht 'verkenning en verbeterplan doelgroep jongeren' aandeel Aalten (totaal 34%)[1]

- € 158.741 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het project oudkomers Doetinchem;
- € 110.782 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het uitvoeren van de opdracht 'verkenning en verbeterplan doelgroep jongeren' aandeel Doetinchem (totaal 43%)

- € 144.164 uit te betalen aan de gemeente Montferland (23%)

De accountantscontrole is inmiddels afgerond. De accountant is voornemens om een goedkeurde verklaring voor de getrouwheid te verstrekken.
De jaarstukken 2024 met bijbehorende controleverklaring staan geagendeerd ter vaststelling op de vergadering van het Algemeen Bestuur van Laborijn op 11 juli 2025. Na 11 juli sturen wij u een vastgestelde versie van de jaarstukken 2024 toe.

Doetinchem, 18 april 2025

Het Dagelijks Bestuur

[redacted]

[redacted]

[1] Het aandeel per gemeente is bepaald op basis van het aantal Wsw-medewerkers in 2024.

laborijn
samen werkt

Jaarstukken
Laborijn 2024

Voorwoord

In dit verslag en de jaarrekening over 2024 blikken we terug op een jaar waarin wederom veel mooie resultaten zijn behaald. Onze professionals hebben met veel inzet een bijdrage geleverd aan het bieden van inkomenszekerheid en het ondersteunen en ontwikkelen van inwoners naar de best passende, zo regulier mogelijke, plek in de samenleving. Een prachtige opgave waar we, in nauwe samenwerking met tal van samenwerkingspartners, met veel plezier en toewijding aan werken. Ook afgelopen jaar hebben we, met gepaste trots, weer mooie 'ervaringsverhalen' in de media kunnen delen over inwoners die concrete stappen zetten in hun ontwikkeling richting bijvoorbeeld betaald werk, participeren, een opleiding of inburgering. Om goed in te spelen op een steeds veranderende vraag of ondersteuningsbehoefte ontwikkelen we onze dienstverlening actief door. Mooie voorbeelden daarvan zijn ons diagnostisch centrum Labowijzer en tal van nieuwe modules in ons trainings- en inburgeringsaanbod. Dat inwoners onze dienstverlening waarderen blijkt uit het betrouwbare continu klanttevredenheidsonderzoek. Daaruit bleek dat 80% aangeeft daadwerkelijk baat te hebben bij de dienstverlening van Laborijn.

In 2024 bedienden we vanuit al onze taken een toenemend aantal inwoners. Daarbij zien we de complexiteit van de problematiek toenemen. Dit vraagt meer dan voorheen om een meer integrale (wet overstijgende) aanpak. We bieden onze professionals veel ruimte om te werken volgens de bedoeling van de wet- en regelgeving. De genoemde toename van inwoners die met een meer complexe vraag om onze dienstverlening verzoeken, gecombineerd met het doorvoeren van noodzakelijke indexaties, heeft impact gehad op het proces om afgelopen jaar te komen tot een sluitende eerste gewijzigde begroting 2024, de begroting 2025 en de meerjarenraming. De meerjarige financiële situatie van onze deelnemende gemeenten (in lijn met het landelijke beeld) maakte dat Laborijn het verzoek kreeg haar uitvoeringskosten te beheersen en de gemeentelijke bijdrage niet verder te laten stijgen dan strikt noodzakelijk. Om dit mogelijk te maken zijn keuzes gemaakt om de intensiteit van onze dienstverlening voor een deel van de inwoners te beperken. Dit heeft geleid tot een aantal concrete besparingsmaatregelen. Een aantal maatregelen heeft al een direct financieel effect in 2024.
Tegelijkertijd bevatte de meicirculaire in 2024 ook een aantal financiële lichtpuntjes waardoor in het lopende jaar toch meer middelen beschikbaar kwamen dan aanvankelijk verwacht. Het illustreert de complexiteit in ons begroting- en beheersingsproces. In de genoemde circulaire viel met name de toename van het macrobudget Wsw op en leverde een belangrijke bijdrage aan ons positieve jaarresultaat. Het jaarresultaat 2024 is na de mutaties van de bestemmingsreserves € 627.000 positief. In financiële zin valt ook het positieve BUIG-resultaat van € 1,6 miljoen voor de gemeente Doetinchem op. Het aantal uitkeringen en de gemiddelde kostprijs daarvan ligt lager dan waar het Rijk in de toekenning van de BUIG-middelen van uitgaat. Het BUIG-resultaat van de gemeente Aalten valt ruim € 400.000 negatief uit. Dit is in lijn met waarmee rekening werd gehouden en baart ons tegelijkertijd ook zorgen. We zien hier een duidelijk voorbeeld dat de toedeling vanuit het macrobudget niet in de pas loopt met de aanzienlijke lokale opgave. We hebben extra ingezet op een projectmatige aanpak die moet bijdragen aan de beheersing van het BUIG resultaat. De BUIG wordt rechtstreek met onze deelnemende gemeenten afgerekend en vormt geen onderdeel van het Laborijn jaarresultaat. In de meicirculaire heeft het Rijk specifiek middelen beschikbaar gesteld voor de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze middelen heeft Laborijn ondergebracht in een bestemmingsreserve waaraan inmiddels, op grond van een door ons bestuur vastgesteld bestedingsplan, solide plannen en projecten zijn gekoppeld. Hiermee geven we de komende tijd een extra impuls aan de doorontwikkeling van Laborijn naar een robuust en toekomstbestendig sociaal werkontwikkelbedrijf voor een brede doelgroep.

Jeroen Spruit,
Algemeen directeur

Voorwoord 2

1. Organisatie 5

1.1 Missie en taken 5
1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau 6
1.3 Organogram tot en met 31 december 2024 7

2. Jaarverslag 8

2.1 Programma Inkomenszekerheid 10
2.1.1 Programmalasten 14
2.1.2 Beleidsindicatoren 20
2.2 Programma Mensontwikkeling 21
2.2.1 Programmalasten 23
2.2.2 Beleidsindicatoren 24
2.3 Programma Inburgering 25
2.3.1 Programmalasten 27
2.4 Programma Wsw 29
2.4.1 Programmalasten 31
2.5 Programma Algemene Overhead 32
2.5.1 Programmalasten 32
2.5.2 Beleidsindicatoren 33
2.6 Verplichte paragrafen 34
2.6.1 Bedrijfsvoering 34
2.6.1.1 Openbaarheidsparagraaf 40
2.6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40
2.6.3 Onderhoud kapitaalgoederen 43
2.6.4 Financiering/treasury 43
2.6.5 Verbonden partijen 45
2.7 Sociaal jaarverslag 46

3. Kerngegevens 54

3.1 Kengetallen algemeen 54
3.2 Kengetallen Ambtelijk (in fte) 54
3.3 Kengetallen Wsw (in fte) 54
3.4 Kengetallen Aan de Slag (in fte) 55
3.5 Kengetallen Participatiewet 55
3.6 Kengetallen Inburgering 56

4. Jaarrekening 57

4.1 Balans per 31 december 57
4.2 Overzicht van baten en lasten 59
4.2.1 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 61
4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 62
4.4 Toelichting op de balans 65
4.4.1 Activa 65
4.4.2 Passiva 68
4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 71
4.5.1 Programma Inkomenszekerheid 71
4.5.2 Programma Mensontwikkeling 72
4.5.3 Programma Inburgering 72
4.5.4 Programma Wsw 73
4.5.5 Programma Algemene Overhead 74

4.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 74
4.7 Begrotingsrechtmatigheid 75
4.8 Incidentele baten en lasten 75
4.9 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 75
4.10 Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 76
4.11 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld 76
4.12 WNT-verantwoording 76
4.13 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa) 78
4.14 Gebeurtenissen na balansdatum 79
4.15 Rechtmatigheidsverantwoording 80
4.16 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 81

5. Overige gegevens 87

5.1 Jaarverslag Ondernemingsraad en Onderdeelcommissie 2024 87

Bijlage 1 Bijdragen gemeenten 89

Bijlage 2 Overzicht aandeel in vermogen per gemeente 92

1. Organisatie

1.1 Missie en taken

De missie van Laborijn is dat iedere inwoner kan meedoen op de best passende plek. Bij voorkeur helpen we inwoners om de stap naar betaald (parttime) werk te zetten. Waar dat (nog) niet lukt ondersteunen we inwoners bij het participeren in de samenleving. We bieden inkomenszekerheid en ondersteunen inwoners actief bij het zetten van stappen in persoonlijke ontwikkeling.

Laborijn is een juridisch zelfstandige organisatie met een dagelijks en een algemeen bestuur op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemende gemeenten zijn Aalten, Doetinchem en Montferland. De gemeente Montferland heeft alleen de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) belegd bij Laborijn. De gemeenten Aalten en Doetinchem hebben de volgende wettelijke en overige taken overgedragen aan Laborijn:

- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- Participatiewet
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw)
- Artikel 1.13 Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, met uitzondering van medisch geïndiceerden
- De Wet inburgering 2021

Laborijn voert ook andere taken/diensten uit zoals:

- diverse ondersteunende diensten voor het Werkgeversservicepunt Achterhoek
- dienstverlening gericht op het vinden van werk en verstrekken van leefgeld aan Oekraïense ontheemden van de gemeenten Aalten en Doetinchem
- de Wet Sociale Werkvoorziening voor een deel van de Wsw-medewerkers van de gemeente Bronckhorst
- de Wet Sociale Werkvoorziening voor alle Wsw-medewerkers van gemeente Oude IJsselstreek
- de jobcoaching en loonwaardemetingen voor inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek / uitvoeringsorganisatie STOER
- de begeleiding voor medewerkers nieuw beschut van de gemeente Oude IJsselstreek
- de exploitatie van een werkleercentrum in Zelhem (gemeente Bronckhorst) waarbinnen we ontwikkeltrajecten vormgeven voor inwoners die gebruik maken van de Participatiewet, Wsw en Wet inburgering
- het verzorgen van de invorderingswerkzaamheden bijzondere bijstand voor de gemeente Doetinchem

In de uitvoering van deze taken houdt Laborijn ook rekening met de afspraken en verordeningen die in regionaal verband zijn gemaakt.

De Laborijn-bijdrage aan bestaanszekerheid

Laborijn levert een bijdrage aan de bestaanszekerheid van inwoners, grofweg langs de volgende 4 lijnen:

1. Inkomenszekerheid: we zorgen voor een stabiel inkomen via een dienstverband SW, een dienstverband cao Aan de Slag, een Participatiewet-uitkering of het verstrekken van een loonkostensubsidie waarmee inwoners bij reguliere werkgevers aan het werk blijven. Daarnaast bieden we voor zowel inwoners als zelfstandig ondernemers advies en ondersteuning bij inkomensvraagstukken
2. Ontwikkeling van inwoners: we bieden op alle treden van de Participatieladder trajecten om ontwikkelstappen mogelijk te maken, gericht op 'de best passende plek'
3. Inburgering van inwoners: we bieden inburgeringstrajecten waarmee naast het behalen van de formele inburgering ook duurzame stappen worden gezet naar (betaald) werk of – indien dat nog niet lukt - participatie binnen onze samenleving
4. Levensloopbestendig werkgeverschap doelgroep-collega's: de stijgende gemiddelde leeftijd van onze Wsw-collega's vraagt om begeleiding en maatwerk voor behoud van vitaliteit en werkplezier. Daarbij houden we vast aan onze visie dat we zo veel mogelijk werkplekken invullen in een reguliere setting

Faciliteren van ontwikkeling staat centraal

Onze professionals leveren dagelijks een bijdrage om inwoners mee te laten doen op de voor hen best passende plek in de maatschappij. Wij helpen de inwoner aan betaald werk en als dat (nog) niet lukt bieden we ondersteuning bij het participeren in de samenleving. We zetten hierbij vooral in op het faciliteren van de ontwikkeling van onze inwoners.

Een doorlopende ontwikkellijn

Onze inzet levert bij voorkeur direct een bijdrage aan volledige of gedeeltelijke uitstroom uit de uitkering. Tevens is de inzet bedoeld voor het (aantoonbaar) faciliteren van de ontwikkeling van inwoners in bijvoorbeeld tussenstappen naar inburgering, zorg, maatschappelijke participatie, vrijwilligerswerk en parttime werken. Deze visie vertaalt zich in de inrichting van de organisatie waarmee we een doorlopende ontwikkellijn voor onze inwoners creëren. Het doel is dat inwoners meedoen op de voor hen best passende plek. Het brengen naar deze plek kan ook leiden tot maatschappelijk rendement en tot opbrengsten of besparingen binnen andere delen van het sociaal domein.

Samenwerkingspartners

In het realiseren van onze opgave werken we graag met veel partijen in de regio samen. Dat zijn zowel (inclusieve) werkgevers als tal van partners in het brede sociale domein. Vraagstukken van onze inwoners en werkgevers vragen steeds vaker om een brede integrale kijk en samenwerking.

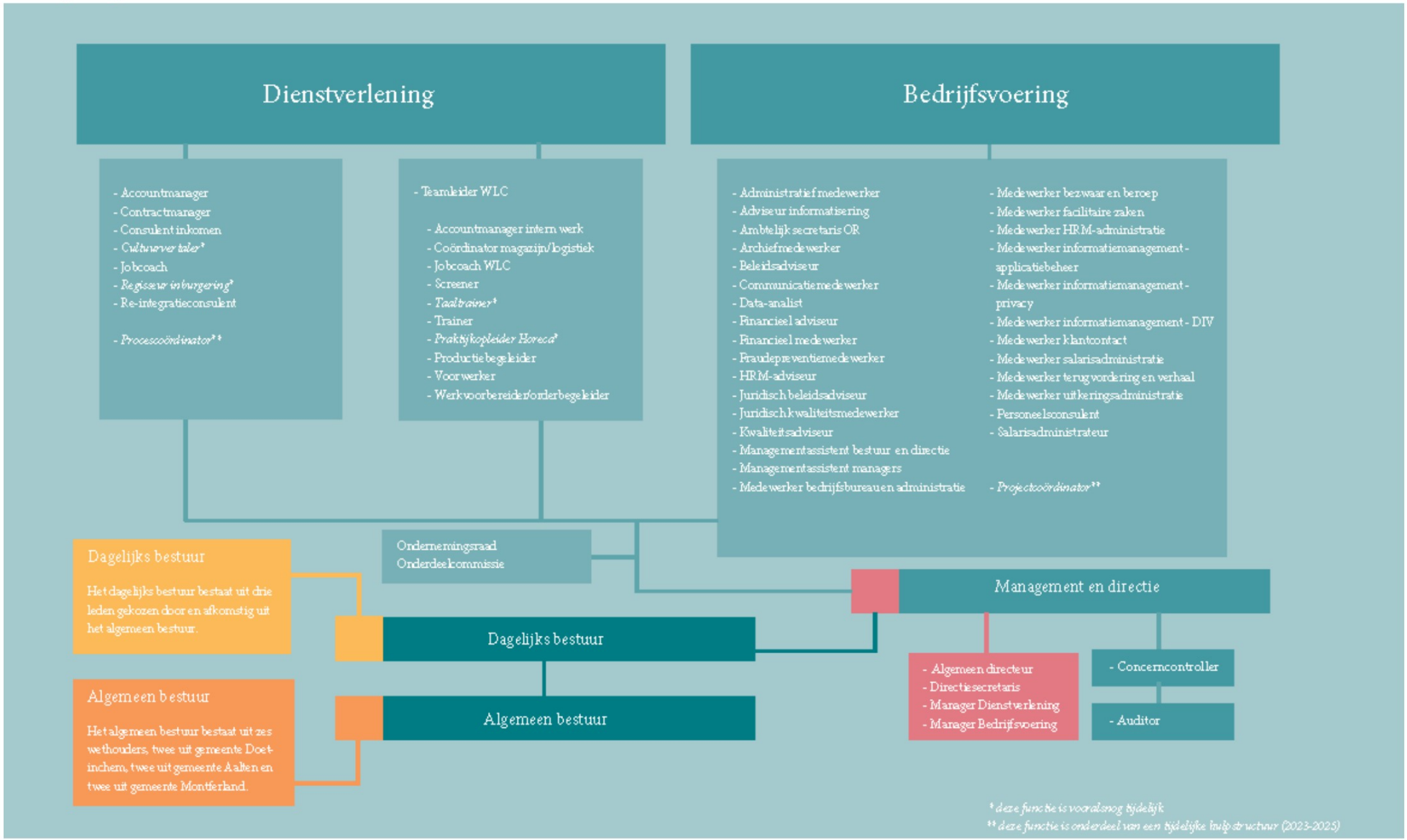
1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Het algemeen bestuur (AB) bestond in 2024 uit 6 leden: Jeanette Derksen (wethouder gemeente Montferland), Jorik Huizinga (wethouder gemeente Doetinchem en voorzitter), Ted Kok (wethouder gemeente Aalten), Patrick Moors (wethouder gemeente Doetinchem), Joop Wikkerink (wethouder gemeente Aalten) en Ingrid Wolsing (wethouder gemeente Montferland). De heer Moors is vanaf juli 2024 tijdelijk vervangen door mevrouw Rabella Wiersma – de Faria.

Het dagelijks bestuur (DB) van Laborijn is afkomstig uit 3 leden van het algemeen bestuur en bestond in 2024 uit: Jorik Huizinga (voorzitter), Joop Wikkerink en Ingrid Wolsing.

Het algemeen bestuur heeft in het afgelopen jaar 3 keer vergaderd. Het dagelijks bestuur 9 keer. Op de agenda van het AB stonden onder meer de onderwerpen: de verlenging van de DVO's met de gemeente Oude IJsselstreek, de DVO Wsw met gemeente Bronckhorst, de financiële verordening, de controleverordening, de jaarstukken 2023 met het bijbehorende accountantsverslag 2023, de kadernota 2025-2028, de meerjarenbegroting 2025-2028, het normenkader 2024, de eerste en tweede begrotingswijziging 2024.

1.3 Organogram tot en met 31 december 2024

2. Jaarverslag

Het totale jaarresultaat 2024 bedraagt voor mutatie reserves € 1.410.000 positief.

Dit bestaat uit de afzonderlijke resultaten van de 5 geformuleerde programma's. Hieronder is weergegeven hoe dit resultaat per programma is onderverdeeld. Na mutaties van de reserves resteert een positief resultaat van € 627.000.

In alle tabellen zijn de bedragen opgenomen in duizendtallen.

Overzicht baten en lasten per programma	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Inkomenszekerheid	30.871	30.739	26.911	30.762
Mensontwikkeling	6.194	6.148	7.629	5.421
Inburgering	3.613	3.856	-	-
Wsw	30.410	30.589	27.563	29.708
Algemene overhead	7.104	7.128	6.837	7.278
Totaal baten	**78.192**	**78.460**	**68.940**	**73.168**
Lasten				
Inkomenszekerheid	30.832	30.721	26.941	30.849
Mensontwikkeling	6.105	6.127	8.053	6.015
Inburgering	3.549	3.873	-	-
Wsw	24.979	25.016	24.130	24.956
Algemene overhead	11.316	11.204	10.969	10.499
Totaal lasten	**76.781**	**76.940**	**70.094**	**72.320**
Resultaat voor bestemming	**1.410**	**1.519**	**-1.154**	**849**
Mutatie bestemmingsreserve				
Toevoeging	-1.120	-1.095	-229	-451
Onttrekking	336	220	1.383	877
Mutatie algemene reserve				
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-
Resultaat na bestemming reserves	**627**	**644**	**-**	**1.276**

In paragraaf 4.2.1 is het voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

De mutatie bestemmingsreserves is in 2024 als volgt:

Mutatie bestemmingsreserve	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging
Risico einde DVO Wsw	-229	-229
Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-51	-67
Re-integratiemiddelen	-5	-
Infrastructuur werkontwikkelbedrijf	-724	-724
Vakantiegelden en -dagen	-35	-
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-75	-75
Toevoeging	**-1.120**	**-1.095**
Re-integratiemiddelen	-	106
Uitbetaling vakgeld/dagen Wsw Bronckhorst	172	-
Tozo	70	70
Vakantiegelden en -dagen	2	-
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	21	44
Frictiekosten uittreding OIJ	71	-
Onttrekking	**336**	**220**
Per saldo toevoeging	**-783**	**-875**

In onderstaande tabel is het verloop van alle reserves in boekjaar 2024 weergegeven.

Verloop reserves	Saldo 31 december 2023	Resultaat-bestemming 2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31 december 2024
Algemene reserve	2.337	-	-	-	2.337
Bestemmingsreserves					
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.665	-	35	-174	1.526
- Wsw Rijkssubsidie	335	600	-	-	935
- Re-integratiemiddelen	1.403	500	5	-	1.909
- Organisatieontw ikkeling	330	176	-	-	506
- Tozo uitvoering	250	-	-	-70	180
- Frictiekosten Uittreding OIJ	2.739	-	-	-71	2.667
- Risico einde DVO Wsw OIJ	687	-	229	-	916
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	87	-	-	-10	77
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	270	-	75	-11	335
- Doorontw ikkeling infrastructuur	-	-	724	-	724
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-	-	51	-	51
	7.767	1.276	1.120	-336	9.826
Totaal	10.104	1.276	1.120	-336	12.164

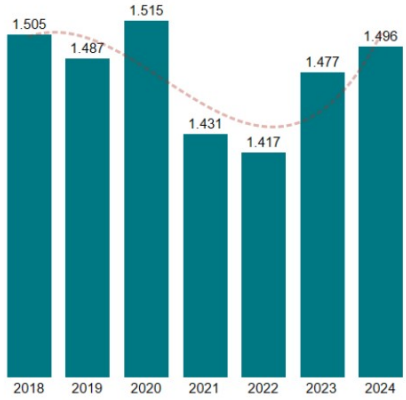
2.1 Programma Inkomenszekerheid

In 2024 zien we een stijging van het aantal huishoudens met een uitkering in de gemeenten Aalten en Doetinchem

Als we het aantal huishoudens met een uitkering per 31 december bekijken, zien we in 2024 stijging als gevolg van de instroom. Deze instroom is hoger dan begroot. Bij het opmaken van de eerste gewijzigde begroting 2023 was de verwachting gebaseerd op de verwachting van het Rijk, dat het bestand zou gaan dalen in 2023. Laborijn is ultimo 2024 gelijk uitgekomen met de landelijke trend.

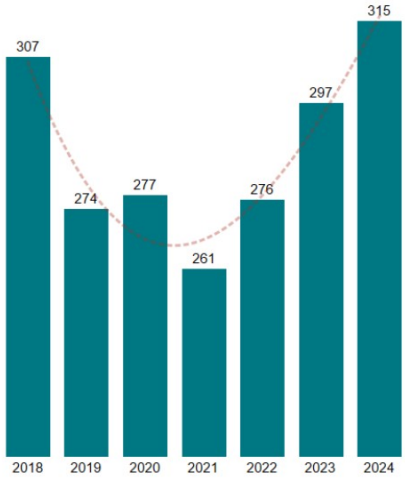
Laborijn

Na een aantal jaren van daling sinds 2018 tot en met 2022, zien we nu al 2 jaar een stijging van het aantal huishoudens in de bijstand. In 2024 is de stijging 1,3%.

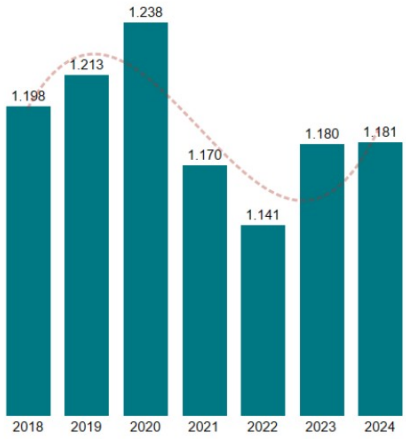
Aalten

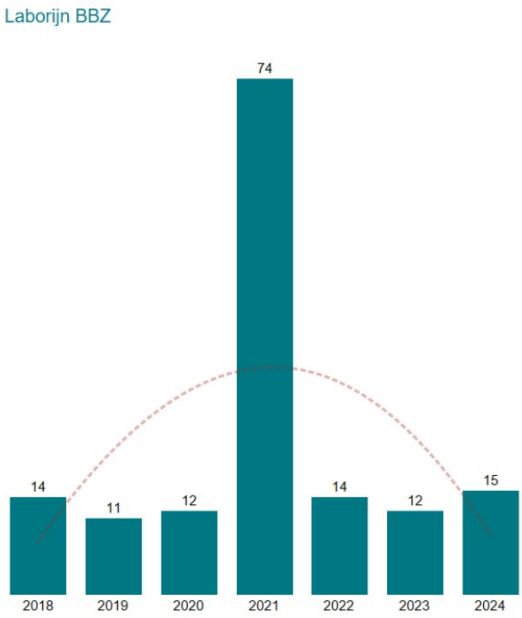
In Aalten zien we net als vorig jaar een groei, dit jaar 6,1%.

Doetinchem

In Doetinchem zien we een minimale groei in 2024 van bijna 0,1%.

De Bbz is apart weergegeven gezien de grote piek in 2021 die is ontstaan door de coronacrisis. Als de gegevens zouden worden opgenomen in de totalen zou dit het beeld vertroebelen.

De volgende tabel laat per gemeente de instroomredenen zien:

Reden instroom bijstandsuitkeringen	Aalten		Doetinchem		Laborijn	
Komende van andere gemeente	27	32,1%	36	14,7%	63	19,1%
Komende van het AZC	17	20,2%	39	15,9%	56	17,0%
Einde arbeid	7	8,3%	43	17,6%	50	15,2%
Einde voorliggende voorziening	12	14,3%	29	11,8%	41	12,5%
Einde bijdrage familie/vrienden	3	3,6%	20	8,2%	23	7,0%
Einde studie	8	9,5%	12	4,9%	20	6,1%
Einde huwelijk/relatie			18	7,3%	18	5,5%
Onvoldoende inkomsten uit arbeid	3	3,6%	9	3,7%	12	3,6%
Onvoldoende inkomsten voorliggende voorziening	2	2,4%	9	3,7%	11	3,3%
Intering vermogen	1	1,2%	9	3,7%	10	3,0%
Leeftijd van 18 jaar bereikt	3	3,6%	4	1,6%	7	2,1%
Oorzaak bij partner	1	1,2%	6	2,4%	7	2,1%
Omzetting vanuit periodieke BB			6	2,4%	6	1,8%
Komende uit detentie			3	1,2%	3	0,9%
Andere oorzaak			2	0,8%	2	0,6%
Totaal	**84**	**100,0%**	**245**	**100,0%**	**329**	**100,0%**

‘Door verhuizing’ en ‘Komende van het AZC’ zorgen voor meer dan een derde van de instroom (36,1%). Bij de gemeente Aalten is dit zelfs meer dan de helft (52,3%).

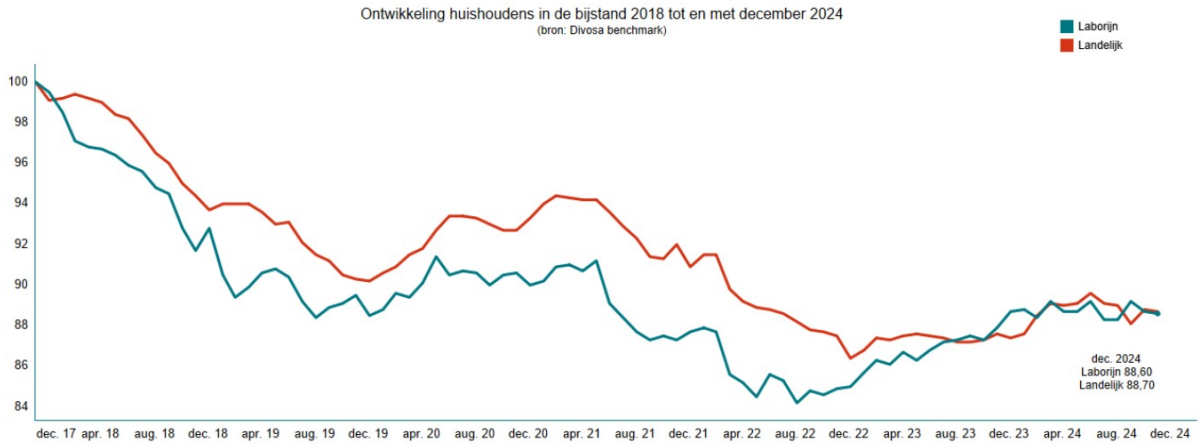
Net zoals onze klanten zich met uiteenlopende redenen melden voor financiële ondersteuning en/of hulp bij het vinden van werk (instroom), zijn er diverse redenen waarom de uitkering weer kan worden beëindigd (uitstroom).

Reden uitstroom bijstandsuitkeringen						
	Aalten		Doetinchem		Laborijn	
Arbeid	20	30,3%	87	35,7%	107	34,5%
Verhuizing	13	19,7%	45	18,4%	58	18,7%
AOW leeftijd	5	7,6%	29	11,9%	34	11,0%
Voorliggende voorziening	5	7,6%	22	9,0%	27	8,7%
Studie	9	13,6%	13	5,3%	22	7,1%
Geen inlichtingen	3	4,5%	13	5,3%	16	5,2%
Overlijden	2	3,0%	10	4,1%	12	3,9%
Relatie	3	4,5%	8	3,3%	11	3,5%
Vermogen	3	4,5%	4	1,6%	7	2,3%
Vrijwillige intrekking	1	1,5%	5	2,0%	6	1,9%
Detentie	2	3,0%	3	1,2%	5	1,6%
ANW			4	1,6%	4	1,3%
Omzetting naar periodieke BB			1	0,4%	1	0,3%
Totaal	**66**	**100,0%**	**244**	**100,0%**	**310**	**100,0%**

Het grootste gedeelte van de uitstroom (34,5%) is het gevolg van onze activiteiten om inwoners te begeleiden naar werk (arbeid in dienstbetrekking). Als tweede voornaamste uitstroomreden zien we verhuizing (18,7%).

Volume BUIG index landelijk en Laborijn t.o.v. december 2017

Ging de afgelopen jaren de dalende instroom sneller dan de landelijke lijn, inmiddels is er een toename van instroom. Laborijn is ultimo 2024 uitgekomen gelijk aan de landelijke trend. Het doel was 1% beter dan het landelijk gemiddelde. In 2023 is veel instroom geweest vanuit verhuizingen en AZC's waardoor de Laborijn-trend dichter naar de landelijke trend is ontwikkeld.

Definitie: Geeft de groei van het aantal betalingen weer en wordt berekend door het aantal betalingen BUIG in de betreffende maand te delen door het aantal betalingen BUIG in december 2017. In formule: Volume BUIG index = (volume BUIG betreffende maand/ volume BUIG referentie maand) x 100. Deze index geeft dus de groei of daling van het aantal betalingen weer. De referentiemaand is december 2017, deze maand heeft het indexcijfer 100. Weergegeven benchmarkgemiddelden zijn ongewogen. Dat wil zeggen dat het gemiddelde van de scores per gemeente is genomen. Uiteraard zijn er per gemeente verschillen in de in- en uitstroom. Bron: Divosa benchmark

Langdurige loonkostensubsidie (LKS)

Door langdurige loonkostensubsidie compenseren wij werkgevers voor medewerkers die een lagere productiviteit hebben en tot het doelgroepenregister behoren. Hiervoor voert Laborijn jaarlijks een loonwaardemeting uit en bieden wij life- en jobcoaching aan om onder andere te sturen op het vergroten van de productiviteit en daarmee de afname van de subsidie.

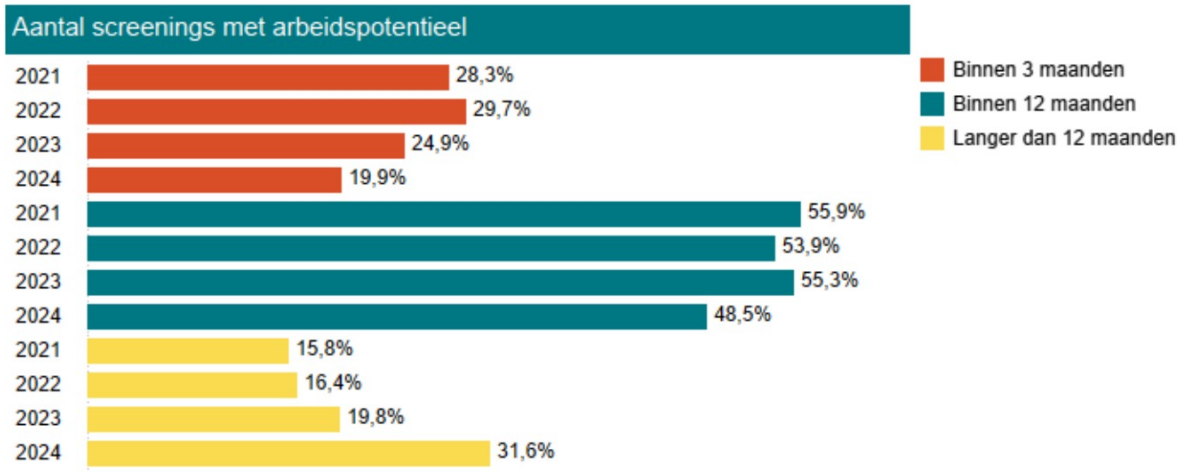
Hieronder is het aantal inwoners weergegeven voor wie het instrument loonkostensubsidie wordt ingezet of ingezet is per ultimo kwartaal:

	Aalten	Doetinchem	Totaal
2023 K4	75	240	315
2024 K1	71	242	313
2024 K2	71	241	312
2024 K3	80	240	320
2024 K4	78	234	312

Het aantal inwoners dat met LKS werkzaam is, is sinds de invoering van de Participatiewet fors gegroeid. De laatste jaren zien we een constanter beeld. In 2024 is het aantal werkenden met een langdurige loonkostensubsidie met 3 afgenomen. De uitstroom binnen de loonkostensubsidie wordt grotendeels veroorzaakt door het beëindigen van een dienstverband.

Screening

Bij de start van onze dienstverlening aan inwoners voeren we een screeningsgesprek. Daarin wordt samen met de inwoner een eerste inschatting gemaakt van het huidige arbeidspotentieel. We zien steeds meer inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die van onze dienstverlening gebruik maken. Laborijn vindt het belangrijk dat een inwoner optimaal ondersteund wordt in zijn mogelijkheden en ontwikkeling. Onze screeners hebben een spilfunctie bij het bemiddelingsproces van klanten. Tijdens onze screeningsgesprekken ligt de nadruk op het in beeld brengen van het potentieel en het waar mogelijk ondersteunen van de inwoner bij het vinden van passend werk.
Inwoners die naar inschatting binnen 3 maanden regulier werk kunnen doen, worden rechtstreeks bemiddeld.

In 2024 hebben de screeners 421 screenings uitgevoerd, waarvan 71% uiteindelijk een uitkering heeft ontvangen. Er zijn 117 inwoners die geen beroep hebben hoeven te doen op een uitkering, nadat ze door screening zijn gesproken. We hebben deze inwoners direct kunnen bemiddelen naar betaald werk, of actief verwezen naar andere (voorliggende) voorzieningen. Van de overige 301 uitgevoerde screenings zijn 60 inwoners direct bemiddelbaar (binnen 3 maanden bemiddelbaar naar werk). We zien dat het percentage inwoners dat direct bemiddelbaar is steeds verder daalt. In 2024 zien we ook een forse stijging in de groep langer dan 12 maanden.

2.1.1 Programmalasten

Binnen het programma inkomenszekerheid worden de kosten van bijstand, langdurige loonkostensubsidie en de overige regelingen verantwoord. De overige regelingen zijn de bijzondere bijstand, de energietoeslag, de individuele inkomenstoeslag, de Vangnet-voorziening Zelfstandigen, de Studietoeslag, de Bbz kapitaalverstrekkingen en de Tozo. De baten bestaan, naast de terugontvangen uitkeringen, uit de BUIG-budgetten, de bijdragen van de gemeenten voor de overige regelingen en voor de directe salariskosten.

Programma Inkomenszekerheid	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdragen gemeenten				
Bijstand	24.733	24.714	21.538	22.330
Loonkostensubsidie	3.461	3.377	3.341	2.848
Bijzondere Bijstand	324	310	199	205
Bijzondere Bijstand energietoeslag	39	39	-	3.456
Individuele Inkomenstoeslag	553	543	500	464
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	75	75	75	100
Studietoeslag	181	220	123	117
Bbz kapitaalverstrekkingen	-50	-51	7	4
Tozo	-144	-147	-160	-174
Bijdrage directe salariskosten	1.044	1.044	729	727
	30.215	30.124	26.352	30.076
Overige baten				
Ontvangsten Bijstand	442	397	340	469
Ontvangsten Bijzondere bijstand	9	9	11	16
Ontvangsten Bbz leningen	61	62	48	27
Ontvangsten Tozo	144	147	160	174
	656	615	559	686
Totaal baten	**30.871**	**30.739**	**26.911**	**30.762**
Lasten				
Bijstand	25.175	25.112	21.878	22.799
Loonkostensubsidie	3.461	3.377	3.341	2.848
Bijzondere Bijstand	333	319	210	220
Bijzondere Bijstand energietoeslag	39	39	-	3.456
Individuele Inkomenstoeslag	553	543	500	464
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	21	44	105	31
Studietoeslag	181	220	123	117
Bbz kapitaalverstrekkingen	11	11	55	31
Directe salariskosten	1.061	1.057	729	883
Totaal lasten	**30.832**	**30.721**	**26.941**	**30.849**
Saldo baten en lasten	**38**	**19**	**-30**	**-87**
Toevoeging bestemmingsreserve	-75	-75	-	-100
Onttrekking bestemmingsreserve	21	44	30	31
Resultaat na bestemming	**-16**	**-12**	**-**	**-156**

Het programma laat een positief saldo van baten en lasten zien van € 38.000. Dit wordt veroorzaakt door het negatieve saldo op de directe salariskosten van € 16.000 en een overschot op de Vangnetvoorziening Zelfstandigen van € 54.000. Dit positieve saldo wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Specificatie per gemeente:

Gemeente Aalten	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdragen gemeenten				
Bijstand	5.253	5.293	4.239	4.465
Loonkostensubsidie	788	748	804	634
Bijzondere Bijstand	53	49	29	34
Bijzondere Bijstand energietoeslag	39	39	-	2.106
Individuele Inkomenstoeslag	106	110	100	87
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	-	-	-
Studietoeslag	29	40	15	14
Bbz kapitaalverstrekkingen	-5	-2	-5	5
Tozo	-13	-14	-30	-17
Bijdrage directe salariskosten	268	268	187	185
	6.516	6.530	5.340	7.513
Overige baten				
Ontvangsten Bijstand	94	80	60	113
Ontvangsten Bijzondere bijstand	4	3	1	4
Ontvangsten Bbz leningen	5	2	15	-
Ontvangsten Tozo	13	14	30	17
	116	99	106	134
Totaal baten	**6.633**	**6.628**	**5.446**	**7.647**
Lasten				
Bijstand	5.347	5.372	4.299	4.578
Loonkostensubsidie	788	748	804	634
Bijzondere Bijstand	56	52	30	39
Bijzondere Bijstand energietoeslag	39	39	-	2.106
Individuele Inkomenstoeslag	106	110	100	87
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	10	10	30	4
Studietoeslag	29	40	15	14
Bbz kapitaalverstrekkingen	-	-	10	5
Directe salariskosten	272	271	187	224
Totaal lasten	**6.647**	**6.642**	**5.476**	**7.691**
Saldo baten en lasten	**-15**	**-13**	**-30**	**-44**
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	10	10	30	4
Resultaat na bestemming	**-4**	**-3**	**-**	**-40**

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdragen gemeenten				
Bijstand	19.481	19.422	17.298	17.865
Loonkostensubsidie	2.673	2.629	2.537	2.214
Bijzondere Bijstand	271	261	170	171
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	1.350
Individuele Inkomenstoeslag	447	433	400	376
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	75	75	75	100
Studietoeslag	151	180	108	103
Bbz kapitaalverstrekkingen	-45	-49	12	-2
Tozo	-131	-133	-130	-156
Bijdrage directe salariskosten	777	777	542	542
	23.698	23.594	21.012	22.563
Overige baten				
Ontvangsten Bijstand	348	318	280	356
Ontvangsten Bijzondere bijstand	5	6	10	11
Ontvangsten Bbz leningen	56	60	33	27
Ontvangsten Tozo	131	133	130	156
	540	517	453	551
Totaal baten	**24.238**	**24.111**	**21.465**	**23.115**
Lasten				
Bijstand	19.828	19.740	17.578	18.221
Loonkostensubsidie	2.673	2.629	2.537	2.214
Bijzondere Bijstand	276	267	180	182
Bijzondere Bijstand energietoeslag	-	-	-	1.350
Individuele Inkomenstoeslag	447	433	400	376
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	11	34	75	27
Studietoeslag	151	180	108	103
Bbz kapitaalverstrekkingen	11	11	45	26
Directe salariskosten	788	786	542	659
Totaal lasten	**24.185**	**24.079**	**21.465**	**23.158**
Saldo baten en lasten	**53**	**32**	**-**	**-44**
Toevoeging bestemmingsreserve	-75	-75	-	-100
Onttrekking bestemmingsreserve	11	34	-	27
Resultaat na bestemming	**-12**	**-9**	**-**	**-117**

BUIG-resultaat

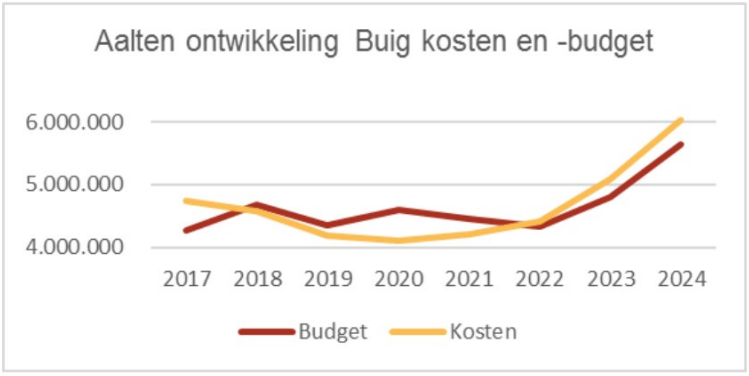
Het resultaat BUIG is over 2024 nagenoeg in overeenstemming met de begroting na wijziging. Voor de gemeente Aalten was een BUIG-tekort verwacht van € 404.000 en voor de gemeente Doetinchem een overschot van € 1.759.000. In werkelijkheid is dit overschot € 103.000 lager voor Doetinchem.

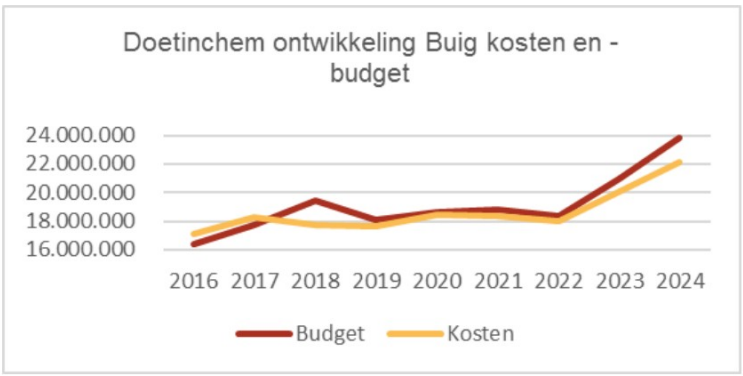
Kosten ten laste van Buig-budget Vergelijking begroot-realisatie	Aalten	Doetinchem	Laborijn
Begroot	6.041	22.051	28.091
Realisatie	6.040	22.154	28.194
Resultaat ten opzichte van begroting	**-**	**-103**	**-103**

Als we de kosten ten laste van het BUIG-budget afzetten tegen het budget dat de gemeenten hebben ontvangen van het Rijk, dan realiseert de gemeente Aalten een tekort van € 404.000 (7% van het budget) en de gemeente Doetinchem een overschot van € 1.656.000 (7% van het budget). De gemeente Aalten kan over 2024 geen gebruik maken van de vangnetregeling, daarvoor moet het tekort minimaal 7,5% zijn.
Gezien het tekort op de BUIG is in afstemming met de gemeente Aalten gekozen voor aantal aanvullende maatregelen om het BUIG-resultaat positief te (blijven) beïnvloeden, waarbij een aantal van deze maatregelen ook voor gemeente Doetinchem worden toegepast.

Kosten ten laste van Buig-budget Vergelijking Rijksbudget-realisatie	Aalten	Doetinchem	Laborijn
Rijksbudget	5.636	23.810	29.446
Realisatie	6.040	22.154	28.194
Resultaat ten opzichte van Rijksbudget	**-404**	**1.656**	**1.252**

In onderstaande grafieken is het meerjarige resultaat op het BUIG-budget per gemeente weergegeven.

Bijzondere bijstand

Een aantal voorzieningen binnen de bijzondere bijstand is direct gerelateerd aan levensonderhoud en wordt om praktische redenen door Laborijn toegekend en uitbetaald. Dit zijn onder andere de aanvullende bijstand voor inwoners onder de 21 jaar en de overbruggingsuitkering voor statushouders. De kosten hiervan zijn begroot op basis van de uitgaven van voorgaande jaren.

De voornaamste uitgaven in 2024 voor de bijzondere bijstand zijn:

- aanvullende bijstand voor jongeren onder 21 jaar (€ 188.000)
- overbruggingsuitkeringen voor statushouders (€ 68.000)
- bijstand voor belastingaanslag (€ 28.000)

Laborijn	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Aanvullende bijstand < 21 jaar	188	180	144	116
Belastingaanslag	28	28	20	27
Eenmalige overbrugging	68	63	28	63
Kosten ivm woonvoorzieningen	17	17	-	-
Leenbijstand	10	10	9	3
Overige algemene levensbehoeften	21	21	9	11
Ontvangsten	-9	-9	-11	-16
Bijdrage gemeenten	324	310	199	205

Specificatie per gemeente:

Gemeente Aalten	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Aanvullende bijstand < 21 jaar	16	12	8	3
Belastingaanslag	5	6	6	7
Eenmalige overbrugging	20	19	10	25
Kosten ivm woonvoorzieningen	-	-	-	-
Leenbijstand	1	2	3	-
Overige algemene levensbehoeften	13	13	3	3
Ontvangsten	-4	-3	-1	-4
Bijdrage gemeente	53	49	29	34

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Aanvullende bijstand < 21 jaar	172	168	136	113
Belastingaanslag	23	22	14	20
Eenmalige overbrugging	48	44	18	39
Kosten ivm woonvoorzieningen	17	17	-	-
Leenbijstand	9	8	6	3
Overige algemene levensbehoeften	7	8	6	8
Ontvangsten	-5	-6	-10	-11
Bijdrage gemeente	271	261	170	171

Energietoeslag
In de gemeente Doetinchem zijn er geen betalingen meer geweest voor energietoeslag. Voor de gemeente Aalten is er € 38.700 uitbetaald.

Individuele inkomenstoeslag
De individuele inkomenstoeslag versterkt de bestaanszekerheid van de inwoner. Laborijn blijft samen met onze partners in het sociaal domein veel aandacht geven aan het benutten van de diverse financiële regelingen voor minima.

Vangnetvoorziening zelfstandigen
De activiteiten en vraagstukken van het Ondernemerssteunpunt zijn sterk gegroeid in aantal, verscheidenheid en complexiteit en zijn daarmee een directe afspiegeling van de actualiteit binnen ondernemersland en de verandering van de bevolkingssamenstelling. Middels de middelen uit de vangnetvoorziening zelfstandigen worden ondernemers geholpen.

Studietoeslag
De studietoeslag is een toeslag voor scholieren en studenten die door een lichamelijke of psychische beperking niet in staat zijn om naast hun opleiding te werken. Vanaf 2023 valt de individuele studietoeslag niet meer onder de bijzondere bijstand, maar is een zelfstandige regeling studietoeslag geworden.

Bbz kapitaalverstrekkingen aan ondernemers
Het Bbz (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen) biedt mogelijkheden voor ondersteuning van zelfstandigen in financiële problemen. Deze ondersteuning kan bestaan uit een periodieke uitkering voor levensonderhoud, deze wordt verantwoord binnen de BUIG-budgetten, of een lening. Van belang is dat de zelfstandige na ondersteuning weer een inkomen verwerft uit het bedrijf en/of beroep. De lening wordt terugbetaald en de uitkeringen worden afhankelijk van het behaalde inkomen afgeboekt om niet of ook omgezet in een lening.

Na afschaffing van de corona-gerelateerde regelingen, zoals de Tozo-regeling, hebben we veel ondernemers met een relatief bescheiden ondersteuning vanuit de Bbz kunnen helpen. Hiermee hebben we veel zelfstandigen op een effectieve wijze financieel weer in hun kracht gezet, zodat ze zelf weer een inkomen kunnen realiseren.

Laborijn Bbz	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Onderzoekskosten	-	-	50	26
Verstrekkingen	11	11	5	5
Aflossingen leningen voor 2020	-39	-40	-45	-15
Aflossingen leningen vanaf 2020	-23	-22	-3	-12
Bijdrage gemeenten	-50	-51	7	4

Eind 2024 staat er bijna € 1,6 miljoen aan verstrekte bedrijfskredieten open.

Van de ontvangen aflossingen op leningen die verstrekt zijn voor 2020, moeten de gemeenten 75% afdragen aan het Rijk.

Specificatie per gemeente:

Gemeente Aalten	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Onderzoekskosten	-	-	10	5
Verstrekkingen	-	-	-	-
Aflossingen leningen voor 2020	-	-	-15	-
Aflossingen leningen vanaf 2020	-5	-2	-	-
Bijdrage gemeente	-5	-2	-5	5

Gemeente Doetinchem	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Onderzoekskosten	-	-	40	21
Verstrekkingen	11	11	5	5
Aflossingen leningen voor 2020	-39	-40	-30	-15
Aflossingen leningen vanaf 2020	-17	-20	-3	-12
Bijdrage gemeente	-45	-49	12	-2

2.1.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Sociaal domein
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners*

Gemeente Aalten: 180
Gemeente Doetinchem: 310
Heel Nederland: 340

Bron: waarstaatjegemeente.nl, data 2024

*Definitie: het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

De Laborijn-gemeenten hebben in vergelijking met alle gemeenten in heel Nederland relatief veel minder mensen in de bijstand per 10.000 inwoners.

2.2 Programma Mensontwikkeling

Het programma mensontwikkeling bevat al onze activiteiten gericht op het actief ondersteunen van ontwikkeling bij inwoners. De dienstverlening helpt inwoners in de voorbereiding en realisatie van de stap naar sociale activering, participatie, re-integratie en richting betaald (parttime) werk. Deze dienstverlening is zo georganiseerd dat er voor inwoners een doorlopende ontwikkellijn en maatwerk mogelijk is. In onderstaande alinea's lichten wij de bijzonderheden toe die in 2024 hebben plaatsgevonden.

Pilot casemanagement Oekraïne gemeente Aalten

Ultimo 2024 verblijven er zo'n 134 Oekraïense vluchtelingen in de gemeente Aalten. Meer dan 70 procent van de beroepsbevolking binnen deze groep is aan het werk in tijdelijke dienstverbanden. Daarnaast doet een aantal Oekraïense inwoners hun best om te integreren door deel te nemen aan bijvoorbeeld taaltrainingen en aan sociale activiteiten via Figulus Welzijn. De gemeente Aalten wil de Oekraïense inwoners stimuleren om nog meer deel te gaan nemen aan georganiseerde activiteiten, zoals vrijwilligerswerk, taaltrainingen, stages en scholing. Deze activiteiten stimuleren de zelfredzaamheid van de inwoners, vergroten hun sociale netwerk, verbeteren de Nederlandse taalbeheersing en verhogen de mogelijkheden voor integratie en werk. Daarnaast wil de gemeente Aalten investeren in duurzame dienstverbanden voor deze groep.

De gemeente Aalten heeft Laborijn gevraagd om een aanpak te ontwikkelen waarin integratie en maatschappelijk deelname van de Oekraïense inwoners vanaf de leeftijd van 18 jaar, centraal staat. Deze proactieve aanpak heeft de naam 'casemanagement' gekregen.

Samen met de gemeente Aalten heeft Laborijn het casemanagement in augustus en september 2024 uitgewerkt. Met inzet van een pilot van 10 weken zijn de processen en werkwijzen van het casemanagement in de praktijk getoetst. De pilot laat zien dat de beoogde resultaten van de nieuwe dienstverlening van Laborijn behaald worden. Deze resultaten zijn:

- het verhogen van de participatiegraad
- de ontwikkeling van taal- en werknemersvaardigheden
- het vergroten van sociale en praktische zelfredzaamheid
- het vergroten van integratie in de gemeente
- het verbeteren van het persoonlijk welbevinden
- het verhogen van het aantal Oekraïense inwoners die (duurzaam) aan het werk zijn
- het verkrijgen van meer inzicht in de ontwikkeling van deze doelgroep

Op basis van de positieve resultaten van de pilot casemanagement wordt nu met de gemeente Aalten toegewerkt naar het opstellen van een DVO voor de reguliere uitvoering van deze nieuwe dienstverlening.

Activerend werken

Activerend werken is een werkwijze die de domeinen werk en zorg samenbrengt voor inwoners die onder de Participatiewet vallen en/of gebruik maken van een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Een aanpak die ertoe leidt dat iedere inwoner een plan wordt geboden waarin het ontwikkelperspectief van de inwoner leidend is en dat waar mogelijk is gericht op betaald werk. Daarbij is de behoefte leidend en wordt deze niet bepaald door de toepasselijke regelgeving. Inwoners moeten daarmee in de maatschappij kunnen meedoen op de voor hen best passende plek.
Activerend werken is in gemeente Doetinchem samen met de gemeente opgestart door de 2 centrale organisaties binnen het sociaal domein: Buurtplein en Laborijn. Door de professionals van deze organisaties is een werkwijze ontwikkeld waarbij vanuit een gezamenlijke focus inwoners een zo veel mogelijk 'ontschotte' dienstverlening wordt geboden. Vanuit die ervaringen wordt de werkwijze verder uitgerold naar een steeds bredere kring van in de gemeente betrokken en geïnteresseerde (zorg)partijen. In 2024 is aan dit

proces verder invulling en uitwerking gegeven.

Laborijn als erkende jobcoachorganisatie voor UWV

Laborijn is sinds het derde kwartaal van 2024 een erkende jobcoachorganisatie voor UWV. De jobcoaches van Laborijn kunnen hierdoor worden ingezet voor een bredere doelgroep. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld de doelgroep Wajongers.

Ziekteverzuim Cao Aan de Slag

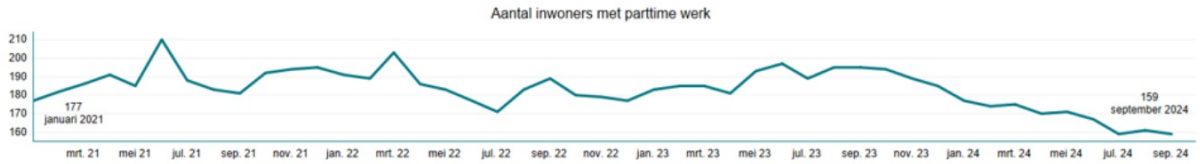
Het verzuimpercentage tot en met het vierde kwartaal van 2024 is 9,6%. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (8,8%). Uit analyse blijkt dat met name de meldingsfrequentie relatief hoog is. Dit is dan ook een belangrijk aandachtspunt binnen deze doelgroep. Naast de zorg voor de medewerker en het gesprek over het frequent verzuim worden hierop aanvullende interventies ingezet, zoals de training ‘werknemersvaardigheden’, specifiek gericht op jonge werknemers in deze doelgroep.

Uitstroom vanuit parttime werk

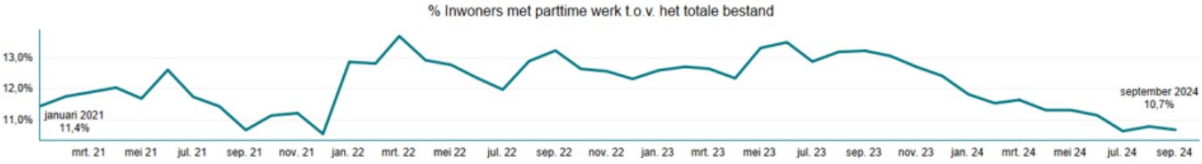
In de periode september 2023 tot en met september 2024 zijn er 64 inwoners gestart met parttime werk. Over diezelfde periode zijn 99 inwoners gestopt met parttime werk. 62 inwoners zijn volledig uitgestroomd uit de bijstand, waarvan 40 inwoners naar werk.

Van de inwoners met parttime werk stroomt 40% volledig uit naar werk. Daarmee levert parttime werk een belangrijke bijdrage aan de opstap naar volledige uitstroom uit de bijstand.

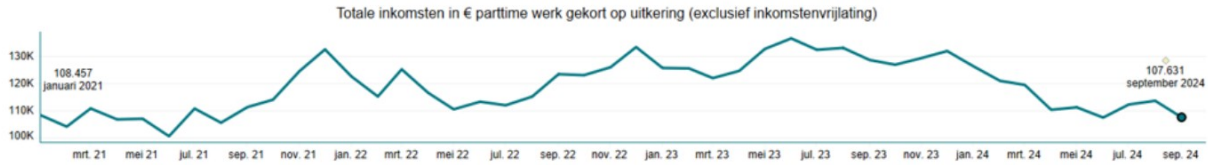
De volgende grafieken lopen een kwartaal achter door het later verrekenen van de inkomsten uit parttime werk.

In deze grafiek is te zien dat het aantal inwoners met parttime werk in 2024 afneemt. Door de sterke vraag naar arbeid zien wij dat inwoners die parttime aan het werk zijn, uitstromen naar betaalde arbeid zonder uitkeringsondersteuning. Daarnaast is de afname te verklaren doordat de impulsregeling parttime werk is gestopt in het tweede halfjaar van 2023. Parttime werk is vaak de start richting volledige uitstroom naar werk. Ondanks dat de pilot niet is gecontinueerd, blijven we parttime werk sterk stimuleren.

In deze grafiek is te zien dat het percentage inwoners met parttime werkt in 2024 tussen de 10% en 11% zit.

In deze grafiek is te zien dat het bedrag aan inkomsten per maand fluctueert. De belangrijkste oorzaak is de seizoensinvloeden.

NUG-dienstverlening

Laborijn biedt ook ondersteuning aan niet-uitkeringsgerechtigden (NUG), inclusief loonkostensubsidie, die zich melden voor ondersteuning bij het verkrijgen van betaald (parttime) werk.

2.2.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten van re-integratie en ontwikkeling van Participatiewet-klanten, kosten voor begeleidend personeel en de kosten voor dienstverbanden Wiw en cao Aan de Slag
- de baten bestaan uit de re-integratiemiddelen die door de gemeenten beschikbaar worden gesteld aan Laborijn, de omzet die wordt behaald door medewerkers Wiw en cao Aan de Slag en de loonkostensubsidie die ontvangen wordt voor deze medewerkers

Programma Mensontwikkeling	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Arbeidstoeleiding loonkostensubsidie	602	566	643	439
Arbeidstoeleiding omzet	160	150	149	160
Rijksbudget Inburgering	-	-	1.780	-
Bijdrage gemeenten re-integratiemiddelen	3.446	3.446	3.005	2.926
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	1.987	1.987	2.052	1.896
Totaal baten	**6.194**	**6.148**	**7.629**	**5.421**
Lasten				
Inburgering	-	-	1.780	-
Ontwikkeling Inwoners	201	253	247	193
Nieuwe inwoners	406	403	354	317
Integrale samenwerking	119	124	201	178
Arbeidstoeleiding	1.511	1.529	1.428	1.201
Hulpmiddelen en vergoedingen	123	118	149	424
Interne klantondersteuning	1.841	1.841	1.841	1.784
Directe salariskosten	1.903	1.860	2.052	1.918
Totaal lasten	**6.105**	**6.127**	**8.053**	**6.015**
Saldo baten en lasten	**89**	**21**	**-424**	**-594**
Toevoeging bestemmingsreserve	-5	-	-	-5
Onttrekking bestemmingsreserve	-	106	424	573
Resultaat	**84**	**127**	**-**	**-27**

Dit programma laat een positief saldo van baten en lasten zien van € 89.000.

Binnen het programma mensontwikkeling zien we dat we meer inkomsten hebben ontvangen uit loonkostensubsidie en omzet van de medewerkers in de cao Aan de Slag. Anderzijds vinden sommige uitgaven, zoals de aanschaf van ontwikkeldevices, pas volgend jaar plaats. Dit betekent dat er geen onttrekking uit de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen nodig is.

2.2.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Sociaal domein

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners*

Gemeente Aalten: 129
Gemeente Doetinchem: 168
Heel Nederland: 129
Bron: waarstaatjegemeente.nl, peildatum 1e kwartaal 2024.

*Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet. Een re-integratievoorziening is een voorzienig die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht. Er zijn diverse typen re-integratievoorzieningen: tijdelijke loonkostensubsidie, WIW/ID-baan, participatieplaats, loonkostensubsidie, (Participatiewet), beschut werk, begeleiding op werkkring/jobcoach, vervoersvoorziening (woon-werk), andere voorziening voor arbeidsbeperking en overige voorzieningen.

2.3 Programma Inburgering

Binnen dit programma biedt Laborijn inwoners die onder Wet inburgering 2021 vallen een inburgeringsaanbod op maat. Het uitgangspunt daarbij is dat inwoners zo snel mogelijk volwaardig mee kunnen doen. Om dit te bereiken heeft Laborijn een werkwijze ontwikkeld waar het bieden van taalonderwijs binnen de leerroute vanaf de start wordt gecombineerd met een participatietraject op maat. Een optimale combinatie van taalonderwijs en een goede opbouw van verschillende participatieactiviteiten is noodzakelijk om bij inwoners een goede basis te leggen naar zelfredzaamheid. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat, gezien de grote verscheidenheid aan achtergronden in deze doelgroep, zelfredzaamheid voor iedereen een andere betekenis heeft.

Om iedere inwoner maximaal te faciliteren in de ontwikkeling heeft Laborijn een modulaire werkwijze voor de participatie-activiteiten ontwikkeld. Iedere module kent specifieke leerdoelen. De eerste modules zijn zeer laagdrempelig en worden ook intern bij Laborijn aangeboden. Vervolgens worden de modules zorgvuldig verder opgebouwd naar modules die inwoners bijvoorbeeld ondersteunen bij het verkennen van de Nederlandse arbeidsmarkt en het vinden van werk. Iedere module kent intensieve begeleiding van een op die module gespecialiseerde professionele trainer.

Laborijn maakt in haar dienstverlening gebruik van cultuurvertalers. Cultuurvertalers zijn medewerkers met een migratieachtergrond die beschikken over ervaringsdeskundigheid en gezamenlijk een grote hoeveelheid cultuur- en taalkennis beschikken. De cultuurvertalers worden gedurende het gehele inburgertraject op allerlei verschillende onderdelen ingezet. Hiermee worden zij de 'vaste gezichten' van de inwoners en op deze wijze wordt tevens geborgd dat de gegeven informatie goed overkomt. Het blijkt in de praktijk dat het inzetten van cultuurvertalers vertrouwen biedt bij inwoners en helpt om de culturele verschillen sneller en beter te overbruggen.

Inburgering succesvol afgerond

De eerste 5 inwoners onder de Wet Inburgering 2021 hebben in het laatste kwartaal van 2024 succesvol hun inburgering afgerond. Dit betekent dat de leerroute is behaald en alle andere verplichte inburgeronderdelen zijn afgerond. Het vervolgtraject na de inburgering is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de gevolgde leerroute en de persoonlijke situatie van de inwoner. Eén van de inwoners heeft de Onderwijsroute bij het Graafschap College afgerond en heeft daarmee een startkwalificatie om door te stromen naar de opleiding MBO2 Elektrotechniek. Een andere inwoner heeft de Z-route afgerond. Tijdens het inburgeringstraject stond het leren van de taal in combinatie met participatie in de samenleving centraal. Vanuit een werkervaringsplaats is de inwoner vervolgens een reguliere betaalde baan aangeboden. Voor deze inwoner heeft met name de combinatie van taalonderwijs, interne participatie bij Laborijn en praktijkervaring bij een Nederlandse werkgever geleid tot dit succes. Er zijn ook inwoners voor wie (direct) uitstromen naar (betaald) werk of een vervolgopleiding na de inburgering nog niet mogelijk is. Deze inwoners blijven intensieve begeleiding krijgen van Laborijn, zodat iedereen kan werken en/of participeren op het hoogst haalbare niveau.

Van Kickstart Academy naar Onderwijsroute

Het ingekochte inburgeraanbod bleek voor een aantal jongere inburgeraars niet volledig geschikt. Het betreft jongeren met een lagere leerbaarheid, maar wel met een grote wens en motivatie om naar een beroepsopleiding van het Graafschap College te gaan. Echter konden zij in verband met de vastgestelde leerbaarheid niet worden toegelaten op de Onderwijsroute die uiteindelijke de toegang biedt tot een beroepsopleiding. In samenwerking met Interbeek is er speciaal voor deze jongeren een intensief programma (Kickstart Academy) ontwikkeld waarbij zij een programma hebben gevolgd gericht op onder andere het vergroten van zelfredzaamheid, empowerment en het leren van de taal. Voor 2 van de jongeren bleek het na het doorlopen van het programma van Interbeek alsnog haalbaar om door te stromen naar de Onderwijsroute. Dit succes leert ons vooral oog te houden voor de droom en

motivatie van inburgeraars en dat het pad dat zij daarvoor dienen te volgen kan afwijken van reguliere routes.

Inburgeraars op de arbeidsmarkt

Laborijn bevindt zich in een nieuwe fase van de uitvoering van de inburgering. Nu een deel van de inburgeraars (een groot deel van) de taaltrajecten en de verschillende modules binnen het participatieprogramma heeft doorlopen, zijn zij klaar om toe te treden tot de arbeidsmarkt. Daarbij constateren wij dat het huidige aanbod binnen het netwerk van Laborijn niet voor alle inburgeraars volstaat, gezien het aantal hoogopgeleide inburgeraars. Om deze doelgroep duurzaam te plaatsen in functies op hoger niveau, is een verbreding van ons werkgeversnetwerk noodzakelijk. Wij intensiveren onze gesprekken met werkgevers om instroom in diverse kantoor- en specialistische functies te realiseren. Op deze manier zorgen we ervoor dat talent optimaal wordt benut en dat inburgeraars op de juiste plek binnen de arbeidsmarkt terechtkomen.

Teamleider inburgering

Per november 2024 heeft Laborijn tijdelijk een teamleider inburgering. Sinds de invoering van de Wet Inburgering 2021 heeft Laborijn aanzienlijke inspanningen geleverd om de dienstverlening ten behoeve van inburgering te ontwikkelen en te integreren binnen de bestaande structuur. Laborijn kent een hoge ambitie ten aanzien van de verdere (door)ontwikkeling van de dienstverlening voor inburgeraars. Dit vraagt om de nodige aandacht en focus en daarom is er besloten om voor een periode van 2 jaar een teamleider aan te stellen. Deze rol zal, naast de (door)ontwikkeling van de inburgerdienstverlening, gericht zijn op de verdere ontwikkeling van de vakgroep en samenwerking met de ketenpartners.

2.3.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten voor de leerroutes, maatschappelijke begeleiding en overige instrumenten ter bevordering van de inburgering van asielstatushouders en gezinsmigranten.
- De baten bestaan uit de 2 specifieke uitkeringen die de gemeenten van het Rijk ontvangen.

Programma Inburgering	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	1.545	1.790	-	-
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	77	75	-	-
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	1.300	1.300	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	690	690	-	-
Totaal baten	**3.613**	**3.856**	**-**	**-**
Lasten				
Leerroutes	767	835	-	-
Maatschappelijke begeleiding	259	280	-	-
Onderwijsroute	298	75	-	-
Overige kosten	293	290	-	-
Reservering vooruit ontvangen bedragen	1.305	1.685	-	-
Directe salariskosten	626	707	-	-
Totaal lasten	**3.549**	**3.873**	**-**	**-**
Saldo baten en lasten	**64**	**-17**	**-**	**-**
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	**64**	**-17**	**-**	**-**

De bijdragen van de gemeenten zijn berekend op basis van de door het DUO aangeleverde gegevens waarop de budgetten worden gebaseerd. De definitieve budgetten 2024 van het Rijk worden pas in de loop van 2025 bekend op basis van het aantal inburgeraars in de gemeente op 31 december 2024. Het overschot van € 1,3 miljoen wordt opgenomen op de balans ter financiering van de kosten in de aankomende jaren.

Specificatie per gemeente:

Programma Inburgering Aalten	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	470	560	-	-
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	24	25	-	-
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	302	302	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	186	186	-	-
Totaal baten	**983**	**1.073**	**-**	**-**
Lasten				
Leerroutes	221	245	-	-
Maatschappelijke begeleiding	60	80	-	-
Onderwijsroute	75	25	-	-
Overige kosten	81	80	-	-
Reservering vooruit ontvangen bedragen	360	457	-	-
Directe salariskosten	169	191	-	-
Totaal lasten	**965**	**1.078**	**-**	**-**
Saldo baten en lasten	**17**	**-5**	**-**	**-**
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	**17**	**-5**	**-**	**-**

Programma Inburgering Doetinchem	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk inburgering	1.075	1.230	-	-
Bijdrage gemeenten spuk onderwijsroute	53	50	-	-
Overheveling spuk-gelden 2022/2023	998	998	-	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	504	504	-	-
Totaal baten	**2.630**	**2.782**	**-**	**-**
Lasten				
Leerroutes	547	590	-	-
Maatschappelijke begeleiding	200	200	-	-
Onderwijsroute	223	50	-	-
Overige kosten	212	210	-	-
Reservering vooruit ontvangen bedragen	945	1.228	-	-
Directe salariskosten	457	516	-	-
Totaal lasten	**2.583**	**2.795**	**-**	**-**
Saldo baten en lasten	**47**	**-12**	**-**	**-**
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	**47**	**-12**	**-**	**-**

2.4 Programma Wsw

Binnen dit programma doen wij op hoofdlijnen verslag van de activiteiten en de resultaten die in 2024 hebben plaatsgevonden rondom de Wsw.

Dit programma heeft betrekking op de coaching, ontwikkeling, bemiddeling en plaatsing van onze Wsw-medewerkers. Daarnaast ook op de dienstverlening aan onze gedetacheerde Wsw-medewerkers en medewerkers die in begeleid werken werkzaam zijn.

Wsw-extern en omzet detacheringen

In 2024 hebben we een extern detacheringspercentage gerealiseerd van 74%. Landelijk ligt dit rond de 40%. De ontwikkelingen bij de doelgroep heeft een negatief effect op de omzet en het detacheringspercentage gehad. We zien een toename van oudere Wsw-collega’s die terugkeren van een detachering naar intern werk. Daarnaast neemt de productiviteit verder af en het ziekteverzuim toe. Naast de verwachte uitstroom door pensionering maken steeds meer Wsw-collega's gebruik van de RVU, de Regeling Vervroegd Uittreden.

Rijksbijdrage Wsw

De Rijksbijdrage voor de Wsw stijgt van € 34.260 (septembercirculaire 2023) per standaard eenheid (SE) in 2024 naar € 37.945 (meicirculaire 2024).

Wsw intern

Binnen de Werkleercentra bieden we (interne) Wsw-medewerkers, al dan niet tijdelijk, passend werk gericht op ontwikkeling. Ultimo 2024 is 26% van de Wsw-collega’s intern werkzaam bij Laborijn.

Besparingsmaatregel ‘WLC-locatie Ulft sluiten en inwoners onderbrengen in 1 van de andere WLC’s’

Eén van de besparingsmaatregelen die in 2024 is doorgevoerd betreft het sluiten van ons Werkleercentrum in Ulft met ingang van 1 januari 2025. Gedurende het vierde kwartaal zijn er op individuele basis al medewerkers overgegaan naar hun nieuwe werkplek. Hierbij is maatwerk geboden naar gelang de individuele behoeften van onze medewerkers. Medio november zijn de overige medewerkers in 2 groepen verhuisd naar de andere WLC's. Er heeft een vloeiende overgang plaatsgevonden. Op 15 november is er een gezamenlijk ontbijt georganiseerd ter afsluiting van het tijdperk ‘WLC Ulft’.

2.4.1 Programmalasten

Binnen dit programma worden de volgende lasten en baten verantwoord:

- de kosten voor Wsw-medewerkers die in dienst van Laborijn zijn of begeleid werken, de salariskosten van begeleidend personeel en de af te dragen omzet van de Wsw-medewerkers van Oude IJsselstreek
- de baten bestaan enerzijds uit de Rijksbudgetten Wsw die door gemeenten worden ontvangen en ter beschikking worden gesteld aan Laborijn. Anderzijds worden er inkomsten gegenereerd uit groeps- en individuele detacheringen van Wsw'ers, uit de werkzaamheden die uitgevoerd worden in de hallen en ontvangen wij het lage inkomensvoordeel van UWV

Programma Wsw	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Omzet groepsdetacheringen	2.949	2.964	3.330	3.146
Omzet individuele detacheringen	2.076	2.073	2.105	1.992
Omzet intern werk	482	479	435	492
Bijdrage vervoerskosten inleners	184	176	174	182
Lage Inkomensvoordeel (Liv)	146	256	185	288
Verrekening kostendeel OIJ	320	317	297	330
	6.157	6.265	6.525	6.430
Rijksbudget	21.991	22.062	18.688	20.923
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	2.262	2.262	2.350	2.355
Totale baten Wsw	**30.410**	**30.589**	**27.563**	**29.708**
Lasten				
Loonkosten Wsw	19.490	19.570	18.380	19.219
Vervoerskosten Wsw	663	661	645	680
Overige kosten Wsw	376	382	442	547
Kosten begeleid werken	936	933	814	1.046
Directe productiekosten	23	30	50	20
Omzet deel af te dragen aan OIJ	1.249	1.233	1.450	1.251
Directe salariskosten	2.241	2.206	2.350	2.194
Totale lasten Wsw	**24.979**	**25.016**	**24.130**	**24.956**
Saldo baten en lasten	**5.431**	**5.573**	**3.433**	**4.752**
Toevoeging bestemmingsreserve	-724	-724	-	-37
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-
Resultaat	**4.707**	**4.848**	**3.433**	**4.715**

Dit programma laat een positief resultaat zien van € 5.431.000. Het resultaat is € 142.000 lager dan begroot.

2.5 Programma Algemene Overhead

Onder dit programma worden alle kosten verantwoord die niet worden toegerekend aan de inhoudelijke programma's. Hieronder vallen de kosten van de directie, afdeling bedrijfsvoering (staf, administratie, etc.) en ook die van huisvesting, facilitair en automatisering.

2.5.1 Programmalasten

Algemene overhead	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Realisatie 2023
Baten				
Rentebaten	349	326	207	274
Inkomsten uit dienstverleningsovereenkomsten	911	975	173	649
Inkomsten uit DVO OIJ Wsw	1.477	1.465	1.423	1.287
Opbrengst catering	115	110	86	107
Huuropbrengsten	164	168	111	393
Bijdrage deelnemende gemeenten	3.879	3.879	4.067	3.405
Incidentele baten	209	205	770	1.164
Totaal baten	**7.104**	**7.128**	**6.837**	**7.278**
Lasten				
Loonkosten	5.932	5.995	5.168	5.408
Overige personeelskosten	690	707	615	715
Huisvestingskosten	1.527	1.504	1.565	1.644
Facilitaire kosten	499	541	603	535
ICT kosten	1.508	1.582	1.385	1.282
Algemene kosten	398	362	310	307
Incidentele lasten	762	513	1.323	608
Totaal lasten	**11.316**	**11.204**	**10.969**	**10.499**
Saldo baten en lasten	**-4.213**	**-4.076**	**-4.132**	**-3.221**
Mutatie bestemmingsreserve				
Toevoeging aan reserve	-315	-296	-229	-308
Onttrekking aan reserve	316	70	929	274
Mutatie algemene reserve				
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	**-4.212**	**-4.302**	**-3.433**	**-3.255**

Het programma algemene overhead laat een negatief saldo van baten en lasten zien van € 4.213.000. De baten vallen € 24.000 lager en de lasten € 112.000 hoger uit.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Onttrekking uit voorzieningen	200	
Overige incidentele baten	9	
Uitvoering project Oekraine		58
Toevoeging aan voorziening		269
Loonkosten vervanging gedetacheerd personeel		179
Uitvoering Tozo		70
Afrekening vakantiedagen en -geld Bronckhorst		172
Overige incidentele lasten		14
Totaal	**209**	**763**
Saldo	**-553**	

De incidentele baten zijn in totaal € 209.000. Dit betreft de aanpassing van de voorziening groot onderhoud in verband met de aanstaande nieuwbouw.

De incidentele lasten zijn € 763.000. Dit zijn onder andere kosten voor de uitvoering van het project Oekraïne en de Tozo-invordering, het aanpassen van de diverse voorzieningen, vervanging van gedetacheerd personeel en de afrekening met de gemeente Bronckhorst in verband met de overgang van Wsw-personeel.

2.5.2 Beleidsindicatoren

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) nemen we de volgende verplichte beleidsindicatoren op.

Beleidsindicatoren			
Formatie per 1000 inw oners	1,30	160 fte	123.804 inw oners
Bezetting per 1000 inw oners	1,29	160 fte	123.804 inw oners
Apparaatskosten per inw oner	€ 112	€ 13.922.127	123.804 inw oners
Externe inhuur tov totale loonkosten	11,78%	€ 1.638.966	€ 13.911.175
Overhead tov totale lasten	14,74%	€ 11.316.262	€ 76.781.344

2.6 Verplichte paragrafen

2.6.1 Bedrijfsvoering

Hierbij geven we een toelichting op de voornaamste ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering.

Kwaliteit

Het team Kwaliteit is continu bezig met de kwaliteitsbevordering van de consulenten. Zowel de kwaliteitsadviseurs als ook de juridisch kwaliteitsmedewerkers voeren diverse kwaliteitsonderzoeken uit.
Daarnaast heeft het team Kwaliteit meegewerkt aan diverse projecten. Het betreft bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van de dienstverlening met betrekking tot de Wet Inburgering en de selectie en in gebruik name van een applicatie voor methodisch werken. Met betrekking tot de digitalisering van (onderdelen van) onze dienstverlening, o.a. voorkomend vanuit de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, zijn mooie stappen gezet. Tenslotte zijn belangrijke processen tegen het licht gehouden en vastgelegd in een nieuwe gebruikersvriendelijke tool. Dat geldt ook voor de richtlijnen van Inkomen, die geüpdatet zijn. Daarmee beschikt eenieder in de organisatie over duidelijkheid qua richtlijnen en werkinstructies, waarmee we de uitvoering van de dienstverlening goed kunnen borgen.

Informatiemanagement

Informatiebeveiliging en Privacy

De informatiebeveiliging en privacy zijn continu onder de aandacht. Bij het aangaan van verschillende dienstverleningsovereenkomsten voert Laborijn de “Data protection impact assessment” (DPIA) uit om de privacy risico’s van gegevensverwerking in kaart te brengen. In de uitvoering werken we gestructureerd aan het behoud van een goed bewustzijn op deze thema’s met behulp van bijvoorbeeld micro-learnings en kennissessies. Via e-learning zijn er kennistoetsen afgenomen. Met de voorbereidingen voor Nis2 en BIO2 zijn we gestart, zodat we in 2025 compliant zijn op deze richtlijnen. In ‘de week van de integriteit en privacy’ wordt van de organisatie extra aandacht gevraagd door het aanbieden van interessante workshops.

Er zijn het afgelopen jaar 13 datalekken gemeld, waarvan één is gemeld bij Autoriteit Persoonsgegevens en één bij betrokkene. Alle datalekken zijn die volgens procedure afgehandeld.

Frauderisico’s

Hieronder volgt het overzicht van onderkende frauderisico’s met bijbehorende interne beheersingsmaatregelen.

Frauderisico	Interne beheersingsmaatregel	Restrisico
Debiteuren afboeken in de financiële administratie, (een deel van) het geld op privérekening laten overmaken.	1. Interne controle op memoriaal boekingen m.b.t. afboeken debiteuren 2. Interne controle op buiteninvordering stelling cliëntvorderingen	Laag
Spookfactuur inboeken, aanmaken/muteren stambestand crediteur en factuur betaalbaar stellen	Functiescheiding tussen het inscannen, coderen, inboeken, accorderen en betalen van facturen. Tevens systeemtechnisch een beperkte toegang tot het aanmaken en muteren van stambestanden crediteuren. Interne controle op prestatielevering	Laag

Handmatige betaling invoeren in BNG-bankpakket zonder geldige onderbouwing	Functiescheiding tussen het inboeken van een betaalregel en het accorderen van de betaalregels. Alle betalingen van facturen vanaf € 5.000 worden aangeleverd bij de personen die de betaalbatch accorderen	Midden
Goederen bestellen op naam Laborijn, in privé laten afleveren, prestatie akkoord tekenen in key2financiën	Tweede autorisatie inkoopfactuur Maandelijkse kostenbeoordeling i.v.t. de begroting We werken met een bestelportaal waar een deel van de bestellingen mee wordt gedaan	Midden
Intern werk order laten uitvoeren, facturatie achterwege laten of lager doorvoeren, restant in privé laten uitbetalen	Interne monitoring omzet intern werk. Functiescheiding tussen afspreken prijzen, uitvoeren werkzaamheden en facturatie	Hoog
Opdracht verlenen aan bevriende personen/ondernemers	Integriteitsbeleid Inkoop- en aanbestedingsbeleid Interne controle op proces inkopen en (Europese) aanbestedingen	Hoog
Fictieve medewerker aanmaken en salaris uitbetalen	Interne controle op de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de salarisadministratie Functiescheiding tussen aanmaken medewerker, opstellen arbeidsovereenkomst en verloning	Laag
Fictieve uitkeringsklant aanmaken in Suite en uitkering laten overmaken op privérekening medewerker	Integriteitsbeleid Koppeling met Inlichtingenbureau Koppeling met BRP Systeemcontrole Suite geeft foutmelding bij betalen uitkering. Lijstwerk controle door Financiën bij betaalbatch	Laag
Hoger salaris doorvoeren in Visma dan in aanstellingsbrief staat	Functiescheiding omtrent het invoeren, muteren en betalen van salarissen	Laag
Doorvoeren van eenmalige uitkeringen aan medewerkers zonder dat hier iets aan ten grondslag ligt	Interne controle op eenmalige uitbetalingen Interne controle op de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de salarisadministratie	Laag
Omkoping bevoegde/invloedrijke medewerkers door derden	Integriteitsbeleid	Laag
Het vaststellen van een te hoge loonwaarde bij de werkgever in ruil voor een betaling	Integriteitsbeleid, functiescheiding tussen het uitvoeren van een loonwaardemeting en het vaststellen loonwaardemeting en de betaling. Gebruik van een landelijk gecertificeerd systeem voor de uitvoering van de metingen	Laag

Op basis van de uitgevoerde interne controle is geen fraude geconstateerd.

Beleid & juridisch beleid

Onze beleidsadviseurs houden de wijzigingen in en aanvullingen op de diverse wetten die Laborijn uitvoert, nauwlettend in de gaten. Deze wijzigingen en aanvullingen zorgen ervoor dat Laborijn haar uitvoering moet aanpassen. Of er komen taken bij, zoals bijvoorbeeld de voorbereiding op het innen van de eigen bijdrage van Oekraïners. Dit team heeft dit jaar onder andere onze visie op preventie en handhaving herijkt en beschreven en de richtlijnen voor Inkomen geüpdatet naar de verordeningen van de gemeenten. Het opstellen en toetsen van dienstverleningsovereenkomsten is ook een belangrijke taak die hier is belegd. Daarnaast levert dit team een bijdrage aan diverse regionale projecten, zoals Verbetering Uitwisseling Matchinggegevens.

Continu Klanttevredenheidsonderzoek

Om snel te kunnen reageren en anticiperen hecht Laborijn waarde aan een continue meting van hoe onze inwoners de dienstverlening van Laborijn ervaren. Daarom hebben we een voortdurende uitvraag in de vorm van een continu-KTO (Klanttevredenheidsonderzoek). Een onderzoek gericht op inwoners die gebruik maken van een Participatiewet uitkering. In het continu-KTO wordt de reis van de inwoner binnen Laborijn gevolgd. Naast een ‘rapportcijfer’ geeft de respons ons ook input om de dienstverlening op detail nog verder te kunnen verbeteren.

Onze voortdurende inspanningen om de betrokkenheid van onze inwoners ook bij het klanttevredenheidsonderzoek te vergroten hebben er ook in 2024 toe geleid dat de betrouwbaarheid over de hele linie van het continu onderzoek meer dan 90% bedraagt. De gepresenteerde resultaten geven een mooi en evenwichtig beeld van de ervaringen van de inwoners met onze dienstverlening.

De reis van de inwoner start met de eerste kennismaking met Laborijn en het verzorgen van de bijstandsaanvraag. Onze klanten beoordelen de dienstverlening in deze fase met een 7,2 (in 2023; 7,0). Vervolgens wordt gekeken naar de klantbeleving waar het gaat om ondersteuning en begeleiding bij het proces van re-integratie/participatie. Dit betreft dienstverlening waarbij we de inwoner gedurende langere tijd begeleiden. Deze fase in dienstverlening is door onze klanten in 2024 gewaardeerd met een mooie 7,5 (in 2023; 7,6).

Een jaar nadat het eerste contact heeft plaatsgevonden wordt de klant nogmaals bevraagd op de dan opgebouwde ervaringen met Laborijn. De inwoners hebben deze fase van ondersteuning en begeleiding in 2024, evenals in 2023, beoordeeld met een 7,2.

Verheugend is om te zien dat ruim 80% van de klanten aangeeft dat het beter met hen gaat na het ontvangen van de begeleiding en ondersteuning door Laborijn.

Continu Klanttevredenheidsonderzoek Wet Inburgering 2021

Als Laborijn hebben we al langere tijd positieve ervaringen met ons continu klanttevredenheidsonderzoek gericht op inwoners met een bijstandsuitkering. Dit leidt tot de behoefte dit instrument ook in te zetten om de klanttevredenheid te onderzoeken onder inwoners die gebruik maken van andere dienstverlening, zoals op basis van de Wet Inburgering 2021.

Met de uitvoering van deze wet is door Laborijn intussen de nodige ervaring opgedaan. Het juiste moment om ook over de uitvoering van deze wet een continu klanttevredenheidsonderzoek op te zetten. Hierin is Laborijn landelijk de eerste uitvoeringsorganisatie die een klanttevredenheidsonderzoek instelt specifiek voor deze doelgroep. Om te ondervinden of het mogelijk is een klanttevredenheidsonderzoek aan de daaraan te stellen vereisten te laten voldoen is in december voor de duur van 12 maanden een pilot gestart. De pilot beperkt zich daarbij tot de eerste fase van het inburgeringstraject, de brede intake en het PIP (Persoonlijk plan Inburgering en Participatie).

Doelstelling is dat aan het eind van de pilotperiode een werkbaar klanttevredenheidsonderzoek is gerealiseerd dat betrouwbare informatie oplevert over hoe de dienstverlening van Laborijn wordt ervaren. Dit los van de feitelijke respons en resultaten, in de pilot gaat het om het ontwikkelen van de methodiek. Wij hopen dat de resultaten inzicht zullen geven in de ervaringen, wensen en behoeften van onze inwoners die vanuit de Wet Inburgering met onze dienstverlening in aanraking komen.

Klantadviesraad

De Laborijn klantadviesraad (KAR) is opgezet als een vertegenwoordiging van inwoners met een Participatiewet-uitkering en leden vanuit de Sociale Raden Aalten en Doetinchem. De leden van de KAR adviseren de directeur gevraagd en ongevraagd over de dienstverlening van Laborijn. De KAR heeft zich sinds de oprichting gaandeweg ontwikkeld van een gecombineerde focus op systeem- en leefwereld naar een focus op de leefwereld van de Laborijn-klant. Hiervoor is in 2024 ook bewust de keuze gemaakt. De gemeentelijke sociale raden worden hierbij gezien als meer gericht op het adviseren op (voorgenomen) beleid. De KAR wil hierop aanvullend zijn en haar rol vervullen in de directe verhouding klant – Laborijn. De KAR heeft haar activiteiten in 2024 hierop toegespitst, onder meer door het organiseren van ontmoetingsmomenten met klanten, zoals de ‘broodje kaas’ bijeenkomsten en plekken te bezoeken waar Laborijn-klanten zijn te ontmoeten (zoals bij de Stadskamer in Doetinchem of de ontmoetingsactiviteiten in De Pol in Aalten). Een uitdaging blijft om structureel voldoende beschikbare leden voor de KAR te kunnen werven.

Interne controle

In 2024 zijn interne controlewerkzaamheden uitgevoerd. De administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen zijn gecontroleerd op opzet, bestaan en werking volgens het interne controleplan. De bevindingen zijn in periodieke rapportages verantwoord en door de organisatie opgevolgd. In paragraaf 4.13 is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Huisvesting

Laborijn heeft in 2024 gebruik gemaakt van de bestaande werklocaties in Aalten, Doetinchem, Ulft en Zelhem. Op alle locaties wordt onze dienstverlening aangeboden.

Nieuwbouw Doetinchem

In 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden omtrent het realiseren van nieuwbouw voor Laborijn. Op grond daarvan is in 2022 het proces uitgelijnd. Onderdeel daarvan was het doorlopen van Europese aanbestedingen voor de opdracht voor ontwerp (architect) en daarnaast bouw en onderhoud (aannemer) van de nieuwbouw Laborijn. Ook heeft besluitvorming plaatsgevonden over de realisatie van de nieuwbouw op de huidige kavel. In 2023 is besloten dat Laborijn nieuwbouw realiseert voor haar eigen taken en niet voor samenwerkingspartners als zijnde huurders. In 2024 is het definitief ontwerp gereed gekomen en is de opdracht verleend voor het slopen van een deel van het gebouw en het saneren van de grond.

De nieuwbouwplannen zijn inmiddels voelbaar binnen de organisatie. In diverse samenstellingen is nagedacht over de inrichting van het nieuwe pand en het werkconcept. Vanwege de start van de sloopwerkzaamheden begin 2025 was het bovendien noodzakelijk om in te schikken. Zo wordt hal 8 binnenkort gesloopt waardoor Labowijzer naar een andere ruimte moest verhuizen. Bij de noodzakelijke interne verhuizing is alvast voorgesorteerd op het werkconcept van het nieuwe gebouw, waarbij er meer diverse werkplekken zijn (bruis, ruis, rust). Hiermee wil Laborijn tevens de integraliteit en onderlinge kennisdeling bevorderen en medewerkers optimaal ondersteunen bij hun werk.

Facilitair & Inkoop

Op het gebied van inkoop is er 1 Europese aanbesteding doorlopen (Applicatie voor methodisch werken). Daarnaast is de aanbesteding voor de arbodienstverlening nagenoeg

afgerond. Een andere grotere investering betrof een nieuwe heftruck voor de leerlijn Logistiek.

De applicatie Facilitor is gekoppeld aan Outlook om de reserveringen van ruimtes te optimaliseren. De aanmelding en registratie van bezoekers kan nu ook via Facilitor uitgevoerd worden. Er is gestart met een meldingssysteem voor applicatiebeheer en facilitair.

Fiscale aspecten

In 2023 hebben wij een 'fiscaal self assessment' opgesteld en afgestemd met de Belastingdienst. Ook zijn de btw-afspraken vernieuwd. Laborijn en de Belastingdienst zijn een nieuw convenant Horizontaal Toezicht overeengekomen per 22 november 2023 voor een periode van 3 jaar. In 2024 hebben we in afstemming met de Belastingdienst diverse controles uitgevoerd t.a.v. BTW en vennootschapsbelasting.

Drempel schatkistbankieren

De drempel schatkistbankieren is in 2024 niet overschreden.

Onrechtmatigheden

In de financiële verordening van Laborijn is vastgelegd dat onrechtmatigheden van boven de € 50.000 en onder de verantwoordingsgrens van € 779.000 in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht.

Bij de interne controle is een onrechtmatigheid van € 87.000 in het programma Inkomenszekerheid vastgesteld. Deze onrechtmatigheid is veroorzaakt doordat niet vastgesteld kon worden of enkele uitkeringen rechtmatig verstrekt waren. Daarnaast is in het eerste halfjaar van 2024 te veel loonkostensubsidie uitbetaald als gevolg van een onjuiste instructie van onze leverancier. Om een goede relatie met de werkgevers te behouden en om de uitvoeringskosten te beperken, heeft het MT besloten de te veel verstrekte loonkostensubsidie niet terug te vorderen. Vanaf 1 juli 2024 is de rekenmethodiek in Suite aangepast, waardoor wel het juiste bedrag aan loonkostensubsidie wordt uitbetaald.

Ten aanzien van het begrotingscriterium is een investeringskrediet overschreden voor in totaal € 13.000. De overschrijdingen in de programma's inkomenszekerheid en algemene overhead bedragen 112.000 en 113.000. De uitgaven in het programma inkomenszekerheid zijn rechtmatig omdat dit open einde regelingen betreffen.

In totaal zijn de onrechtmatigheden € 213.000. Dit bedraagt slechts 0,16% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves.

Onrechtmatigheden	Bedrag (x1.000)
<u>Voorwaarden criterium</u> Programma Inkomenszekerheid	87
<u>Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium</u>	
<u>Begrotingscriterium</u> Overschrijding investeringskredieten	13
Overschrijding programma inkomenszekerheid (is acceptabel vanwege openeindregeling)	112
Overschrijding programma algemene overhead (niet acceptabel)	113
Totaal	**325**
Af open eind regeling	-112
Niet rechtmatig	**213**
Dit is kleiner dan grens van 779K.	

M&O beleid

Het onterecht verstrekken van een uitkering valt onder misbruik van overheidsgelden. Als misbruik heeft plaatsgevonden, de bedragen zijn teruggevorderd en dit getrouw is verwerkt in de jaarrekening, hoeft dit niet meegenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Om het misbruik te beperken, hebben we een aantal beheersmaatregelen ingericht: er wordt functiescheiding en toetsing toegepast in de processen, misbruik- en oneigenlijk gebruik-risico's worden met medewerkers besproken, er worden gerichte deelonderzoeken uitgevoerd, fraudesignalen worden onderzocht en de signalen van het inlichtingenbureau worden beoordeeld. Deze maatregelen hebben ertoe geleid dat we in 2024 een bedrag van € 154.000 aan onterecht verstrekte uitkeringen als gevolg van schendingen van de inlichtingenplicht hebben kunnen terugvorderen. Van dit bedrag is € 74.000 in 2024 geïncasseerd.

Interne inkoopbeleid

In 2024 is een interne controle uitgevoerd op de naleving van het interne inkoopbeleid. Hierbij is geconstateerd dat in het interne inkoopbeleid beschreven staat dat bij inkopen tot € 30.000 het formulier "verkorte inkoopstrategie" ingevuld moet worden en dat bij inkopen vanaf € 30.000 tot € 50.000 het formulier "uitgebreide inkoopstrategie" ingevuld moet worden, maar dat deze formulieren in de praktijk niet gebruikt worden. Verder zijn er bij de interne controle van het inkoopbeleid geen bijzonderheden geconstateerd.

2.6.1.1 Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze Wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo kent naast een passieve informatieplicht ook een actieve informatieplicht. Er zijn 17 informatiecategorieën aangewezen die actief openbaar gemaakt moeten worden. Dit gebeurt in 4 tranches. Binnen de eerste tranche, die is ingegaan op 1 november 2024, moet de volgende informatie vindbaar zijn:

- alle algemeen verbindende voorschriften
- alle overige besluiten van algemene strekking
- informatie over de organisatie en werkwijze
- bereikbaarheidsgegevens, en
- vergaderstukken en- verslagen van de bestuursvergaderingen

Laborijn voldoet aan de verplichtingen uit de eerste tranche.

2.6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze jaarrekening is het benodigde weerstandsvermogen geactualiseerd en hebben we ook ingeschat wat de eventuele restrisico's zijn waarvan we niet zeker zijn dat we die binnen de begroting kunnen opvangen.

Benodigd weerstandsvermogen

Om tot een onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen te komen, wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

1. identificeren risico’s
2. beoordelen en prioriteren risico’s
3. analyse van de risico’s (kans x financieel gevolg)
4. bepalen benodigd weerstandvermogen (risicobuffer)

Inventarisatie van de risico’s

Risico’s zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico’s zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico’s op een andere wijze afgedekt. Eind 2018 heeft Laborijn de nota weerstandsvermogen opgesteld. Hiertoe is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Ultimo 2023 is de berekening geactualiseerd.

	Overzicht risico's en weerstandscapaciteit 2024 Risico omschrijving	A Kans	B Financieel gevolg	C Risicobuffer
1	Criminelen weten in te breken in systemen Laborijn en ICT samenwerking en continuiteit komt in gevaa	30%	800	240
2	Locale/regionale ontwikkeling leidt tot forse aanpassing in beleid en koers/uitvoering (vb wijziging bestuurssamenstelling, financiële situatie deelnemende gemeenten	25%	100	25
3	Landelijke wet- en regelgeving verandert onverwacht waardoor Laborijn ontwikkeld beleid moet herzien	40%	200	80
4	Grote stijging van het aantal inwoners door trek naar het werkgebied Laborijn waardoor Laborijn veel hogere lasten heeft om de werkzaamheden naar tevredenheid uit te voeren	25%	358	89
5	Claim als gevolg van niet juist toepassen aanbestedingsregels	5%	500	25
6	Risico voor overcapaciteit en transitievergoedingen ambtelijk personeel	20%	2.042	408
7	Risico dat competenties huidige medewerkers onvoldoende aansluit bij toekomstige vraag	30%	220	66
8	Verlies van een grote klant van openbaar aanbestede werken	50%	273	137
9	Verlaging SW-rijksbijdrage gedurende het jaar	10%	440	44
10	Tussentijdse aanpassing van CAO. Loonkosten 2% hoger dan verwacht	40%	335	134
11	Sleutelfunctionarissen vertrekken en functies kunnen moeilijk worden ingevuld	25%	200	50
12	Faillissement debiteuren	50%	12	6
13	Twee van de zes grote detacheringsklanten vallen weg	50%	316	158
14	Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden	25%	50	13
15	Vertraging realisatie nieuwbouw	50%	400	200
16	Marges interne productie activiteiten Laborijn staat onder druk.	10%	48	5
17	Ziekteverzuim SW loopt op met 5%	25%	343	86
18	Ziekteverzuim ambtelijk personeel loopt op met 5%	10%	691	69
19	Beheers- en apparaatskosten vallen hoger uit dan begroot	30%	667	200
20	Detacheringstarieven staan onder druk als gevolg van afnemende productiviteit	50%	51	25
21	Tariefstijging is onvoldoende om stijging van de lasten te dekken	50%	113	57
22	Het lukt onvoldoende om vacatures in te vullen met geschikte kandidaten	40%	298	119
23	Risico nieuwbouw wordt fors duurder	25%	500	125
24	ICT voorzieningen functioneren niet of niet naar behoren door externe omstandigheden (vb crowdstrike)	50%	100	50
	Totaal	**27%**	**9.056**	**2.411**

Risico's begroting in vergelijking tot jaarverslag

	Overzicht risico's en weerstandscapaciteit 2024 Risico omschrijving	Begroting 2024 Risicobuffer	Jaarverslag 2024 Risicobuffer	Verschil Risicobuffer
1	Criminelen weten in te breken in systemen Laborijn en continuiteit komt in gevaar	225	241	16
2	Locale/regionale ontwikkeling leidt tot forse aanpassing in beleid en koers/uitvoering (vb wijziging bestuurssamenstelling, financiële situatie deelnemende gemeenten	10	25	16
3	Landelijke wet- en regelgeving verandert onverwacht waardoor Laborijn ontwikkeld beleid moet herzien	25	80	56
4	Grote stijging van het aantal inwoners door trek naar het werkgebied Laborijn waardoor Laborijn veel hogere lasten heeft om de werkzaamheden naar tevredenheid uit te voeren	30	89	60
5	Claim als gevolg van niet juist toepassen aanbestedingsregels	25	25	-
6	Risico voor overcapaciteit en transitievergoedingen ambtelijk personeel	430	408	-21
7	Risico dat competenties huidige medewerkers onvoldoende aansluit bij toekomstige vraag	47	66	19
8	Verlies van een grote klant van openbaar aanbestede werken	230	137	-93
9	Verlaging SW-rijksbijdrage gedurende het jaar	202	44	-158
10	Tussentijdse aanpassing van CAO-lonen is 2% hoger dan verwacht	49	134	85
11	Sleutelfunctionarissen vertrekken en functies kunnen moeilijk worden ingevuld	38	50	13
12	Faillissement debiteuren	8	6	-2
13	Twee van de zes grote detacheringsklanten vallen weg	185	158	-27
14	Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden	13	13	-
15	Leegstand in bedrijfspanden door verlies aan capaciteit wegens detachering of wegvallen huurder	38	-	-38
16	Vertraging realisatie nieuwbouw	-	200	200
17	Marges interne productie activiteiten Laborijn staat onder druk.	24	5	-19
18	Ziekteverzuim SW loopt op met 5%	95	86	-9
19	Ziekteverzuim ambtelijk personeel loopt op met 5%	58	69	11
20	Beheers- en apparaatskosten vallen hoger uit dan begroot	284	200	-84
21	Verslechtering productiviteit SW-bestand	24	25	1
22	Tariefstijging is onvoldoende om stijging van de lasten te dekken	-	57	57
23	Het lukt onvoldoende om vacatures in te vullen met geschikte kandidaten	-	119	119
24	Risico nieuwbouw wordt fors duurder	-	125	125
25	ICT voorzieningen functioneren niet of niet naar behoren door externe omstandigheden (vb crowdstrike)	-	50	50
	Totaal	**2.036**	**2.411**	**375**

De herijking van de risico's qua kans en impact resulteert ultimo 2024 in een toename van € 375.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het risico op extra kosten m.b.t. het de nieuwbouw en het behouden en verkrijgen van personeel toegenomen is. De overige risico's zijn geüpdatet en laten geen grote afwijkingen zien.

Risico's afgedekt via een verzekering
Er zijn verzekeringen afgesloten voor de risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

Risico's afgedekt via een voorziening
Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn onzeker qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten. Aan de vorming en hoogte van voorzieningen liggen bedrijfseconomische criteria ten grondslag. Bij de toelichting op de balans zijn de verschillende voorzieningen benoemd en wordt bij elke post een nadere toelichting op de ontwikkeling daarvan gegeven, waaronder een overzicht van de onttrekkingen en de toevoegingen.

Vergelijking tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen
Met weerstandscapaciteit bedoelen we de beschikbare financiële middelen om onverwachte en substantiële kosten en/of uitgaven te financieren. Binnen Laborijn wordt het weerstandsvermogen gevormd door de post 'Algemene reserve'.

Weerstandscapaciteit in € (x 1.000)	
Algemene reserve begin 2024	2.337
Voorstel resultaatbestemming 2024	-
A. Totaal	**2.337**
B. Berekend risico (zie tabel)	**2.411**
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	**0,97**

Op basis van de hiervoor beschreven methode is ultimo 2024 herrekend dat het weerstandsvermogen € 2,4 miljoen moet zijn. Per ultimo 2024 is de omvang van de post algemene reserve (na resultaatbestemming 2022) € 2,3 miljoen. Ultimo 2024 is het weerstandsvermogen, na verwerking van het voorstel resultaatbestemming, voldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio weerstandsvermogen is 0,97 en blijft binnen de grenzen die zijn vastgelegd in de nota weerstandsvermogen (minimaal 0,8 tot 1,2).

Bestemmingsreserve
Ultimo 2024 zijn er 11 bestemmingsreserves:

1. bestemmingsreserve vakantiegeld Wsw en vakantiedagen
2. bestemmingsreserve nog te besteden Rijkssubsidiegelden Wsw
3. bestemmingsreserve organisatieontwikkeling
4. bestemmingsreserve re-integratiemiddelen
5. bestemmingsreserve Tozo
6. bestemmingsreserve vangnetvoorziening zelfstandigen Aalten
7. bestemmingsreserve vangnetvoorziening zelfstandigen Doetinchem
8. bestemmingsreserve frictiekosten Oude IJsselstreek
9. bestemmingsreserve risico beëindiging Wsw Oude IJsselstreek
10. bestemmingsreserve risico beëindiging WLC Bronckhorst
11. bestemmingsreserve doorontwikkeling infrastructuur werkontwikkelbedrijf

Kengetallen
Gelet op artikel 11, tweede lid onderdeel d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, dienen in de jaarstukken de volgende kengetallen te worden opgenomen:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Het solvabiliteitsrisico
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een Gemeenschappelijke Regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte voor Laborijn bedraagt 2,3%.

Kengetallen cf. art. 11 lid 2d BBV	2023	Begroot	2024
Netto schuldquote	-13,14%	-11,81%	-13,50%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	-13,14%	-11,81%	-13,50%
Solvabiliteitsratio	58,72%	53,56%	47,61%
Structurele exploitatieruimte	1,12%	1,21%	2,31%

Claims van derden, faillissement verbonden partijen en/of derde partijen
Er zijn er geen claims bekend die niet in de cijfers zijn verwerkt. Er zijn evenmin redenen of aanwijzingen dat de verbonden partijen financiële problemen kennen of zelfs failliet (dreigen te) gaan.

2.6.3 Onderhoud kapitaalgoederen
Voor het groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en bijbehorende installaties is een voorziening getroffen. De voorziening is bedoeld voor het gelijkmatig spreiden van de onderhoudskosten over een langere periode. Voor het onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en de terreininrichtingen is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld tot het moment van nieuwbouw. Hierin is alleen het noodzakelijk achterstallig onderhoud verwerkt in verband met de verwachte aanpassing van de huisvesting tot het moment van nieuwbouw. Dit programma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, vormt de basis voor de voorziening groot onderhoud. De verschillende posten zijn gebaseerd op offertes, ervaringscijfers en een zo goed mogelijke inschatting van de resterende periode van gebruik van de locaties in Doetinchem.

2.6.4 Financiering/treasury
In 2024 is een lineaire lening aangetrokken van € 5,5 miljoen met een looptijd van 40 jaar (tot 2 december 2064). Het afgesloten rentepercentage is 2,849%. Deze lening is aangetrokken om een deel van de investering in de nieuwbouw te betalen. Aflossing geschiedt jaarlijks. De aflossing van de lening wordt gedaan vanuit de jaarlijks aan de gemeenten in rekening te brengen afschrijvingen of vanuit vrije liquide middelen.

(bedragen x € 1.000)	begroot	werkelijk	verschil
toegestane kasgeldlimiet			
begrote lasten	70.094	70.094	-
percentage conform wet Fido, uitvoeringsregeling	8,2%	8,2%	
toegestane kasgeldlimiet	5.748	5.748	-
berekening netto vlottende schuld			
vlottende schuld	9.000	6.194	2.806
-/- vlottende middelen	13.909	23.715	9.806
netto vlottende schuld	-4.909	-17.521	12.612
toets kasgeldlimiet			
toegestane kasgeldlimiet	5.748	5.748	-
-/- vlottende schuld	-4.909	-17.521	-12.612
ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	10.657	23.269	12.612

(bedragen x € 1.000)	begroot	werkelijk
berekening renterisiconorm		
begrotingstotaal aan lasten	70.094	70.094
percentage regeling	20%	20%
Renterisiconorm in bedrag	14.019	14.019
Berekening renterisico		
renteherzieningen (alleen leningen o/g)	-	5.363
+/+ aflossingen	100	-
renterisico	100	5.363
toetsing rentenorm		
renterisiconorm	14.019	14.019
renterisico	100	5.363
ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	13.919	8.656

Uit de tabel is af te leiden dat Laborijn onder de renterisiconorm blijft. De rentelasten in 2024 zijn € 13.000 Het renteresultaat 2024 is € 336.000 positief. Er wordt geen rente toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden.

In 2024 is een eerste langlopende lening aangetrokken voor de financiering van de nieuwbouw.

2.6.5 Verbonden partijen

Per 31 december 2024 is Laborijn zowel bestuurlijk als financieel betrokken bij de volgende derde partij:

Mabeon ‘De Achterhoek’ Holding B.V.

Algemene gegevens
Oprichtingsdatum: 4 december 2007
Inschrijvingsnummer handelsregister Kamer van Koophandel: 09176672
Plaats van vestiging: Doetinchem, 7005 BC Terborgseweg 106

Doel
Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezenlijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere arbeidsmarkt.

Per 31 december 2024 neemt Mabeon ‘De Achterhoek’ Holding B.V. deel in de volgende vennootschappen:

- een belang van 100% in het re-integratiebedrijf Vakwerk.nu B.V.

Bestuurlijke betrokkenheid
Laborijn is 100% aandeelhouder van deze holding en heeft daarmee de volledige bestuurlijke bevoegdheid.

Financiële betrokkenheid
Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8.990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.

Resultaat en vermogen
Volgens de jaarrekening heeft Mabeon ‘De Achterhoek’ Holding B.V. over het boekjaar 2023 een resultaat gerealiseerd van € 3.121 negatief. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2023, inclusief het resultaat over dat boekjaar, € 334.009 (31 december 2022: € 337.130). De jaarrekening 2024 is nog niet opgesteld, daarom zijn de cijfers over 2024 nog niet bekend.

2.7 Sociaal jaarverslag

Wsw

Het aantal Wsw-medewerkers in dienst is in 2024 gedaald van 622 ultimo 2023 naar 582 ultimo 2024. Het aantal Wsw-medewerkers die via begeleid werken werkzaam is, is ook gedaald van 67 ultimo 2023 naar 56 ultimo 2024. Dit is exclusief de inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek.

Instroom Wsw

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet vindt geen nieuwe instroom meer plaats. Alleen vanuit het zogenaamde zittende bestand kunnen personen terugkeren in de Wsw. Tot het zittende bestand behoren de Wsw-geïndiceerden die op 31 december 2014 een Wsw-dienstbetrekking hadden of in Begeleid werken waren geplaatst. Deze personen kunnen na uitdiensttreding vanaf 1 januari 2015 weer terugkeren in de Wsw, zolang er sprake is van een geldige Wsw-indicatie. In 2024 heeft 1 persoon hiervan gebruik gemaakt. Ook zijn er 4 personen nieuw ingestroomd door naadloze overplaatsing vanuit een ander Wsw-bedrijf.

Uitstroom Wsw

Uitstroom medewerkers met een SW-indicatie	2024
Pensionering	21
2 jaar arbeidsongeschikt	15
Eigen verzoek	10
Naar ander SW-bedrijf in verband met verhuizing	5
Overlijden	4
Totaal	**55**

De belangrijkste redenen van uitstroom zijn, net als vorig jaar, pensionering en langdurige arbeidsongeschiktheid.

Er zijn 5 personen vanuit Begeleid werken weer in dienst gekomen bij Laborijn.

Aan de Slag

Sinds 1 juli 2021 is de cao Aan de Slag van kracht en ook bij Laborijn in gebruik.
Deze cao biedt Laborijn, als uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet, de mogelijkheid om mensen met een arbeidsbeperking een dienstverband aan te bieden. Enerzijds als springplank naar regulier werk en anderzijds als vangnet voor degene voor wie regulier werk (nog) een stap te ver is.
Binnen Laborijn kennen we 2 mogelijkheden waarbij een dienstverband op basis van deze cao wordt ingezet; voor de inwoner met een indicatie Beschut werk en voor de inwoner die is opgenomen in het doelgroepenregister (DGI).

Beschut werk

Laborijn biedt een passende werkplek aan de inwoner met een positief advies voor Beschut werk (deze wordt aangevraagd bij UWV). Daarbij wordt een dienstverband aangeboden op basis van de cao Aan de Slag en behoort een werkplek in een Werkleercentrum, een interne leerlijn of een detachering tot de mogelijkheden.

Op 31 december 2024 waren 24 medewerkers met een indicatie Beschut werk bij Laborijn in dienst met een contract op basis van de cao Aan de Slag: 17 inwoners uit de gemeente Doetinchem, 5 inwoners uit de gemeente Aalten en 2 uit andere gemeenten.

In- en uitstroom beschut werk
4 medewerkers met een DGI hebben de indicatie Beschut werk gekregen en blijven op basis daarvan bij Laborijn in dienst. Zij stromen uit bij DGI en stromen in bij Beschut werk.

In 2024 zijn er geen medewerkers met een indicatie Beschut werk uitgestroomd.

Pilot cao Aan de Slag - DGI
Laborijn is in augustus 2022 gestart met de pilot DGI. Deze pilot is sinds augustus 2024 omgezet naar structureel beleid. Hiermee kan aan 25 inwoners, die vallen onder het doelgroepenregister, een tijdelijk dienstverband worden aangeboden op basis van de cao Aan de Slag. De begeleiding is erop gericht om een goed beeld te krijgen van de arbeids- en ontwikkelmogelijkheden van de medewerker, om daar vervolgens een passend ontwikkeltraject op in te zetten. Laborijn biedt deze kandidaten een werkplek in een Werkleercentrum, een interne leerlijn of een detachering. Eerst met een werkervaringsperiode, opgevolgd met een tijdelijke arbeidsovereenkomst op basis van de cao Aan de Slag. Het doel is uitstroom, bij voorkeur naar een reguliere werkgever (met eventueel loonkostensubsidie en jobcoaching) of wanneer dat niet mogelijk is, naar een andere voorziening zoals bijvoorbeeld Beschut werk.

Op 31 december 2024 waren 22 medewerkers in dienst: 19 inwoners uit de gemeente Doetinchem en 3 uit de gemeente Aalten. Ultimo 2023 waren dit er ook 22.

In- en uitstroom DGI
Er zijn in 2024 15 medewerkers ingestroomd. 11 medewerkers zijn uit dienst gegaan: voor 4 medewerkers bleek een andere voorziening beter passend, 2 medewerkers zijn in dienst getreden bij een reguliere werkgever, 3 zijn om andere redenen uit dienst gegaan, 1 medewerker heeft ontslag op eigen verzoek genomen, 1 medewerker zit in detentie. 4 medewerkers hebben de indicatie Beschut werk gekregen en blijven op basis daarvan bij Laborijn in dienst, maar stromen uit bij DGI.

Generatiepact
Ambtelijke medewerkers hebben de mogelijkheid om vanaf het bereiken van de 60-jarige leeftijd deel te nemen aan het generatiepact. Het generatiepact kent 2 varianten: 80-90-100 en 60-80-100. Op 31 december 2024 maakten 15 ambtelijke medewerkers gebruik van het generatiepact: 4 van de variant 60-80-100 en 11 van de variant 80-90-100.

Bijzondere beloning ambtelijk
In 2024 zijn op grond van het beloningsbeleid de volgende bijzondere beloningen toegekend:

- extra periodiek: 2 medewerkers
- functioneringstoelage: 3 medewerkers
- waarnemingstoelage: 7 medewerkers
- gratificatie: 18 medewerkers

Verder zijn zogenaamde ‘boter bij de vis’-beloningen in de vorm van een VVV-bon of diner bon toegekend aan medewerkers die bijzondere inspanningen hebben geleverd.

Bijzondere beloning medewerkers cao Wsw en cao Aan de Slag
In 2024 zijn op grond van het beloningsbeleid Wsw de volgende bijzondere beloningen toegekend:

- incidentele beloning (gratificatie): 6 medewerkers Wsw

Verder zijn ook hier zogenaamde ‘boter bij de vis’-beloningen in de vorm van een VVV-bon of diner bon toegekend aan medewerkers die bijzondere inspanningen hebben geleverd.

Seniorenregeling Wsw en Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Wsw-medewerkers van 60 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 1/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 92,5% van het loon. Medewerkers van 62 jaar en ouder kunnen gebruikmaken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 1/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 100% van het loon. Medewerkers van 64 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de seniorenregeling, waarbij de werktijd met 2/5 deel wordt teruggebracht onder doorbetaling van 92,5% van het loon. Eind 2024 maakten 148 medewerkers gebruik van de seniorenregeling.

Vanaf 1 oktober 2021 kunnen medewerkers gebruikmaken van de RVU, de Regeling voor Vervroegde Uittreding. De interesse onder Wsw-medewerkers om hiervan gebruik te maken is groot. Deelnemen kan maximaal 24 maanden voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Op 31 december 2024 maakten 23 medewerkers gebruik van deze regeling.

Medewerkerstevredenheid: Wsw, Aan de Slag en ambtelijke medewerkers

In 2024 is besloten het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) anders op te zetten dan voorgaande jaren. Het MTO wordt niet langer 1 keer per 2 jaar uitgezet maar 1 keer per 4 jaar. In plaats van het hoogfrequent inzetten op een omvangrijk en geprotocolleerd onderzoek is het nu mogelijk op basis van ontwikkelingen tussentijds meerdere korte enquêtes uitgezet. In deze enquêtes wordt specifiek ingezoomd op actuele thema's waardoor meer diepgang in de vragen wordt bereikt en wordt ingespeeld op de actualiteit. Het MTO wordt 1 keer per 4 jaar ingezet om alle thema's behorende bij een MTO te kunnen raken en het vergelijk met de benchmark te hebben.

Ontwikkelingsgesprekken Wsw

In 2024 zijn 557 ontwikkelgesprekken gevoerd, 99,6% van het totaal van 559 mogelijke gesprekken. De ontbrekende 0,4 % werd veroorzaakt door arbeidsongeschiktheid, RVU/pensioen en overplaatsingen.

Opleidingen en ontwikkelen algemeen

Naast gezondheid en vitaliteit is opleiden en ontwikkelen onderdeel van duurzame inzetbaarheid. Laborijn heeft voortdurend te maken met veranderingen, zoals wet- en regelgeving en veranderende eisen van onze opdrachtgevers. Om daar adequaat en flexibel op in te kunnen spelen, is het belangrijk dat onze medewerkers ‘up to date’ blijven.
In het kader van duurzame inzetbaarheid is het van belang dat iedereen mee kan blijven doen en dat we onszelf blijven ontwikkelen, een leven lang leren. Door rekening te houden met specifieke wensen en omstandigheden willen we ervoor zorgen dat onze medewerkers gezond, productief en gemotiveerd hun werk kunnen doen.
Duurzame inzetbaarheid staat niet op zichzelf maar is onderdeel van een integraal HRM (Human Resource Management) -beleid en instrumentarium.

Visie op opleiden en ontwikkelen

Bij Laborijn willen we de mens benaderen vanuit zijn mogelijkheden. De mens heeft veel potentieel en door je daarop te richten, kun je veel uit jezelf halen. Mogelijkheden en talenten tot ontplooiing brengen, dat inspireert en motiveert. Deze visie op ontwikkelen is voor onze ambtelijke Laborijn-medewerkers niet anders dan voor onze Participatiewet-klanten of Wsw- en Aan de Slag-medewerkers. We geloven dat de visie en aanpak voor het ontwikkelen voor iedereen binnen Laborijn werkt. Of dat nou is om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten, mogelijkheden geeft om door te groeien, noodzakelijk is voor de uitvoering van een functie of omdat er een persoonlijke wens is voor scholing of ontwikkeling.
In de verschillende integrale project- en werkgroepen wordt de concrete invulling van deze visie verder vormgegeven en uitgewerkt. Zowel inhoudelijk als ook voor de achterliggende processen voor een goede facilitering van het geheel. Het (huidige) aanbod aan trainingen, cursussen en opleidingen voor iedereen binnen Laborijn is dan ook heel divers.
We bieden vakgerichte trainingen, cursussen en opleidingen, die zowel organisatie breed als individueel worden ingezet en worden verzorgd door zowel externe partijen, als ook door de trainers van Laborijn.

Stage
Laborijn staat als organisatie voor ontwikkeling van mensen en daar hoort het bieden van praktijkstages bij, uiteraard op voorwaarde dat de noodzakelijke begeleiding geboden kan worden. Laborijn biedt stageplekken aan studenten van het MBO en het HBO.
In 2024 heeft Laborijn een leerplek geboden aan 14 stagiaires, waarvan 11 binnen de afdeling Dienstverlening en 3 binnen de afdeling Bedrijfsvoering.

Duurzame inzetbaarheid
Duurzame inzetbaarheid houdt in dat iemand op de lange termijn gezond, fit en productief blijft in zijn of haar werk. Het omvat niet alleen het vermogen om werk te verrichten, maar ook het vermogen om emotioneel en sociaal gezond te blijven, evenals het vermogen om zich aan te passen aan veranderingen in de werkomgeving.

Na een evaluatie van de activiteiten in 2023 heeft de werkgroep Vitaliteit zich gericht op bewustwording en stimuleren m.b.t. gezonde voeding, mentale gezondheid en bewegen.

Activiteiten waren; pensioenbijeenkomst, lunchwandelen, fiets naar je werkdag, outdoor office day, vitaliteitsmarkt, overgangsconsulent, ambtenarenmarathon, video over de activiteiten m.b.t. vitaliteit. Bij de vitaliteitsmarkt was er een suikerchallenge, een smoothiefiets, boccia, mindfull- en relaxmoment en was er informatie over de verlofsoorten en fietsregeling.

Er zijn sjoelbakken, bocciasets en benodigdheden voor yoga/mindfulness aangeschaft om zo te voorzien in middelen die laagdrempelig en op elk moment ingezet kunnen worden. Deze activiteiten dragen bij aan de sociale interactie en richten zich ook op bewegen en mentale fitheid.

Eén medewerker heeft deelgenomen aan de training Beweeg- en Sportaanjager (BSA). Dit is een training waarin deelnemers van bedrijven uit de regio ook informatie delen, wat zorgt voor inspiratie en verbinding.

Regionale samenwerking
Het P&O (Personeel & organisatie) -netwerk Achterhoek is een samenwerking waarbij de 8 Achterhoekse gemeenten, Doesburg, Lochem, Zutphen, VNOG (Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland), ODA (Omgevingsdienst Achterhoek) en Laborijn zijn aangesloten.

Klachten- en geschillencommissie
Laborijn kent een klachten- en geschillencommissie voor de behandeling van klachten in het kader van de Algemene wet bestuursrecht en voor de behandeling van geschillen tussen Laborijn en medewerkers die voortvloeien uit de arbeidsverhouding. Deze commissie is ingesteld op grond van de cao Wsw en de cao Aan de Slag. De leden van de commissie zijn in 2023 herbenoemd voor een periode van 4 jaar. Er zijn in het verslagjaar geen klachten of geschillen aanhangig gemaakt.

Regionale geschillencommissie
Laborijn heeft in 2020 voor de behandeling van geschillen met ambtelijk personeel aansluiting gezocht bij de regionale geschillencommissie voor de behandeling van geschillen op het gebied van:

- toepassing van een functiewaarderingssysteem
- afspraken in het ‘Van werk naar werk’-traject
- de individuele toepassing van een sociaal plan of een sociaal statuut

Er zijn in 2024 geen geschillen aanhangig gemaakt.

Lokaal overleg
Deze commissie overlegt met het dagelijks bestuur en de directie over de arbeidsvoorwaarden ambtelijk personeel. De commissie is in 2024 één keer bijeengeweest.

Integriteitsbeleid
Laborijn kent een integriteitsbeleid, dat bedoeld is om richting te geven aan het gedrag van medewerkers op basis van de normen en waarden van de organisatie. Het integriteitsbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

- integriteitscode
- gedragscode
- integriteit bij werving en selectie
- kwetsbare functies, handelingen en processen
- afleggen eed of belofte
- nevenwerkzaamheden
- melding financiële belangen
- maatregelen gericht op informatiebescherming
- geschenken, giften en diensten
- inkoop- en aanbestedingsprocedure
- vertrouwenspersonen
- klachtenregeling ongewenst gedrag
- meldingsprocedure bij het (vermoeden van) een integriteitsschending

In 2024 hebben alle nieuwe ambtelijke medewerkers de eed of belofte afgelegd. Medewerkers die bij Laborijn werkzaam zijn op basis van inhuur hebben de integriteitsverklaring ondertekend. Ook in het inwerkprogramma wordt uitgebreid aandacht besteed aan integriteit en privacy.

Het integriteitsbeleid wordt actueel gehouden door het onderwerp tweemaal per jaar te bespreken in het afdelings-, team- en werkoverleg en op individueel niveau. Laborijn breed wordt jaarlijks in de vorm van een bijzondere activiteit of bijeenkomst aandacht aan het onderwerp. Begin november is in dit kader de week van de integriteit en privacy gehouden. In die week is aandacht besteed aan integriteit, privacy en informatiebeveiliging in de vorm van uitingen op ons intranet en workshops. Ook in 2024 hebben de ambtelijke medewerkers weer deelgenomen aan een e-learning programma op gebied van privacy, informatieveiligheid en datalekken.

De externe vertrouwenspersoon van Laborijn is ook vertrouwenspersoon voor integriteitskwesties. In 2024 zijn geen formele meldingen integriteitsschending binnengekomen.

Samenstelling Ondernemingsraad
De samenstelling van de Ondernemingsraad was op 31 december 2024 als volgt:

- Mathieu Seegers (voorzitter)
- Marcel van Waardenburg (vicevoorzitter)
- Joris-Jan Janssen
- Niels Berendsen
- Hilke Holkenborg
- Anke Stortenbeeker
- Paula Willemsen

Samenstelling Onderdeelcommissie
De samenstelling van de Onderdeelcommissie was op 31 december 2024 als volgt:

- Dick Amting
- Rouke Cnossen

- Sandra Hartemink
- Dorien ter Horst
- Desianne Kuenen - Schoppers
- Isabel Parent-Straub

Archief
Al in 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de overbrenging van blijvend te bewaren archiefbescheiden van rechtsvoorganger Wedeo over de periode 2001 tot en met 2015 aan de archiefbewaarplaats c.q. het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL). Als gevolg van de coronacrisis kon dit traject niet in het verslagjaar worden afgerond. De overbrenging heeft begin 2023 plaatsgevonden. Daarbij heeft het dagelijks bestuur beperkingen gesteld aan de openbaarheid van een aantal documenten.

De jaarlijkse vernietiging van archiefbescheiden conform de geldende Selectielijst van de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft in 2022 niet plaatsgevonden. Daarom is in 2023 een vernietigingslijst over zowel 2022 als 2023 opgesteld, ter goedkeuring aan het ECAL voorgelegd en ten slotte uitgevoerd. Daarnaast zijn intern werkinstructies uitgeschreven en werkprocessen herzien om de waardering en selectie van archiefbescheiden te stroomlijnen. Bijvoorbeeld met betrekking tot het aantal beschikbare, strekkende meters in de archiefruimte, het leveren van bescheiden door medewerkers aan de afdeling Archief en het toepassen van de geldende VNG Selectielijst door archiefmedewerkers. In 2024 is ingezet op verdere digitalisering van de archiefstukken.

Jubilarissen
In totaal waren er 50 jubilarissen (ambtelijk en Wsw): 15 met een 12½-jarig jubileum, 23 met een 25-jarig jubileum en 12 met een 40-jarig jubileum.

Bedrijfsmaatschappelijk werk
Laborijn heeft een bedrijfsmaatschappelijk werker beschikbaar die ondersteuning kan bieden in de begeleiding van psychosociale problematiek van medewerkers. Hiervoor is Laborijn een samenwerking aangegaan met MEE-Oost. De verwijzing naar bedrijfsmaatschappelijk werk loopt via de leidinggevende, de bedrijfsarts of de vertrouwenspersoon.

In 2024 hebben 4 medewerkers gebruik gemaakt van de dienstverlening. Dit betreft relatief kortdurende trajecten van 1 tot maximaal 5 gesprekken. De ondersteuning vanuit bedrijfsmaatschappelijk werk heeft betrekking op verschillende thema's. Veel van de problematiek vindt zijn oorsprong in de thuissituatie zoals overvraging, geen overzicht, onvoldoende weerbaarheid, problemen in de relationele sfeer en stress.

Ziekteverzuim
Laborijn streeft naar duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers. Een actief verzuimbeleid hoort daarbij. Laborijn kiest voor een eigen regiemodel waarbij de leidinggevende de regie voert in de aanpak van verzuim, gebaseerd op het advies van de bedrijfsarts.

Ziekteverzuim binnen de Wsw
Vorig jaar was het ziekteverzuim inclusief de Wsw-medewerkers van de gemeente Oude IJsselstreek. Dit jaar laten we deze groep buiten onderstaande cijfers. In 2024 laat het ziekteverzuim met 12,0% een daling zien ten opzichte van 2023 met 13,1%. Daarbij is de meldingsfrequentie heel iets toegenomen. (2,18 versus 2,12) en ook de verzuimduur (13,0 dagen versus 15,3 dagen) Langere wachttijden bij het UWV voor WIA-beoordelingen en een vergrijzende populatie zijn hier een belangrijke verklaring voor.

Met name in de leeftijdscategorie vanaf 55 jaar is het ziekteverzuim hoger dan binnen andere leeftijdscategorieën. Deze groep beslaat bijna de helft van de totale medewerkerspopulatie. In aanmerking genomen dat het aantal dagen dat men verzuimt, toeneemt met de leeftijd, blijft Laborijn in lijn met de verwachting.

Op dit moment zijn de cijfers vanuit de branche voor geheel 2024 nog niet beschikbaar. Binnen de branche is echter de laatste jaren een stijgende lijn waarneembaar binnen het verzuim. Vooralsnog vertoont Laborijn een positieve afwijking ten opzichte van het algemene cijfer in de benchmark.

Verzuimgegevens over de periode 2019 tot en met 2024

Jaar	Laborijn Wsw	Benchmark *)	Laborijn Wsw	Benchmark *)	Laborijn ambtelijk	Laborijn ambtelijk
	% ziek	% ziek	Meldings-frequentie	Meldings-frequentie	% ziek **)	Meldings-frequentie
2019	12,0	15,4	2,2	1,9	3,8	0,8
2020	13,8	16,3	1,9	1,8	2,6	0,6
2021	12,9	16,4	1,9	1,7	2,1	0,4
2022 **)	12,8	16,6	2,3	2,0	4,1	0,9
2023 **)	13,1	16,3	2,1	2,0	4,5	0,6
2024 **)	12,0		2,2		4,4	0,8

*) gegevens rapportage vergelijkend onderzoek, ziekteverzuim SW-sector

**) SW zonder verzuimcijfers gemeente Oude IJsselstreek

Ziekteverzuim ambtelijk

Het ziekteverzuim ambtelijk is in 2024 gedaald ten opzichte van 2023 (4,4% ten opzichte van 4,5%). Dit percentage is terug te voeren op een aantal zeer langdurige verzuimsituaties waarvan de oorzaak merendeels buiten werk is gelegen. De frequentie, dus het aantal keren dat mensen zich gemiddeld ziekmelden, is in 2024 gestegen naar 0,82 ten opzichte van 2023 met 0,62.

Arbeidsomstandigheden

Plan van aanpak Risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E)

In 2024 is het Plan van aanpak opgesteld op basis van het verslag van de RI&E die in 2023 op de locaties Doetinchem, Aalten en Ulft is uitgevoerd. Hierin staat de planning van acties om de veiligheids- en gezondheidsrisico's voor medewerkers in de werksituatie zo optimaal mogelijk te houden c.q. te verbeteren. Hierbij wordt rekening gehouden met de Arbowet- en regelgeving. De preventiemedewerkers hadden een coördinerende en adviserende rol bij de totstandkoming van het Plan van aanpak RI&E.
De OR heeft ingestemd met de bevindingen in het verslag en het Plan van aanpak.
Het verslag van de toetsing (verplicht op basis van de Arbowet) wordt begin 2025 verwacht.
Laborijn is actief bezig met de uitvoering van de geplande acties. De preventiemedewerkers volgen de uitvoering van de acties en geven periodiek een terugkoppeling aan het MT. Er is enkele malen contact geweest met een veiligheidskundige/arbeidshygiënist van een arbodienst voor advies over concrete vragen in de uitvoering.

Aanvulling op de RI&E; locatie WLC Zelhem

Met de voortzetting van het WLC Zelhem is er een RI&E op deze locatie uitgevoerd als aanvulling op de RI&E die vorig jaar op de locaties van Laborijn is uitgevoerd.
Het verslag volgt in 2025.

Preventiemedewerkers

De rol van de preventiemedewerkers is dat zij zich bezighouden met veiligheid en gezondheid in het werk en optimalisatie stimuleren.
Naast de rol bij het Plan van aanpak RI&E en de veiligheidsrondgang was er overleg over met name praktische zaken op gebied van arbeidsomstandigheden.

Bedrijfshulpverlening

In 2024 zijn de BHV-ers weer getraind. De ploegleiders zijn ook dit jaar extra getraind met de focus op het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en competenties om leiding te geven aan een team bedrijfshulpverleners. In 2024 zijn er 6 BHV inzetten geweest.

Ongevallen
In 2024 zijn er in totaal 11 arbeidsongevallen gemeld waarvan 1 bij een detachering.
Bij 6 ongevallen heeft dit geleid tot verzuim. Dit betrof in totaal 69 werkdagen. Dit zijn meer verzuimdagen dan de 7 verzuimdagen in 2023 en minder dan de 625 werkdagen in 2022.
Er zijn geen meldingen van een bijna ongeval gedaan.

Werkplekonderzoek en veiligheidsrondgang
Er zijn 11 individuele werkplekonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken en adviezen waren gericht op een gezonde werkhouding en het bevorderen van re-integratie.
In het tweede kwartaal is gestart met het houden van veiligheidsrondgangen. Aan de hand van een formulier worden alle locaties gecheckt op een veilige en gezonde werkplek. De desbetreffende verantwoordelijke medewerker en de preventiemedewerker voeren de rondgang uit. Dit gebeurt elk kwartaal. Eventuele verbeteracties worden bij een volgende rondgang besproken en zo gevolgd.

Fit achter je beeldscherm
Naast de informatie die digitaal voor medewerkers beschikbaar is, zijn er 2 informatiebijeenkomsten Fit achter je beeldscherm gehouden. Hierin is praktische informatie en advies gegeven over een gezonde houding en een ergonomische werkplekinrichting bij beeldschermwerk. Het doel is om de vitaliteit te bevorderen en gezondheidsklachten ten gevolge van langdurig en/of veelvuldig beeldschermwerk te voorkomen.

Voorkomen en beheersen van agressie en ander ongewenst gedrag
In 2024 zijn er totaal 35 meldingen van agressie en/of ander ongewenst gedrag gemaakt. We concluderen dat er meer agressie wordt gemeld dan dat het aantal voorvallen is toegenomen. Het merendeel van de meldingen zijn tot stand gekomen door het melden van verbaal agressief gedrag.

In dit jaar is het interventieteam uitgebreid met meerdere medewerkers en zijn we overgestapt naar een nieuw alarmeringssysteem voor de locatie Doetinchem. Hiermee is de alarmering beter geborgd, omdat we werken met een applicatie op de smartphone.

Het doel van 2025 is om de ‘Laborijn norm’ verder onder de aandacht te brengen door de herhalingstraining voor alle ambtelijke collega's te organiseren, vaker met het interventieteam te trainen door realistische scenario’s na te bootsen, het melden nog eenvoudiger te maken en de informatiepagina te updaten met alle relevantie informatie.

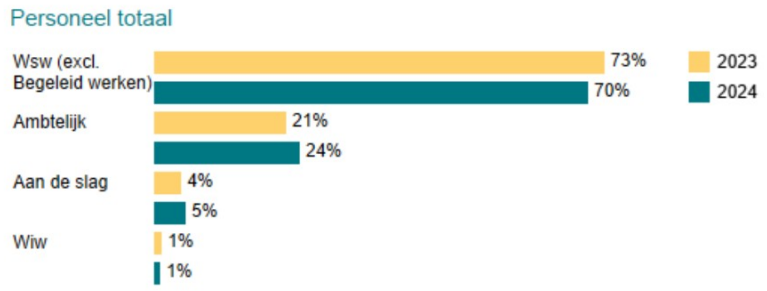
Vertrouwenspersonen
De vertrouwenspersoon is er om vragen en problemen over ongewenst gedrag te bespreken en om te ondersteunen in het oplossen van het probleem. In 2023 is 1 van de 2 interne vertrouwenspersonen gestopt met deze taak. Met instemming van de OR is besloten het huidige aantal vertrouwenspersonen, 1 interne en 1 externe vertrouwenspersoon, aan te houden.
De regeling Vertrouwenspersonen is geactualiseerd.
Er zijn 10 medewerkers geweest die contact hebben gezocht met een vertrouwenspersoon waarna 1 of meerdere gesprekken zijn gevoerd.

Klachtencommissie ongewenst gedrag
Er is een kennismakingsbijeenkomst geweest met directie, klachtencommissie, vertrouwenspersonen en de coördinator vanuit HRM.
Er zijn in 2024 geen klachten op het gebied van ongewenst gedrag ingediend.

3. Kerngegevens

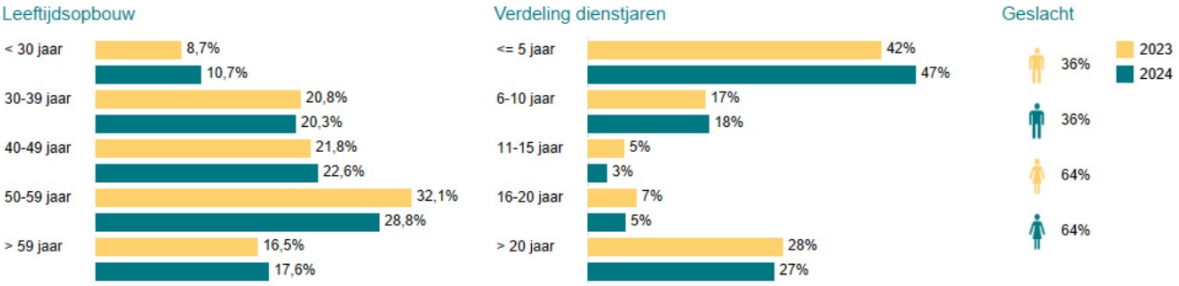
3.1 Kengetallen algemeen

Hieronder zijn de percentages in dienst in fte per ultimo 2023 en ultimo 2024 opgenomen. Alle cijfers over de groep Wsw zijn dit jaar zonder de medewerkers van de gemeente Oude IJsselstreek. Het totaal aantal fte is 691,5 ultimo 2024 en 716,1 ultimo 2023.

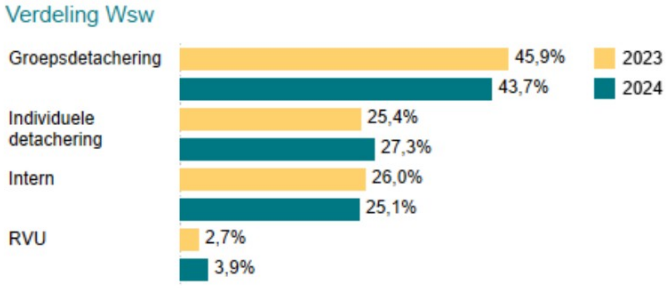
3.2 Kengetallen Ambtelijk (in fte)

Ultimo 2024 had Laborijn 162,9 fte ambtelijk personeel in dienst. In 2023 was dit 153,4 fte. Er zijn geen opmerkelijke verschillen ten opzichte van 2023.

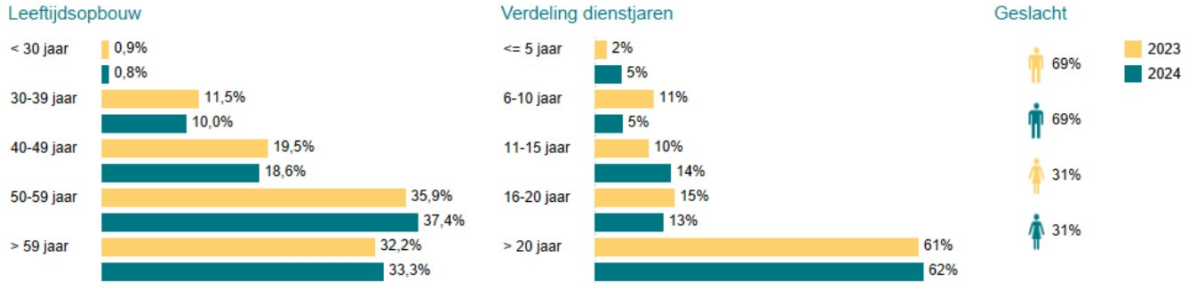
3.3 Kengetallen Wsw (in fte)

Ultimo 2024 had Laborijn 486,4 fte in dienst, tegenover 522,1 fte in 2023.

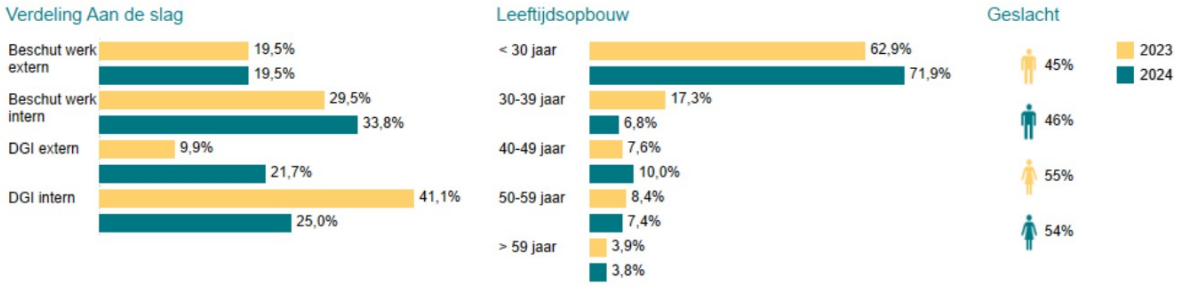
De RVU is de groep die wordt vrijgesteld van werk, maar wel in dienst blijft tot aan het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

We zien een lichte daling in de groepsdetacheringen en een lichte toename in de individuele detachering.

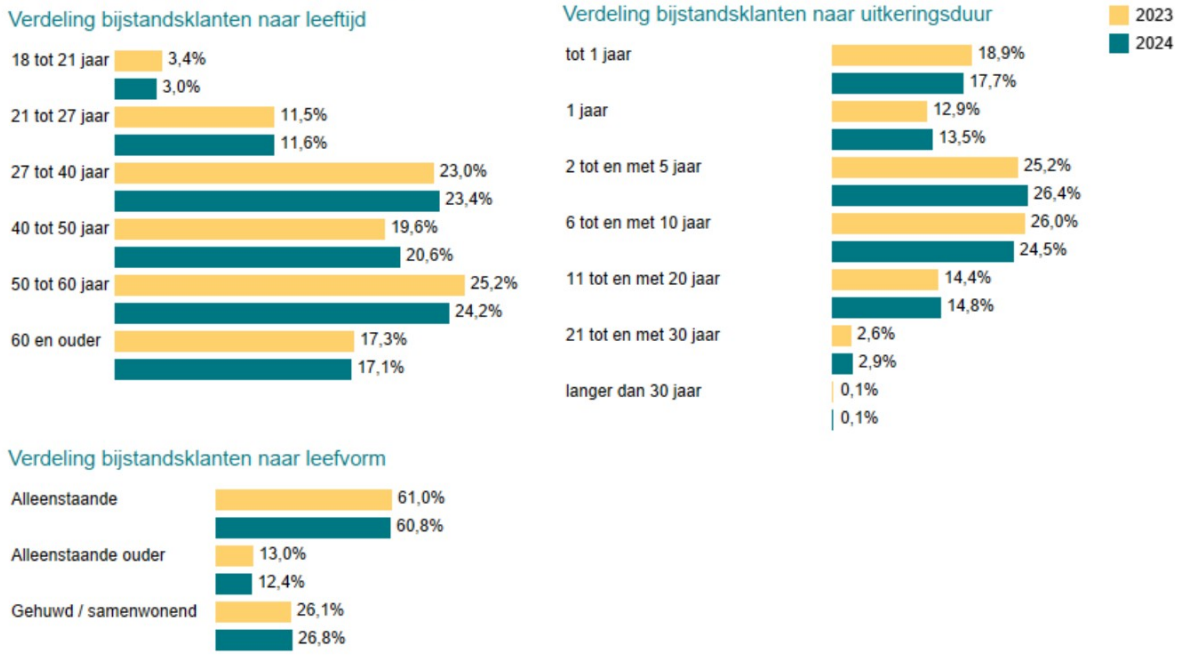

3.4 Kengetallen Aan de Slag (in fte)

Ultimo 2024 had Laborijn 35,3 fte in dienst, tegenover 31,8 fte in 2023.

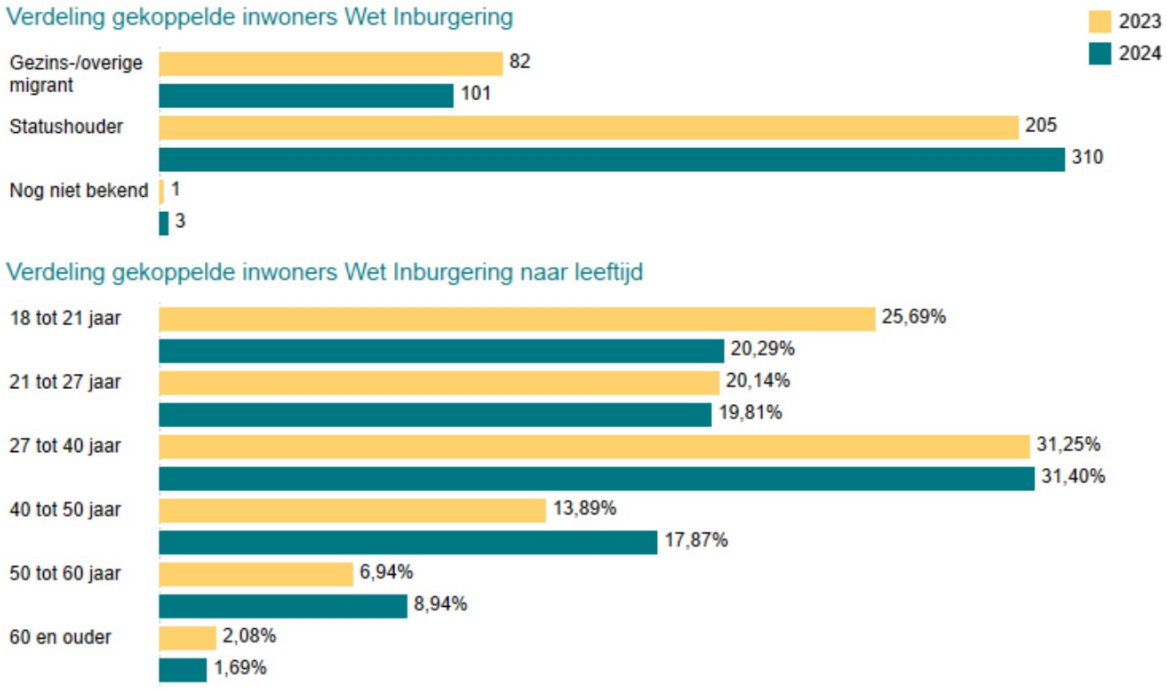
3.5 Kengetallen Participatiewet

De gegevens over 2023 kunnen afwijken omdat gegevens zijn geactualiseerd. Ultimo 2024 betrof dit 1.745 individuele klanten en in 2023 1.712.

Zoals uit bovenstaande tabellen blijkt, is er in de leeftijden, leefvorm en uitkeringsduur weinig veranderd ten opzichte van vorig jaar.

3.6 Kengetallen Inburgering

4. Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december

(Bedragen x € 1.000)

Activa	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		*3.114*		*2.859*
- Investeringen met een economisch nut	3.114		2.859	
Financiële vaste activa		*33*		*37*
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	19		19	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >1 jaar	14		18	
Totaal vaste activa		**3.147**		**2.896**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		*22.833*		*15.678*
- Vorderingen op openbare lichamen	6.025		9.672	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	13.863		2.826	
- Overige vorderingen	2.944		3.180	
Liquide middelen		*594*		*529*
- Kassaldi	1		1	
- Banksaldi	593		528	
Overlopende activa		*344*		*278*
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	344		278	
Totaal vlottende activa		**23.770**		**16.485**
Totaal generaal		**26.917**		**19.381**

(Bedragen x € 1.000)

Passiva		Ultimo 2024		Ultimo 2023
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*12.790*		*11.380*
- Algemene Reserve	2.337		2.337	
- Bestemmingsreserve	9.826		7.767	
- Gerealiseerd resultaat	627		1.276	
Voorzieningen		*899*		*1.116*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	404		300	
- Egalisatievoorzieningen	222		422	
- Voorziening mobiliteit	121		298	
- Voorziening verlofsparen	152		96	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		*5.363*		*-*
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.363		-	
Totaal vaste passiva		**19.052**		**12.496**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar		*6.490*		*6.783*
- Overige schulden	6.490		6.783	
Overlopende passiva		*1.375*		*102*
- Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende jaren	69		102	
- Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van overige Ned. Overheidslichamen	1.306		-	
Totaal vlottende passiva		**7.865**		**6.885**
Totaal generaal		**26.917**		**19.381**

Er zijn aan natuurlijke en rechtspersonen geen borgstellingen of garantstellingen verstrekt.

4.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Inkomenszekerheid				
Baten	26.911	30.739	30.871	131
Lasten	26.941	30.721	30.832	-112
Saldo baten en lasten	-30	19	38	20
Mutaties reserves				
Toevoeging aan reserves	-	-75	-75	-
Onttrekking aan reserves	30	44	21	-23
Saldo mutaties reserve	-30	-119	-96	-23
Resultaat	**-**	**-12**	**-16**	**-4**
Mensontwikkeling				
Baten	7.629	6.148	6.194	46
Lasten	8.053	6.127	6.105	22
Saldo baten en lasten	-424	21	89	68
Mutaties reserves				
Toevoeging aan reserves	-	-	-5	-5
Onttrekking aan reserves	424	106	-	-106
Saldo mutaties reserve	424	106	-5	-111
Resultaat	**-**	**127**	**84**	**-43**
Inburgering				
Baten	-	3.856	3.613	-243
Lasten	-	3.873	3.549	324
Saldo baten en lasten	-	-17	64	81
Mutaties reserves				
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-
Saldo mutaties reserve	-	-	-	-
Resultaat	**-**	**-17**	**64**	**81**

Overzicht van baten en lasten per programma	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
WSW				
Baten	27.563	30.589	30.410	-179
Lasten	24.130	25.016	24.979	37
Saldo baten en lasten	3.433	5.573	5.431	-142
Mutaties reserves				
Toevoeging aan reserves	-	-724	-724	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-
Saldo mutaties reserve	-	-724	-724	-
Resultaat	**3.433**	**4.848**	**4.707**	**-142**
Algemene overhead				
Baten	6.837	7.128	7.104	-24
Lasten	10.969	11.204	11.316	-113
Saldo baten en lasten	-4.132	-4.076	-4.213	-136
Mutaties reserves				
Toevoeging aan reserves	-229	-296	-315	-19
Onttrekking aan reserves	929	70	316	246
Saldo mutaties reserve	700	-226	1	226
Resultaat	**-3.433**	**-4.302**	**-4.212**	**90**
Totaal				
Baten	68.940	78.460	78.192	-268
Lasten	70.094	76.940	76.781	159
Saldo baten en lasten	-1.154	1.519	1.410	-109
Mutaties reserves				
Toevoegingen aan reserves	-229	-1.095	-1.120	-25
Onttrekkingen aan reserves	1.383	220	336	116
Saldo mutaties reserves	1.154	-875	-783	92
Gerealiseerde resultaat	**-**	**644**	**627**	**-18**

4.2.1 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 4 overeenkomstig vast te stellen en het positief resultaat van € 626.798 als volgt te bestemmen:

- € 116.571 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het project oudkomers Aalten
- € 96.540 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het uitvoeren van de opdracht 'verkenning en verbeterplan doelgroep jongeren' aandeel Aalten (totaal 34%)[1]

- € 158.741 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het project oudkomers Doetinchem;
- € 110.782 toe te voegen aan de bestemmingsreserve re-integratiemiddelen t.b.v. het uitvoeren van de opdracht 'verkenning en verbeterplan doelgroep jongeren' aandeel Doetinchem (totaal 43%)

- € 144.164 uit te betalen aan de gemeente Montferland (23%)

[1] Het aandeel per gemeente is bepaald op basis van het aantal Wsw-medewerkers in 2024.

4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording 2020 (BBV). Het algemeen bestuur heeft het normenkader voor het jaar 2024 op 5 juli 2024 vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering plaatsgevonden op de panden die worden gesloopt in verband met de nieuwbouw. Op de grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt de afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de aanschafprijs. De afschrijvingstermijnen kunnen per categorie verschillen afhankelijk van de levensduur. Per december 2023 is de nota waardering en afschrijving opnieuw vastgesteld. Hierin is opgenomen dat op gebouwen een restwaarde van 20% wordt gehanteerd. Laborijn hanteert de onderhoudsbenadering (niet de componentenbenadering) waarbij een onderhoudsplan wordt opgesteld die jaarlijks wordt geactualiseerd met bijbehorende onderhoudsvoorziening. De maximumtermijnen in jaren luiden als volgt:

Gebouwen	40
Voorzieningen aan terreinen	15
Installaties	15
Inventarissen	10
Machines	10
Vervoermiddelen	7
Automatiseringsapparatuur	3
Gronden en terreinen	0

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (nominale waarde) of indien van toepassing lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren getroffen. Deze voorziening wordt statisch bepaald en is in mindering gebracht op de post 'Handelsdebiteuren'.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Algemene Reserve
De algemene reserve dient als buffer om eventuele toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur.

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's
De overige voorzieningen zijn opgevoerd tegen de nominale waarde. In de paragraaf 'Toelichting op de balans' zijn deze posten uitvoerig toegelicht.

Egalisatievoorziening
Deze voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud en dient ter afdekking van grote fluctuaties in de onderhoudskosten van de bedrijfspanden. De jaarlijkse dotatie ten laste van het overzicht van baten en lasten is gebaseerd op de meerjarenraming van het planmatig onderhoud.

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar
De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen. De bedragen die binnen een jaar vervallen worden onder de kortlopende schulden verantwoord.

Netto vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende passiva
De hier verantwoorde schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen
- de financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat
- voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 5 juli 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld
- voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld

- ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording
- de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat een verantwoordingsgrens van 1 % is gehanteerd (€ 779.000) waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen
- een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

4.4 Toelichting op de balans

4.4.1 Activa

Materiële vaste activa	31-12-2024	31-12-2023
Investeringen met een economisch nut		
Boekw aarde op 1 januari	2.395	2.427
- Bij: investeringen	64	136
- Af: desinvesteringen	-	-
- Af: afschrijvingen	-179	-168
- Af: versnelde afschrijving ivm sloop	-218	-
Boekw aarde op 31 december	2.062	2.395
- Gebouw en: Onderhanden activa	1.053	464
Materiele vaste activa	3.114	2.859

	Begroot	Geinvesteerd
Gebouw en (onderzoeks- en ontw ikkelingskosten)	576	589
Bedrijfsgebouw en	-	-
Vervoermiddelen	-	-
Machines, apparaten en installaties	50	42
Overige materiele vaste activa	35	22
	661	653

De geplande aanschaf van meubilair (Overige materiele vaste activa) van € 13.000 is doorgeschoven naar het volgende jaar in verband met het nog niet kunnen leveren. Dit geldt tevens voor de aanschaf van een machine van € 8.000. Voor de nieuw bouw is per saldo € 13.000 meer uitgegeven dan begroot, dit past echter binnen het totale nieuw bouw budget.
In verband met de nieuw bouw en de sloop van het oude pand, zijn w e in 2024 begonnen met een versnelde afschrijving van o.a. gebouw en en installaties. Zie pag. 67 voor de verloopstaat materiële vaste activa.

Financiële vaste activa	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
- Mabeon "De Achterhoek" Holding BV	19	19
Boekw aarde op 31 december	19	19
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
- Verstrekte hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel	14	18
- Waarborgsommen	-	-
- Overige leningen	-	-
Boekw aarde op 31 december	14	18

Het verloop van de post hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel is als volgt:

Boekw aarde op 1 januari 2024	18
- Af: ontvangen aflossingen	-4
Boekw aarde op 31 december 2024	14

Per balansdatum hebben 2 ex-medew erkers (2023: 2) een hypothecaire geldlening(en) met een gemiddelde w aarde van € 6.957 per persoon (2023: € 8.956). Laborijn heeft als zekerheid voor de verstrekte leningen het recht van eerste hypotheek op het onroerend goed w aarvoor de leningen zijn verstrekt. De leningen zijn verstrekt binnen de criteria van NHG.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen		
- Gemeente Aalten	2.103	2.979
- Gemeente Doetinchem	2.017	4.917
- Gemeente Oude IJsselstreek	386	292
- Gemeente Montferland	611	284
- Gemeente Bronckhorst	243	327
- UWV	389	582
- Overige openbare lichamen	276	291
	6.025	9.672

De vorderingen op de gemeenten Aalten en Doetinchem bestaan met name uit de afrekening Rijksbudgetten, bijdrage BTW-compensatiefonds, de afrekening bijzondere bijstand,energietoeslag, studietoeslag en leefgeld Oekraine.
De vordering op de gemeente Oude IJsselstreek betreft grotendeels de afrekeningen van de DVO 4e kwartaal en van het Wspa.
De vordering van de gemeente Bronckhorst bestaat met name uit de afrekening Wspa, afrekening WLC Zelhem en de afrekening Wsw-budget. De vordering op het UWV betreft de nog te ontvangen LIV, transitievergoedingen en de afrekening Wspa.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	13.863	2.826

In het kader van de "wet financiering decentrale overheden (FIDO)" zijn lagere overheidsorganen sinds december 2013 verplicht overtollige liquide middelen bij het Rijk te deponeren (Schatkistbankieren).

Overige vorderingen		
- Handelsvorderingen	978	1.154
- Cliëntvorderingen	1.907	1.959
- Fietsplan	59	63
- Overig	-	5
	2.944	3.180

Handelsvorderingen (bruto)	939
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	-16
	923

Cliëntvorderingen (bruto)	3.910
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	-2.003
	1.907

Cliëntvorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen die ontstaan zijn doordat er ten onrechte bijstand is verstrekt die wordt teruggevorderd en anderzijds uit verstrekte leningen, met name aan zelfstandigen in het kader van de Bbz en de Tozo.
Bij de ontvangen aflossing lening Bbz moet 75% afgedragen worden aan het Rijk. De overige 25% en de terugontvangsten van teveel verstrekte bijstand, moeten worden afgedragen aan de gemeenten. Het totale bedrag van € 1,9 mln is daarom ook terug te vinden onder de vlottende schulden.

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Kassaldi	1	1
Banksaldi	593	528
	594	529

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
- Nog te factureren opbrengsten	-	-
- Nog te verrekenen clienten	151	49
- Vooruitbetaald	184	204
- Overig	9	25
	344	278

Verloopoverzicht materiële vaste activa

2024	Gronden en terreinen	Bedrijfs gebouwen	Vervoer middelen	Machines apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde per 1-1-2024	1.130	4.051	202	1.717	1.761	8.861
Investeringen in 2024	-	-	-	42	22	64
Desinvesteringen in 2024	-	-	-	-	-	-
Aanschafwaarde per 31-12-2024	1.130	4.051	202	1.759	1.783	8.925
Cumulatieve afschrijving per 1-1-2024	-	3.300	193	1.471	1.503	6.467
Afschrijving 2024	-	107	1	26	45	179
Versnelde afschrijving ivm sloop	-	178	-	35	5	218
Desinvesteringen 2024	-	-	-	-	-	-
Cumulatieve afschrijving per 31-12-2024	-	3.585	194	1.531	1.553	6.863
Boekwaarde per 1-1-2024	1.130	751	9	246	258	2.394
Onderhanden	-	464	-	-	-	464
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	1.215	9	246	258	2.858
Boekwaarde per 31-12- 2024	1.130	466	8	228	230	2.062
Onderhanden	-	1.053	-	-	-	1.053
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	1.519	8	228	230	3.114

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.539	1.539
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	259	274	288	303
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	741	726	1.251	1.236
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	76.940	76.940	76.940	76.940
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	76.940	76.940	76.940	76.940
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag kwartaal 1 t/m 4	1.539	1.539	1.539	1.539
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	23.578	24.943	26.505	27.885
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	259	274	288	303

Er is automatische saldoregulatie voor beide BNG-rekeningen. Aanvulling en afroming vindt plaats tot € 250.000.

4.4.2 Passiva

Eigen vermogen	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve		
Saldo op 1 januari	2.337	2.337
- bestemming resultaat vorig boekjaar	-	-
- naar bestemmingsreserve	-	-
- van bestemmingsreserve	-	-
- onttrekking uittreding OIJ	-	-
Saldo op 31 december	2.337	2.337
Bestemmingsreserve		
Saldo op 1 januari	7.767	7.930
- bestemming resultaat vorig boekjaar	1.276	264
- Bij: Toevoeging	1.120	451
- Af: onttrekking	-336	-877
Saldo op 31 december	9.826	7.767

Overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur is het resultaat over 2024 toegevoegd aan de reserves.

Verloop reserves	Saldo 31 december 2023	Resultaat-bestemming 2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31 december 2024
Algemene reserve	2.337	-	-	-	2.337
Bestemmingsreserves					
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.665	-	35	-174	1.526
- Wsw Rijkssubsidie	335	600	-	-	935
- Re-integratiemiddelen	1.403	500	5	-	1.909
- Organisatieontw ikkeling	330	176	-	-	506
- Tozo uitvoering	250	-	-	-70	180
- Frictiekosten Uittreding OIJ	2.739	-	-	-71	2.667
- Risico einde DVO Wsw OIJ	687	-	229	-	916
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	87	-	-	-10	77
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	270	-	75	-11	335
- Doorontw ikkeling infrastructuur	-	-	724	-	724
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-	-	51	-	51
	7.767	1.276	1.120	-336	9.826
Totaal	10.104	1.276	1.120	-336	12.164

Algemene reserve

Er zijn geen mutaties in deze reserve.

Vakantiegelden/vakantiedagen

Deze reserve is gevormd om aan toekomstige verplichtingen uit hoofde van rechten op vakantiegelden en -dagen te kunnen voldoen. Jaarlijks vindt een nieuw e berekening plaats. Daarnaast zijn de w sw -medew erkers van de gemeente Bronckhorst uit dienst gegaan en zijn de vakantiegelden en vakantiedagen uitbetaald aan de gemeente.

Wsw Rijkssubsidie

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 is door het Algemeen Bestuur besloten een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan deze reserve.

Re-integratiemiddelen

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 is door het Algemeen Bestuur besloten een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan deze reserve. Het overschot op de re-integratiemiddelen is toegevoegd.

Organisatieontw ikkeling

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 is door het Algemeen Bestuur besloten een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan deze reserve. Deze reserve zal de aankomende jaren ingezet w orden om de organisatie op een hoger niveau te brengen, onder andere op het vlak van digitalisering.

Tozo uitvoering

De Tozo-regeling is beeindigd in 2021, maar er is de komende jaren nog extra capaciteit nodig voor het innen van de verstrekte leningen.

Eigen vermogen (vervolg)	31-12-2024	31-12-2023

Frictie kosten Uittreding Oude IJsselstreek

Door de uittreding van de gemeente Oude IJsselstreek moeten we de uitvoeringslasten de aankomende jaren flink afbouwen. Om deze periode tot 2026 te kunnen overbruggen is deze bestemmingsreserve gevormd. In 2024 hebben we hiervan een deel ingezet.

Risico einde DVO Wsw OIJ

Vanaf 2022 wordt een risico-opslag DVO Wsw in rekening gebracht bij de Gemeente Oude IJsselstreek.
Het afgesproken bedrag is € 229.000 per jaar en wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve.

Vangnetvoorziening Zelfstandigen

Bij de resultaatbestemming 2022 is deze reserve gevormd. Ook in 2024 heeft de gemeente Doetinchem nog een extra bedrag toegevoegd.

Doorontwikkeling infrastructuur werkontwikkelbedrijf

In 2024 heeft het Rijk extra gelden beschikbaar gesteld om sociaal ontwikkelbedrijven tegemoet te komen bij de financiele uitdagingen die zij ervaren rondom het behoud en doorontwikkeling van de infrastructuur. Het Algemeen Bestuur heeft besloten voor dit incidentele budget een bestemmingsreserve te vormen. Voor de besteding hiervan is een bestedingsplan opgesteld.

Risico einde DVO WLC Bronckhorst

Met de gemeente Bronckhorst is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor het voortzetten van het werkleercentrum in Zelhem. Naast een bijdrage voor de dienstverlening, ontvangen we een risico-opslag om de risico's af te dekken als de DVO stopt.

Resultaat na bestemming

Saldo op 1 januari	1.276	288
- bestemming resultaat vorig boekjaar	-1.276	-288
- resultaat lopend boekjaar	627	1.276
Saldo op 31 december	627	1.276

Het Algemeen Bestuur dient de bestemming van het resultaat van het lopend boekjaar nog vast te stellen.

Voorzieningen	31-12-2024	31-12-2023

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

Voorziening milieukosten

Saldo op 1 januari	300	300
- Bij: toevoeging ten laste van het resultaat	104	-
- Af: onttrekkingen	-	-
Saldo op 31 december	404	300

Het betreft hier een voorziening voor de verwijdering van een grondwaterverontreiniging onder "oud" terrein aan de Terborgseweg en een soortgelijke, maar minder omvangrijke verontreiniging onder het in 2002 aangekochte terrein, eveneens aan de Terborgseweg. Bij de geplande nieuwbouw is deze voorziening nodig voor het toekomstbestendig maken van de locatie. De voorziening is in overeenstemming gebracht met de definitieve verlaging van de verkoopprijs.

Egalisatievoorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Saldo op 1 januari	422	627
- Bij: toevoeging op basis van de begroting	-	-
- Af: onttrekking kosten	-	-
- Af: vrijval op basis van actualisatie	-200	-205
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
Saldo op 31 december	222	422

Dit betreft een voorziening voor het egaliseren van de kosten voor toekomstig groot onderhoud.
Omdat we gaan verhuizen naar een nieuw te bouwen pand, is deze voorziening naar beneden bijgesteld. Wel blijft de voorziening in stand, om noodzakelijk groot onderhoud te kunnen uitvoeren tot aan de verhuizing.

Voorzieningen (vervolg)	31-12-2024	31-12-2023
Voorziening mobiliteit		
Saldo op 1 januari	298	631
- Bij: toevoeging	100	-
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	79
- Af: onttrekking	-270	-351
- Af: onttrekking op basis van actualisatie	-7	-61
	121	298

Met een aantal medewerkers is een regeling getroffen om hun loopbaan elders voort te zetten. Uit de regelingen blijkt dat de werkelijke kosten afhankelijk zijn van de mate waarin de voormalig medewerkers (extern) aan het werk gaan. De totale kosten zijn eind 2024 ingeschat op € 121.000, daarom is per saldo € 93.000 toegevoegd. Jaarlijks wordt deze inschatting herzien.

Voorziening verlofsparen		
Saldo op 1 januari	96	46
- Bij: toevoeging	66	50
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-	-
- Af: onttrekking	-10	-
- Af: onttrekking op basis van actualisatie	-	-
	152	96

Vanaf 2022 is het voor ambtelijke medewerkers mogelijk om verlof te sparen. Het Bbv schrijft voor dat hier een voorziening voor getroffen moet worden. Deze voorziening wordt jaarlijks opnieuw berekend.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
Saldo op 1 januari	-	300
- Bij: afgesloten lening	5.363	
- Af: aflossingen	-	-300
Saldo op 31 december	5.363	-

In 2024 is een lening aangetrokken om een deel van de investering in de nieuwbouw te betalen.
De totale rentelasten in 2024 over deze lening(en) was € 12.879.

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Overige schulden		
- Lening	138	-
- Crediteuren	564	761
- Nog te betalen belastingen en sociale lasten	2.221	2.337
- Nog te betalen openbare lichamen	1.134	1.428
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting Rijk)	543	450
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting gemeenten)	1.363	1.509
- Nog te betalen kosten	154	129
- Betalingen onderweg	374	169
	6.490	6.783

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
specifieke bestedingsdoel van overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
- Nog te betalen rente	13	-
- Vooruit ontvangen voorschot uitkeringen met specifiek doel	1.306	-
- Vooruit ontvangen bedragen	35	-
- Overige nog te betalen kosten	21	102
	1.375	102

Het verloop van de post vooruitontvangen voorschot uitkeringen met een specifiek doel is als volgt:

	Aalten	Doetinchem
Stand 1 januari	-	-
- Bij: specifieke uitkering Wet Inburgering 2021	360	945
Stand 31 december	360	945

4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

4.5.1 Programma Inkomenszekerheid

Programma Inkomenszekerheid	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Bijdrage gemeenten Buig	24.879	28.091	28.194	103
Bijdrage gemeenten impulsregeling	-	-	-	-
Bijdrage gemeenten overige regelingen	744	988	976	-12
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	729	1.044	1.044	-
Ontvangsten/aflossingen	559	615	656	41
Totaal	26.911	30.739	30.871	131
Lasten				
Bijstand, loonkostensubsidie	25.219	28.489	28.636	-147
Impulsregeling	-	-	-	-
Overige regelingen	993	1.175	1.136	39
Directe salariskosten	729	1.057	1.061	-4
Totaal	26.941	30.721	30.832	-112
Gerealiseerde totaal saldo	-30	19	38	20
Toevoegingen aan reserves	-	-75	-75	-
Onttrekkingen aan reserves	30	44	21	-23
Gerealiseerde resultaat	-	-12	-16	-4

Bij het Programma Inkomenszekerheid zijn de gerealiseerde lasten € 112.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgaven voor bijstand en loonkostensubsidie hoger zijn dan begroot.
De baten op dit programma zijn € 131.000 hoger dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een hogere bijdrage van de gemeenten en anderzijds door een hogere ontvangst van aflossing en terugvordering.
Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 20.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.2 Programma Mensontwikkeling

Programma Mensontwikkeling	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Arbeidstoeleiding loonkostensubsidie	643	566	602	36
Arbeidstoeleiding omzet	149	150	160	10
Rijksbudget Inburgering	1.780	-	-	-
Bijdrage gemeenten re-integratiemiddelen	3.005	3.446	3.446	-
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	2.052	1.987	1.987	-
Totaal	7.629	6.148	6.194	46
Lasten				
Re-integratie	6.001	4.268	4.202	65
Directe salariskosten	2.052	1.860	1.903	-43
Totaal	8.053	6.127	6.105	22
Gerealiseerde totaal saldo	-424	21	89	68
Toevoegingen aan reserves	-	-	-5	-5
Onttrekkingen aan reserves	424	106	-	-106
Gerealiseerde resultaat	-	127	84	-43

De gerealiseerde lasten van het Programma Mensontwikkeling zijn € 22.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door minder uitgaven van re-integratiemiddelen en anderzijds door hogere directe salariskosten. De gerealiseerde baten zijn € 46.000 hoger door meer ontvangen loonkostensubsidie en omzet.
Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 68.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.3 Programma Inburgering

Programma Inburgering	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Bijdrage gemeenten spuk-gelden	-	3.165	2.923	-243
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	-	690	690	-
Totaal	-	3.856	3.613	-243
Lasten				
Inburgering	-	1.480	1.617	-137
Reservering vooruit ontvangen bedragen	-	1.685	1.305	380
Directe salariskosten	-	707	626	81
Totaal	-	3.873	3.549	324
Gerealiseerde totaal saldo	-	-17	64	81
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	-17	64	81

De gerealiseerde lasten van het Programma Inburgering zijn € 324.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere directe salariskosten dan verwacht, hogere bestedingen aan de inburgeraars en door een lagere reservering van vooruit ontvangen bedragen. Dit laatste zien we ook terug bij de lagere baten, deze zijn € 243.000 lager omdat de betaalde voorschotten door het Rijk hoger zijn dan het verwachte werkelijke budget.
Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 81.000 positief af ten opzichte van de begroting.

4.5.4 Programma Wsw

Programma Wsw	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Baten</u>				
Omzet	6.043	5.692	5.691	-1
Verrekening kostendeel OIJ	297	317	320	3
Overige baten	185	256	146	-110
Bijdrage gemeenten Rijksbudget Wsw	18.688	22.062	21.991	-71
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	2.350	2.262	2.262	-
Totaal	27.563	30.589	30.410	-179
<u>Lasten</u>				
Personeelskosten dienstverbanden	19.467	20.613	20.529	85
Begeleid werken	814	933	936	-3
Directe productiekosten	50	30	23	7
Verrekening omzetdeel OIJ	1.450	1.233	1.249	-16
Directe salariskosten	2.350	2.206	2.241	-35
Totaal	24.130	25.016	24.979	37
Gerealiseerde totaal saldo	3.433	5.573	5.431	-142
Toevoegingen aan reserves	-	-724	-724	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	3.433	4.848	4.707	-142

De gerealiseerde lasten van het Programma Wsw zijn € 37.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door iets lagere loonkosten Wsw. De baten van dit programma zijn € 179.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanpassing van de wetgeving met betrekking tot het lage-inkomensvoordeel, waardoor minder ontvangen wordt van UWV dan verwacht.

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 142.000 negatief af ten opzichte van de begroting.

4.5.5 Programma Algemene Overhead

Programma Algemene overhead	Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Inkomsten uit dienstverlening aan derden	1.596	2.439	2.388	-52
Diverse baten overhead	1.173	809	837	28
Bijdrage gemeenten directe salariskosten	4.067	3.879	3.879	-
Totaal	6.837	7.128	7.104	-24
Lasten				
Diverse lasten overhead	10.969	11.204	11.316	-113
Totaal	10.969	11.204	11.316	-113
Gerealiseerde totaal saldo	-4.132	-4.076	-4.213	-136
Toevoegingen aan reserves	-229	-296	-315	-19
Onttrekkingen aan reserves	929	70	316	246
Gerealiseerde resultaat	-3.433	-4.302	-4.212	90

De lasten op het programma Algemene overhead zijn € 113.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de overgang van de dienstverbanden Wsw-medewerkers naar de gemeente Bronckhorst. De gereserveerde vakantiegelden en -dagen zijn uitbetaald aan de gemeente. Daarnaast zijn de afschrijvingskosten hoger door de verplichte vervroegde afschrijving in verband met de nieuwbouw. De baten zijn € 24.000 lager dan begroot.
Het gerealiseerd saldo van baten en lasten wijkt € 136.000 negatief af ten opzichte van de begroting.
Voor een toelichting op de mutatie reserves zie paragraaf 4.4.2.

4.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen	Jaarbedrag
Nutsbedrijven	310
Leasecontract auto's	70
Verzekeringen	69
Huurverplichtingen	181
Arbodienstverlening	298
Schoonmaakbedrijf	260
Vervoersbedrijf	420
Automatisering	385
Extern personeel	858
Totaal	2.851

4.7 Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Afwijking v/n
Inkomenszekerheid	30.721	30.832	-112
Mensontwikkeling	6.127	6.105	22
Inburgering	3.873	3.790	82
Wsw	25.016	24.979	37
Algemene overhead	11.204	11.316	-113

Het programma Inkomenszekerheid toont een kostenoverschrijding op de uitgaven bijstand en loonkostensubsidie. Dit wordt volledig verrekend met de hogere baten uit bijdragen gemeenten. Het programma Algemene overhead heeft een overschrijding, die met name wordt veroorzaakt door de uitbetaling reservering vakantiegelden en -dagen Wsw aan de gemeente Bronckhorst en de hogere afschrijving.

4.8 Incidentele baten en lasten

Hieronder wordt het overzicht van incidentele baten en lasten weergegeven. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Onttrekking uit voorzieningen	200	
Overige incidentele baten	9	
Uitvoering project Oekraine		58
Toevoeging aan voorziening		269
Loonkosten vervanging gedetacheerd personeel		179
Uitvoering Tozo		70
Afrekening vakantiedagen en -geld Bronckhorst		172
Overige incidentele lasten		14
Totaal	**209**	**763**
Saldo	**-553**	

Incidentele baten

De incidentele bate betreft de aanpassing van de voorziening grootonderhoud in verband met de aanstaande nieuwbouw.

Incidentele lasten

De incidentele lasten zijn met name de toevoeging aan de verschillende voorzieningen, loonkosten ter vervanging van gedetacheerd personeel en de afrekening met de gemeente Bronckhorst. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de uitvoering van het project Oekraïne en de invordering van Tozo-gelden.

4.9 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen die van de gemeenten worden ontvangen bedragen in het jaar 2024 € 67.464.000 (zie bijlage 1 voor een specificatie).

De overheadkosten 2024 bedragen € 11.316.000.

De vennootschapsbelasting bedraagt in 2024 € 0

De post onvoorzien is niet begroot.

4.10 Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Mutatie bestemmingsreserve	Structureel	Incidenteel
Risico einde DVO Wsw	-229	-
Risico einde DVO WLC Bronckhorst	-51	-
Re-integratiemiddelen	-5	-
Infrastructuur werkontwikkelbedrijf	-	-724
Vakantiegelden en -dagen	-35	-
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	-	-75
Toevoeging	**-320**	**-799**
Uitbetaling vakgeld/dagen Wsw Bronckhorst	-	172
Tozo	70	-
Vakantiegelden en -dagen	2	-
Vangnetvoorziening Zelfstandigen	21	-
Frictiekosten uittreding OIJ	71	-
Onttrekking	**164**	**172**
Per saldo toevoeging	**-156**	**-627**

4.11 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo 2024
0.4 Overhead	6.547	10.541	-3.995
0.5 Treasury	348	13	335
0.8 Overige baten en lasten	209	762	-553
0.10 Mutaties reserve	336	1.120	-783
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.613	3.549	64
6.3 Inkomensregelingen	30.871	30.832	38
6.4 Begeleide participatie	31.171	26.490	4.681
6.5 Arbeidsparticipatie	5.433	4.594	839
	78.528	77.901	627

4.12 WNT-verantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Laborijn van toepassing zijnde algemene regelgeving van bezoldigingsmaxima.
Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor Laborijn is € 233.000.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam	Functie	Van	T/m
mevrouw J. Derksen	lid AB	01-01-24	31-12-24
de heer P. Moors	lid AB	01-01-24	30-06-24
mevrouw R. Wiersma-de Faria	lid AB	01-07-24	31-12-24
de heer J. Wikkerink	lid AB/DB	01-01-24	31-12-24
mevrouw I. Wolsing	lid AB/DB	01-01-24	31-12-24
de heer J. Huizinga	voorzitter AB/DB	01-01-24	31-12-24
de heer T.M.M. Kok	lid AB	01-01-24	31-12-24

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Gegevens 2024 (bedragen x € 1)	de heer JT Spruit
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.928
Beloningen betaalbaar op termijn	22.025
Subtotaal	153.953
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
- / - Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	**153.953**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2023 (bedragen x € 1)	de heer JT Spruit	mevrouw LMP Ansems
Functiegegevens	**Algemeen directeur**	**Wnd. Adjunct directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-01
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.060	8.989
Beloningen betaalbaar op termijn	20.036	1.496
Subtotaal	142.096	10.485
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	18.940
- / - Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**142.096**	**10.485**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

4.13 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025											
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator			
SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 5.093.361	€ 86.676	€ 136.846	€ 2.309	€ 76.217				
		2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 19.068.280	€ 315.582	€ 429.288	€ 23.801	€ 145.007				
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 35.394	€ 0	€ 0					
		2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 0	€ 185.567	€ 8.237	€ 0					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2B/16*	
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 787.580	€ 0	€ 0	€ 0					
		2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 2.673.057	€ 0	€ 0	€ 0					
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/06*				
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 115.000	€ 5.297	€ 0	€ 0	€ 0				
		2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 23.000	€ 17.236	€ 38.654	€ 0	€ 0				
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/07*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in(jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/12*				
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
		2 060222 Gemeente Doetinchem	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/01*	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	Baten (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/06*
			1	060197 Gemeente Aalten	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.269
			2	060197 Gemeente Aalten	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.390
			3	060197 Gemeente Aalten	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.680
			4	060197 Gemeente Aalten	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 550	€ 0
			5	060197 Gemeente Aalten	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	060222 Gemeente Doetinchem	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 4.938	€ 60.476
			7	060222 Gemeente Doetinchem	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.863
			8	060222 Gemeente Doetinchem	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 4.616	€ 29.798
			9	060222 Gemeente Doetinchem	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.912
			10	060222 Gemeente Doetinchem	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 921
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/08*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/11*	
			1	060197 Gemeente Aalten	*Tozo1*	€ 300	0	0	
			2	060197 Gemeente Aalten	*Tozo2*	€ 117	0	0	
			3	060197 Gemeente Aalten	*Tozo3*	€ 167	0	0	
			4	060197 Gemeente Aalten	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			5	060197 Gemeente Aalten	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			6	060222 Gemeente Doetinchem	*Tozo1*	€ 2.736	0	0	
			7	060222 Gemeente Doetinchem	*Tozo2*	€ 937	0	0	
			8	060222 Gemeente Doetinchem	*Tozo3*	€ 1.838	0	0	
			9	060222 Gemeente Doetinchem	*Tozo4*	€ 281	0	0	
			10	060222 Gemeente Doetinchem	*Tozo5*	€ 133	0	0	
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/12*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/13*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/14*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4B/15*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/16*	
			1	*060197 Gemeente Aalten*	*Tozo1*	0	0	0	
			2	*060197 Gemeente Aalten*	*Tozo2*	0	0	0	
			3	*060197 Gemeente Aalten*	*Tozo3*	0	0	0	
			4	*060197 Gemeente Aalten*	*Tozo4*	0	0	0	
			5	*060197 Gemeente Aalten*	*Tozo5*	0	0	0	
			6	*060222 Gemeente Doetinchem*	*Tozo1*	0	0	0	
			7	*060222 Gemeente Doetinchem*	*Tozo2*	0	0	0	
			8	*060222 Gemeente Doetinchem*	*Tozo3*	0	0	0	
			9	*060222 Gemeente Doetinchem*	*Tozo4*	0	0	0	
			10	*060222 Gemeente Doetinchem*	*Tozo5*	0	0	0	
SZW	G10B	**Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10B/01*	Besteding (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/02*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/03*			
			1	060197 Gemeente Aalten	€ 361.482				
			2	060222 Gemeente Doetinchem	€ 958.048				
			20						
SZW	G12B	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12B/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/03*			
			1						
			2						
			20						
SZW	G13B	**Onderwijsroute_ deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Deel openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13B/01*	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/02*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/03*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/04*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/05*	
			1	060197 Gemeente Aalten	€ 74.529				
			2	060222 Gemeente Doetinchem	€ 223.380				
			100						

4.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

4.15 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderings-grondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 5 juli 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1%[2] van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 779.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 213.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 779.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.247.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

[2] Dit is vastgelegd in artikel 10 lid 2 van de financiële verordening.

4.16 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Laborijn

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Laborijn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Laborijn op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 april 2023;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Laborijn zoals vereist in
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b 7001 GM Doetinchem
Mercurion 3 6903 PX Zevenaar
Keulenstraat 12 7418 ET Deventer
Nieuweweg 273 6603 BN Wijchen
Postbus 595 7000 AN Doetinchem

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 778.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Dagelijks Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Algemeen Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit de bijdragen van deelnemende gemeenten, onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de concerncontroller, directeur en de voorzitter van het dagelijks bestuur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
MO: Beinvloeden schattingen en doorbreking interne beheersing De directie/het Dagelijks Bestuur heeft een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het de directie. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op de directie/het Dagelijks Bestuur om het resultaat te beïnvloeden.	Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren, waaronder de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. In respons op de bevindingen vanuit deze werkzaamheden hebben wij journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, journaalposten gegenereerd tijdens het proces van opmaken van de jaarrekening met mogelijk resultaat sturend effect. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Daarnaast hebben wij op journaalposten die zijn gegenereerd door, of in opdracht van, de directie/het Dagelijks Bestuur specifieke controlewerkzaamheden verricht. Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie of vooringenomenheid van de directie bij schattingsposten.
Prestatieonderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Onterecht uitgaande betalingen Een combinatie van te ruime bevoegdheden ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen in stambestanden crediteuren, de verwerking van inkoopfacturen biedt in opzet aan medewerkers de gelegenheid om onrechtmatige betalingen te laten verrichten met als doel het oneigenlijk toe-eigenen van activa.	Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het verrichten van onrechtmatige betalingen moeten mitigeren. Tevens hebben wij werkzaamheden verricht op de rechtenindeling in het bankpakket en de interne procedures met betrekking tot de controle van personeelsmutaties. Tot slot hebben wij middels data-analyse alle bankmutaties geanalyseerd. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het verrichten van onrechtmatige betalingen.
Corruptierisico Er bestaat een risico van corruptie, inhoudende dat ambtenaren bestuurders en toezichthouders hun publieke positie en bevoegdheden misbruiken voor persoonlijk gewin, bijvoorbeeld door het aannemen van steekpenningen, ongepaste bevoordeling bij aanbestedingen of manipulatie van regelgeving. Dit kan de integriteit van de organisatie en het vertrouwen in het openbaar bestuur aantasten.	We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van integriteitsschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* We hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Algemeen Bestuur heeft in de regeling van Laborijn vastgelegd (artikel 24 lid 5) dat bij het dekken van kosten of tegenvallende bedrijfsresultaten door deelnemende gemeenten een extra bijdrage betaald dient te worden. Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur heeft inzicht gegeven in de financiële positie en de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. Wij hebben het proces van risicoanalyse en de veronderstellingen die het Dagelijks Bestuur heeft gehanteerd beoordeeld en geëvalueerd.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen.

Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt het gegeven inzicht zoals, dat gegeven is door het Dagelijks Bestuur, aanvaardbaar is.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.
  Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 april 2023;
- het controleprotocol WNT 2024;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.
  Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 24 april 2025

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. Mevrouw H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

5. Overige gegevens

5.1 Jaarverslag Ondernemingsraad en Onderdeelcommissie 2024

Inclusieve OR
In 2023 zijn tijdens de scholing de eerste stappen gezet om te komen tot een inclusieve OR waarin OR en OC samen optrekken. In 2024 zijn de overlegvergaderingen met de bestuurder door OR en OC samen voorbereid en gevoerd. De reguliere vergaderingen hebben nog wel apart plaatsgevonden. Tijdens de tweedaagse scholing van OR en OC in november 2024 zijn de bevindingen geëvalueerd en is door iedereen de wens uitgesproken de reguliere OR en OC-vergaderingen eveneens samen te doen. Met ingang van 2025 vinden alle vergaderingen gezamenlijk plaats. Tijdens de scholing is ook besloten tot de oprichting van een aantal werkgroepen binnen de OR om onderwerpen, interesse en expertise goed te kunnen verdelen over OR en OC leden.
Eind 2025 wordt de nieuwe werkwijze geëvalueerd en wordt de achterban geconsulteerd als OR en OC voornemens zijn formeel samen te gaan. Aanpassing van het reglement, wijziging van de kiesgroepen e.d. zullen in dit proces ook meegenomen worden.

Verkiezingen
Begin mei liep de zittingstermijn van OR en OC af en zouden er verkiezingen plaatsvinden. Aangezien er evenveel kandidaten waren als beschikbare zetels, zijn de verkiezingen uiteindelijk niet doorgegaan. Bij de OC zijn 3 van de 6 mensen vertrokken (Joop Lievers, Ruud Rensen en Orhan Sahin) en vervangen door 3 nieuwe leden. Bij de OR zijn 2 mensen vertrokken (William Bultink en Fenny van Klinken) en is 1 nieuw lid benoemd. Eén zetel bij de OR is niet opgevuld omdat dit een tijdelijke extra zetel betrof.
De OR wil iedereen van harte bedanken voor diens inzet en is blij dat er voldoende nieuwe kandidaten zijn om de vrijgevallen zetels weer op te vullen.

Nieuwe samenstelling OR/OC
Gekozen ambtelijk medewerkers: Niels Berendsen, Hilke Holkenborg, Joris-Jan Janssen, Mathieu Seegers, Anke Stortenbeeker, Marcel van Waardenburg en Paula Willemsen.

Gekozen Wsw-medewerkers: Dick Amting, Rouke Cnossen, Sandra Hartemink, Dorien ter Horst, Desianne Kuenen-Schoppers en Isabel Parent-Straub.

Het Dagelijks Bestuur van OR/OC wordt gevormd door Mathieu Seegers (voorzitter), Marcel van Waardenburg (vice-voorzitter) en Joris-Jan Janssen (DB-lid).

Vanaf 1 maart 2024 wordt de OR ondersteund door een nieuwe ambtelijk secretaris: Mirjam Brouwer.

Organisatie ontwikkeling
In het voorjaar van 2024 heeft de bestuurder de OR geïnformeerd over het voorgenomen besluit een zevental besparingsmaatregelen door te voeren om de groei van de formatie bij Laborijn te beperken. Dit omdat er onvoldoende financiële ruimte is bij gemeenten om de verwachte groei in te bedienen inwoners en de ambities in de kadernota te vertalen naar de begroting. Hoewel deze bezuiniging niet geleid heeft tot gedwongen ontslag van personeel, hebben de besparingsmaatregelen wel impact op het personeel, met name bij de afdeling dienstverlening. De OR heeft de achterban geraadpleegd over het voorgenomen besluit en op basis hiervan een aantal aandachtspunten geformuleerd voor de verdere uitwerking en doorvertaling van de maatregelen.
De effecten van de besparingsmaatregelen zijn een terugkerend onderwerp in de overlegvergaderingen met de bestuurder en de artikel 24-vergadering met de wethouders.

Nieuwbouw
Ook in 2024 is hard gewerkt om de nieuwbouwplannen te realiseren. Duidelijk is dat de nieuwbouw een omvangrijk project is waar een lange voorbereiding aan voorafgaat. De OR wordt goed geïnformeerd en meegenomen in het proces en ziet uit naar het moment dat de sloop van het oude pand in het voorjaar van 2025 kan beginnen!

Contact met derden
Om een adviesaanvraag of een instemmingsverzoek goed te kunnen behandelen, heeft de OR regelmatig contact met mensen in de organisatie die deskundig zijn op het onderwerp dat voorligt. Zo heeft een HRM-adviseur het arbobeleid toegelicht in een OR-vergadering en heeft de adviseur informatisering het informatiebeveiligingsbeleid aan de OR uitgelegd. Ook heeft de OR jaarlijks contact met de vertrouwenspersonen om het jaarverslag en eventuele ontwikkelingen te bespreken.
Buiten Laborijn neemt de OR deel aan bijeenkomsten van de MZSW (medezeggenschap sociale werkvoorziening) om met andere organisaties ervaringen uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen. In november heeft een drietal leden van de OR deelgenomen aan het jaarlijkse festival Sterk aan het werk, een festival voor alle mensen werkzaam in de sociale werkgelegenheid. De OR is voornemens om in 2025 met een grotere groep medewerkers Laborijn te vertegenwoordigen op het festival!

Instemmingen en adviezen
De OR heeft in 2024 de volgende instemmingsverzoeken en adviesaanvragen afgehandeld:

- februari: advies tijdelijke opvang dak- en thuislozen Laborijn-terrein
- april: instemming agressieprotocol
- mei: advies Van kadernota naar begroting
- juni: instemming functie-indeling en inschaling cao Aan de Slag en Beschut werk
- juni: instemming informatiebeveiligingsbeleid
- juni: instemming aangepaste regeling vertrouwenspersonen
- september: advies tijdelijk aanstellen teamleider Inburgering
- oktober: advies medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)
- oktober: instemming RI&E en plan van aanpak
- november: instemming werktijdenregeling 2025
- november: instemming gunning arbodienstverlening
- december: instemming protocol bezoek aan huis

Bijlage 1 Bijdragen gemeenten

Bijdrage per programma per gemeente	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Verschil
Programma Inkomenszekerheid				
Buig				
Aalten	6.040.415	6.040.582	5.043.747	-167
Doetinchem	22.153.580	22.050.779	19.835.117	102.801
	28.193.995	28.091.361	24.878.864	102.634
Bijzondere bijstand				
Aalten	52.602	49.000	29.000	3.602
Doetinchem	271.290	261.000	170.000	10.290
	323.892	310.000	199.000	13.892
Energietoeslag				
Aalten	38.700	38.700	-	-
Doetinchem	-	-	-	-
	38.700	38.700	-	-
Individuele Inkomenstoeslag				
Aalten	105.932	110.000	100.000	-4.068
Doetinchem	446.650	433.000	400.000	13.650
	552.582	543.000	500.000	9.582
Vangnetvoorziening Zelfstandigen				
Aalten	-	-	-	-
Doetinchem	75.000	75.000	75.000	-
	75.000	75.000	75.000	-
Studietoeslag				
Aalten	29.424	40.000	15.000	-10.576
Doetinchem	151.320	180.000	108.000	-28.680
	180.744	220.000	123.000	-39.256
Bbz kapitaalverstrekking				
Aalten	-5.297	-2.000	-5.000	-3.297
Doetinchem	-45.168	-49.277	12.000	4.109
	-50.466	-51.277	7.000	811
Tozo				
Aalten	-12.974	-14.000	-30.000	1.026
Doetinchem	-131.389	-133.000	-130.000	1.611
	-144.363	-147.000	-160.000	2.637
Directe salariskosten				
Aalten	267.654	267.654	187.081	-
Doetinchem	776.769	776.769	542.148	-
	1.044.423	1.044.424	729.228	-
Totaal	**30.214.508**	**30.124.208**	**26.352.093**	**90.301**

Bijdrage per programma per gemeente	Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2024 voor wijziging	Verschil
Programma Mensontwikkeling				
Re-integratiemiddelen				
Aalten	476.151	476.151	379.280	-
Doetinchem	2.970.054	2.970.054	2.625.603	-
	3.446.204	3.446.204	3.004.882	-
Inburgeringsmiddelen				
Aalten	-	-	530.000	-
Doetinchem	-		1.250.000	-
	-	-	1.780.000	-
Directe salariskosten				
Aalten	509.116	509.116	526.496	-
Doetinchem	1.477.523	1.477.523	1.525.749	-
	1.986.639	1.986.639	2.052.245	-
Totaal	**5.432.843**	**5.432.843**	**6.837.127**	**-**
Programma Inburgering				
Inburgeringsmiddelen				
Aalten	796.450	887.017	-	-90.567
Doetinchem	2.126.258	2.278.460	-	-152.202
	2.922.708	3.165.477	-	-242.769
Directe salariskosten				
Aalten	186.271	186.271	-	-
Doetinchem	504.028	504.028	-	-
	690.299	690.299	-	-
Totaal	**3.613.007**	**3.855.776**	**-**	**-242.769**
Programma Wsw				
WSW-budget				
Aalten	6.951.456	6.951.456	5.895.902	-
Doetinchem	8.583.504	8.583.504	7.434.524	-
Montferland	4.657.335	4.657.335	3.847.661	-
Bronckhorst HKZ	1.870.087	1.897.250	1.509.966	-27.163
	22.062.382	22.089.545	18.688.053	-27.163
Directe salariskosten				
Aalten	579.772	579.772	602.791	-
Doetinchem	1.682.577	1.682.577	1.746.848	-
	2.262.349	2.262.349	2.349.639	-
Totaal	**24.324.731**	**24.351.894**	**21.037.693**	**-27.163**
Programma Overhead				
Programma gerelateerde lasten				
Aalten	1.037.378	1.037.378	1.097.131	-
Doetinchem	2.498.206	2.498.206	2.639.340	-
Montferland	223.418	223.418	209.207	-
Bronckhorst HKZ	119.875	119.875	121.796	-
	3.878.876	**3.878.876**	**4.067.474**	**-**
Totaal bijdrage gemeenten	**67.463.965**	**67.643.596**	**58.294.386**	**-179.631**
Gespecificeerd per gemeente:				
Aalten	17.053.050	17.157.096	14.371.427	-104.046
Doetinchem	43.540.201	43.588.623	38.234.329	-48.422
Montferland	4.880.753	4.880.753	4.056.868	-
Bronckhorst HKZ	1.989.962	2.017.125	1.631.762	-27.163
Totaal programmalasten	**67.463.965**	**67.643.596**	**58.294.386**	**-179.631**

Bijdragen gemeenten begroting 2024 voor wijziging (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Bronckhorst	Totaal
Buig-budget	5.044	19.835	-	-	24.879
Bijzondere bijstand	29	170	-	-	199
Energietoeslag	-	-	-	-	-
Individuele Inkomenstoeslag	100	400	-	-	500
Vangnetvoorziening zelfstandigen	-	75	-	-	75
Studietoeslag	15	108	-	-	123
Bbz kapitaalverstrekkingen	-5	12	-	-	7
Tozo	-30	-130	-	-	-160
Re-integratiemiddelen	379	2.626	-	-	3.005
Inburgeringsmiddelen	530	1.250	-	-	1.780
Wsw budget	5.896	7.435	3.848	1.510	18.688
Indirecte kosten	2.413	6.454	209	122	9.199
	14.371	**38.234**	**4.057**	**1.632**	**58.294**

Bijdragen gemeenten begroting 2024 na wijziging (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Bronckhorst	Totaal
Buig-budget	6.041	22.051	-	-	28.091
Bijzondere bijstand	49	261	-	-	310
Energietoeslag	39	-	-	-	39
Individuele Inkomenstoeslag	110	433	-	-	543
Vangnetvoorziening zelfstandigen	-	75	-	-	75
Studietoeslag	40	180	-	-	220
Bbz kapitaalverstrekkingen	-2	-49	-	-	-51
Tozo	-14	-133	-	-	-147
Re-integratiemiddelen	476	2.970	-	-	3.446
Inburgering	887	2.278	-	-	3.165
Wsw budget	6.951	8.584	4.657	1.897	22.090
Indirecte kosten	2.580	6.939	223	120	9.863
	17.157	**43.589**	**4.881**	**2.017**	**67.644**

Bijdragen gemeenten realisatie 2024 (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Bronckhorst	Totaal
Buig-budget	6.040	22.154	-	-	28.194
Bijzondere bijstand	53	271	-	-	324
Energietoeslag	39	-	-	-	39
Individuele Inkomenstoeslag	106	447	-	-	553
Vangnetvoorziening zelfstandigen	-	75	-	-	75
Studietoeslag	29	151	-	-	181
Bbz kapitaalverstrekkingen	-5	-45	-	-	-50
Tozo	-13	-131	-	-	-144
Re-integratiemiddelen	476	2.970	-	-	3.446
Inburgering	796	2.126	-	-	2.923
Wsw budget	6.951	8.584	4.657	1.870	22.062
Indirecte kosten	2.580	6.939	223	120	9.863
	17.053	**43.540**	**4.881**	**1.990**	**67.464**

Verschil realisatie ten opzichte begroting na wijziging (x € 1.000)	Aalten	Doetinchem	Montferland	Bronckhorst	Totaal
Buig-budget	-	103	-	-	103
Bijzondere bijstand	4	10	-	-	14
Energietoeslag	-	-	-	-	-
Individuele Inkomenstoeslag	-4	14	-	-	10
Vangnetvoorziening zelfstandigen	-	-	-	-	-
Studietoeslag	-11	-29	-	-	-39
Bbz kapitaalverstrekkingen	-3	4	-	-	1
Tozo	1	2	-	-	3
Re-integratiemiddelen	-	-	-	-	-
Inburgering	-91	-152	-	-	-243
Wsw budget	-	-	-	-27	-27
Indirecte kosten	-	-	-	-	-
	-104	**-48**	**-**	**-27**	**-179**

Bijlage 2 Overzicht aandeel in vermogen per gemeente

Aandeel in algemene reserve Laborijn per gemeente (bedragen x € 1.000)	Totaal	aandeel per gemeente		
		M'land	D'chem	Aalten
Algemene reserve volgens balans 31 december 2024 (na resultaatverdeling)	**2.337**	**756**	**1.214**	**368**

Verloop reserves	Saldo 31 december 2024	Taak	Welke gemeente heeft aandeel in deze reserve
Bestemmingsreserves			
- Wsw vakantiegelden- en dagen	1.526	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Wsw Rijkssubsidie	935	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Re-integratiemiddelen	1.909	Re-integratie	Aalten en Doetinchem
- Organisatieontwikkeling	506	Bedrijfsvoering	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Tozo uitvoering	180	Tozo	Aalten en Doetinchem
- Frictiekosten Uittreding OIJ	2.667	Algemeen	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Risico einde DVO Wsw OIJ	916	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen Aalten	77	Vangnet	Aalten
- Vangnetvoorziening Zelfstandigen D'chem	335	Vangnet	Doetinchem
- Doorontwikkeling infrastructuur	724	Algemeen	Aalten, Montferland, Doetinchem
- Risico einde DVO WLC Bronckhorst	51	Wsw	Aalten, Montferland, Doetinchem
Totaal	**9.826**		

www.laborijn.nl

4.16 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Laborijn

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Laborijn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Laborijn op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 april 2023;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Laborijn zoals vereist in
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b 7001 GM Doetinchem
Mercurion 3 6903 PX Zevenaar
Keulenstraat 12 7418 ET Deventer
Nieuweweg 273 6603 BN Wijchen
Postbus 595 7000 AN Doetinchem

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 778.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Dagelijks Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Algemeen Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit de bijdragen van deelnemende gemeenten, onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de concerncontroller, directeur en de voorzitter van het dagelijks bestuur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
MO: Beinvloeden schattingen en doorbreking interne beheersing De directie/het Dagelijks Bestuur heeft een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het de directie. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op de directie/het Dagelijks Bestuur om het resultaat te beïnvloeden.	Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren, waaronder de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. In respons op de bevindingen vanuit deze werkzaamheden hebben wij journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, journaalposten gegenereerd tijdens het proces van opmaken van de jaarrekening met mogelijk resultaat sturend effect. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Daarnaast hebben wij op journaalposten die zijn gegenereerd door, of in opdracht van, de directie/het Dagelijks Bestuur specifieke controlewerkzaamheden verricht. Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie of vooringenomenheid van de directie bij schattingsposten.
Prestatieonderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Onterecht uitgaande betalingen Een combinatie van te ruime bevoegdheden ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen in stambestanden crediteuren, de verwerking van inkoopfacturen biedt in opzet aan medewerkers de gelegenheid om onrechtmatige betalingen te laten verrichten met als doel het oneigenlijk toe-eigenen van activa.	Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het verrichten van onrechtmatige betalingen moeten mitigeren. Tevens hebben wij werkzaamheden verricht op de rechtenindeling in het bankpakket en de interne procedures met betrekking tot de controle van personeelsmutaties. Tot slot hebben wij middels data-analyse alle bankmutaties geanalyseerd. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het verrichten van onrechtmatige betalingen.
Corruptierisico Er bestaat een risico van corruptie, inhoudende dat ambtenaren bestuurders en toezichthouders hun publieke positie en bevoegdheden misbruiken voor persoonlijk gewin, bijvoorbeeld door het aannemen van steekpenningen, ongepaste bevoordeling bij aanbestedingen of manipulatie van regelgeving. Dit kan de integriteit van de organisatie en het vertrouwen in het openbaar bestuur aantasten.	We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van integriteitsschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest. *Indicatie uitkomst werkzaamheden* We hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Algemeen Bestuur heeft in de regeling van Laborijn vastgelegd (artikel 24 lid 5) dat bij het dekken van kosten of tegenvallende bedrijfsresultaten door deelnemende gemeenten een extra bijdrage betaald dient te worden. Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur heeft inzicht gegeven in de financiële positie en de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. Wij hebben het proces van risicoanalyse en de veronderstellingen die het Dagelijks Bestuur heeft gehanteerd beoordeeld en geëvalueerd.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen.

Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt het gegeven inzicht zoals, dat gegeven is door het Dagelijks Bestuur, aanvaardbaar is.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.
  Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 7 april 2023;
- het controleprotocol WNT 2024;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.
  Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 24 april 2025

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. Mevrouw H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928
iban NL31RABO0105152153

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar

Keulenstraat 12
7418 ET Deventer

Nieuweweg 273
6603 BN Wijchen

Postbus 595
7000 AN Doetinchem